

Athbhreithniú Bliantúil Inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ 2022

Meitheamh 2023

Clár an ábhair

1	Teachtaireacht ón bPríomhfeidhmeannach Ghrúpa CIÉ	4
2	Léargais ónár bPríomhoifigeach Inbhuanaitheachta	6
3	Cé Muid Féin	8
4	Straitéis Inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ – Athbhreithniú Bliantúil 2022	10
4.1	Ár dTiomantais	14
4.2	2022 Buaicphointí Inbhuanaitheachta	15
4.3	Ár bhFoghlaim go dtí seo	16
5	An Luach a Chrutháimid	18
5.1	Daoine a Nascadh	19
5.2	Soghluaisteacht Inbhuanaithe	19
5.3	Tacú le Spriocanna Aeráide an AE agus na hÉireann	20
5.4	Clár Oibre na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe 2030	21
6	Buaicphointí Tháscaire Feidhmíochta Neamh-Airgeadais (KPI)	22
6.1	Ídiú Fuinnimh	23
6.2	Scóip 1 agus 2 Astaíochtaí Carbóin	24
6.3	Uimhreacha Paisinéirí agus Déine Fuinnimh	27
6.4	Scóip 3 Astaíochtaí Carbóin an Ghrúpa CIÉ	29
6.5	Geilleagar Ciorclach	30
6.6	Éagsúlacht agus Comhionannas Inscne	33
7	Tuairisciú Inbhuanaitheachta	34
7.1	Creataí Tuairiscithe Inbhuanaitheachta	34
7.2	Rialachas Inbhuanaitheachta an Ghrúpa CIÉ	38
7.3	Ciste Inbhuanaitheachta CIÉ	39
7.4	Tiomantas CIÉ Tours don Turasóireacht Fhreagrach	39
7.5	Straitéis – Anailís ar Chás	40
7.6	Bainistíocht Riosca	43
8	Réimse Gníomhaíochta: Aistriú Ísealcharbóin	48
8.1	Aistriú Flít Bus	49
8.2	Aistriú Flít Iarnróid	51
9	Réimse Gníomhaíochta: Bainistíocht Fuinnimh	52
	Cás-Staidéar: Uasghrádaithe Soilsíú LED	52
	Cás-Staidéar: Bainistíocht Cumhachta	52
	Cás-Staidéar: Córas PV Gréine Bhaile Phib	52
	Cás-Staidéar: Clár Píolótach Rothair Leictreach	52
10	Réimse Gníomhaíochta: Bithéagsúlacht	54
	Cás-Staidéar: Treoirlínte Bithéagsúlachta	55
	Cás-Staidéar: Coirceoga ‘Dublin Buzz’	55
	Cás-Staidéar: Pleananna Pailneora i gConairí Iompair	56
	Cás-Staidéar: Gairdíní Bithéagsúlachta Foirne	56
	Cás-Staidéar: Túr Gabhlán Gaoithe agus Boscaí Nead	56
11	Réimse Gníomhaíochta: Geilleagar Ciorclach	57
	Cás-Staidéar: Clár Athúsáid Fuartháin Inneall	58
	Cás-Staidéar: Staidéar ar Athúsáid Trasnáin	58
	Cás-Staidéar: Triail Meaisín Díola Aisiompaithe	58
	Cás-Staidéar: Feachtas Cupán Comhfhiosacha	58
	Cás-Staidéar: Clár Deonaithe Ríomhaire Glúine	58
11.1	Soláthar Inbhuanaithe	59
11.2	Bainistíocht uisce	60
	Cás-Staidéar: Iniúchtaí Uisce	60
	Cás-Staidéar: Baint Uisce Báistí	60

12 Réimse Gníomhaíochta: Athléimneach Aeráide	61
Cás-Staidéar: Tionscadal Bonneagair Cósta	61
13 Réimse Gníomhaíochta: Rannpháirtíocht Pobail agus Oidhreach	62
Cás-Staidéar: Glasbhealaí	62
Cás-Staidéar: Suiteáil Ealaíne Pobail 'Actually I Can'	63
Cás-Staidéar: Comhpháirtíocht Bród Bhaile Átha Cliath	63
Cás-Staidéar: Comhpháirtíocht Focus Ireland #HomeForChristmas	63
Cás-Staidéar: Feachtas Fill-a-Bus	64
Cás-Staidéar: Gradaim Spiorad Pobail	64
Cás-Staidéar: Tionscadal Scanóra Cartlainne	64
14 Réimse Gníomhaíochta: Obair Chuibhiúil agus Folláine	65
14.1 Obair Chuibhiúil	71
14.2 Folláine	66
15 Réimse Gníomhaíochta: Éagsúlacht agus Comhdheis	67
15.1 Éagsúlacht agus Cuimsiú san Ionad Oibre	68
Cás-Staidéar: Éagsúlacht san Earcaíocht	69
Cás-Staidéar: Curaidh Comhionannais agus Éagsúlachta	69
Cás-Staidéar: Beartas LADTA+ san Ionad Oibre	69
15.2 Tuarascálacha ar Bhearna Pá Inscne	69
16 Réimse Gníomhaíochta: Forbairt atá Dírithe ar Idirthurais	71
16.1 Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath	71
16.2 Stáisiún Uí Chonghaile, Baile Átha Cliath	72
16.3 Stáisiún Cholbaird, Luimneach	72
16.4 Stáisiún an Cheanntaigh, Gaillimh	72
16.5 Cé Uí Argáin, Corcaigh	72
17 Réimse Gníomhaíochta: Comhpháirtíochtaí agus Comhroinnt Eolais	73
Cás-Staidéar: Tionscadal Sonraí Microsoft	73
17.1 Clár Taighde NexSys UCD	74
17.2 Comhpháirtíochtaí Acadúla	74
17.3 Imeacht Lionsa Folláine OECD	74
17.4 Hydrogen Mobility Ireland	74
18 Cultúr Inbhuanaitheachta a Leabú	76
18.1 Forbairt Scileanna Fostaithe	76
18.2 Oiliúint Feidhmiúcháin	77
18.3 Clár Ciorcal Fáis GIY	77
19 Ár bhFís do 2023	78
Liosta na nGiorrúcháin	80

AGUISÍNÍ:

Aguisín I:	Ár KPlanna Inbhuanaitheachta	82
	Príomhtháscairí Feidhmíochta Iarnróid Éireann	82
	Príomhtháscairí Feidhmíochta Bus Éireann	84
	Príomhtháscairí Feidhmíochta Bus Átha Cliath	86
Aguisín II:	Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara	88
Aguisín II:	Beartais CIÉ agus Ailíniú Comhshocraithe Domhanda na Náisiún Aontaithe	91
Aguisín III:	Tascfhórsa um Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid	92
Aguisín IV	Ailíniú agus Rannócaíocht an Ghrúpa CIÉ leis na SDGanna	96
Aguisín V:	Fachtóirí Tiontaithe	98

CUID 1

Teachtairacht ón bPríomhfheidhmeannach Ghrúpa CIÉ

Tacaíonn forbairt eacnamaíoch agus comhtháthú sóisialta le seirbhís iompair poiblí inrochtana ar ardchaighdeán a sholáthar. Tá ról ríthábhachtach aige maidir le dul i ngleic leis an athrú aeráide, brú tráchta a laghdú agus caighdeán aeir a fheabhsú. Mar an soláthraí iompair poiblí is mó in Éirinn, is é ár n-uaimhian a bheith chun tosaigh agus lár fhreagairt aeráide na hÉireann, ag soláthar réitigh d'fhorbairt inbhuanaithe ar fud na tíre.

Tá ról ríthábhachtach ag Grúpa CIÉ, le tacaíocht ónár bpríomhpháirtithe leasmhara, an Roinn Iompair (DoT) agus an tÚdarás Náisiúnta Iompair (NTA), maidir le cuspóirí [Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023 \(CAP\)](#) a sheachadadh, a bhfuil sé mar aidhm aige astaíochtaí náisiúnta gás ceaptha teasa a laghdú 51% faoi 2030, ag díriú ar dhícharbónú na hearnála iompair trí aistriú módúil ar scála mór chuig iompar poiblí agus modhanna taistil gníomhacha. Dírionn an CAP nuashonraithe ar mhéadú 130% ar thurais laethúla iompair poiblí faoi 2030, a bhfuil an Grúpa CIÉ agus an NTA ag obair lena chumasú trí sheirbhísí líonra a leathnú agus an t-aistriú go seirbhísí astaíochtaí ísealcharbóin agus nialasacha.

Éilíonn an dúshlán chun soghluaisteacht agus iompar poiblí a athrú infheistíocht inbhuanaithe agus nuálaíocht theicniúil, chun seirbhísí a sholáthar do dhaonra atá ag fás go tapa agus patrúin aistriithe paisinéirí agus pobail. Thar aon rud eile, teastaíonn tiomantas i leith ceannaireachta agus gníomhaíochta, chun ár gcuspóir a ailíniú chun tacú le todhchaí inbhuanaithe na hÉireann, áit ar féidir rathúnas eacnamaíoch agus sóisialta a dhíchúpláil ón tionchar ar an gcomhshaol. Ag aithint ról uathúil an Ghrúpa mar sholáthraí iompair agus bonneagair, in 2020 d'fhoilsigh an Grúpa CIÉ ár straitéis inbhuanaitheachta ag leagan amach ár dtiomantais i leith inbhuanaitheachta, le tiomantais ailínithe leis na Náisiúin Aontaithe (UN) Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe (SDGanna).

Tá an-áthas orm ár n-athbhreithniú bliantúil inbhuanaitheachta 2022 a chur i láthair, ag tabhairt mionsonraí ar an dul chun cinn maidir lenár dtiomantais agus fíis don todhchaí. Agus muid ag infheistiú i leathnú ar sheirbhísí iompair poiblí ar ardchaighdeán, féachaimid leis an nasc idir astaíochtaí agus fás a bhriseadh agus deiseanna a lorg chun infheistíocht a dhéanamh in athghiniúint comhshaoil agus in éifeachtúlacht úsáide acmhainní.

San athbhreithniú seo ar 2022, tá áthas orainn an dul chun cinn atá déanta ar fud an Ghrúpa a thuairisciú chun ár n-oibríochtaí a aistriú chuig gnó níos inbhuanaithe agus na pleananna a leagan amach chun an clochlú seo a sheachadadh sna blianta amach romhainn. In 2022, le tacaíocht ón NTA, leanadh den obair chun an clár DART+ a chur chun cinn agus seirbhísí bus astaíochtaí ísle a leathnú. Trí DART+, leathnóidh Iarnród Éireann an líonra DART atá ann cheana, ag seachadadh turais sceithphíopa saor ó astaíochtaí ar fud Mhórcheantar Bhaile Átha Cliath (GDA). Ar ár líonraí bus cathracha agus réigiúnacha, cuireadh orduithe le haghaidh 120 bus dúbailte-leictreach ceallraí a imscaradh in Éirinn ag Bus Átha Cliath agus Bus Éireann, an chéad chéim de thabhairt isteach pleanáilte de 800 bus leictreach ceallraí astaíochtaí nialasacha. D'ainneoin dul chun cinn maidir leis an aistriú seo, cruthaíonn imirce go líonra astaíochtaí nialasacha dúshláin theicniúla, acmhainní, chórais agus oibríochta. Tá éifeachtúlacht fuinnimh agus bainistíocht carbóin níos fearr ag baint leis an infheistíocht seomar aon le straitéisí bainistíochta fuinnimh a chur i bhfeidhm ar fud flít agus foirgneamh.

Is bun-chuid í an inbhuanaitheacht de straitéis Ghrúpa CIÉ agus in 2022 ghlacamar céimeanna chun an aidhm seo a chomhlíonadh trí chiste inbhuanaitheachta a bhunú a d'fhormheas an Bord CIÉ. Tacaíonn an ciste le seachadadh straitéise ar fud na dtrí cholún lárnacha inbhuanaitheachta: eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil. Chuir an chéad bhliain den chiste maoiniú ar fáil do chlár chun ár gcuspóirí inbhuanaitheachta a bhaint amach.

Sna deich mbliana amach romhainn, táimid tiomanta ár seirbhísí agus ár n-oibríochtaí a athrú go gnó ísealcharbóin, go hiomlán ciorclach. Tá dul chun cinn suntasach á dhéanamh ar fud Ghrúpa CIE maidir leis an infheistíocht ilbhliantúil seo agus an clochlú earnála a sheachadadh, nach bhféadfaí a bhaint amach ach trí chomhoibriú agus thiomantas ar fud Chuideachtaí Oibriúcháin an Ghrúpa CIE. Le tuiscint athnuaite ar ár gcuspóir, aithnímid an deis ár seasamh mar cheannaire margaidh a úsáid chun athrú dearfach a chur chun cinn i measc páirtithe leasmhara agus gnó, ag cruthú líonra iompair inbhuanaithe atá athléimneach ó thaobh aeráide de.

Lorcan O'Connor
POF an Ghrúpa CIÉ

Sna deich mbliana amach romhainn, táimid tiomanta ár seirbhísí agus ár n-oibríochtaí a athrú go gnó ísealcharbóin, go hiomlán ciorclach.

CUID 2

Léargais ónár bPríomhoifigeach Inbhuanaitheachta

Le linn 2022, d'oibrigh foirne inbhuanaitheachta ar fud an Ghrúpa CIÉ le chéile chun straitéis uailmhianach aeráide agus clár oibre inbhuanaitheachta a sholáthar. Cé go bhfuil scála an dúshláin maidir le dícharbónú suntasach, is tráth tráthúil é seo d'iompar poiblí ról a bheith aige i bhfreagairt aeráide na hÉireann, nascacht do phobail agus do dhaoine de gach aois agus ar fud na sochaí a fheabhsú.

Leis an NTA, táimid ag obair chun leathnú ar sheirbhísí iompair ar ardchaighdeán a sholáthar chun gníomhú mar chatalaíoch d'athrú módúil agus laghdú astaíochtaí ar fud na hearnála. I rith 2022, leagamar boinn don aistriú pleanáilte go líonra ísealcharbóin, a rachaidh i bhfeidhm ar astaíochtaí de réir mar a théann flít bus agus iarnróid uirbeacha agus comaitéireachta ar aghaidh chuig leictríú agus déantar breoslaí malartacha a thriail ar thurais atá deacair a laghdú. Chun tacú lenár straitéis dícharbónaithe, socróidh an Grúpa spriocanna eolaíocht-bhunaithe a thosóidh in 2023 agus táimid ag obair le comhpháirtithe sa SEAI, NTA agus DoT chun cosán sleamhnú a chruthú chun ár spriocanna aeráide a bhaint amach.

Saineofar straitéis don Ghrúpa sa toadhchá de réir rioscaí agus deiseanna aeráide; tá an t-iarmhéid dírithe ar dheiseanna straitéiseacha, le hinfheistíocht gan fasach in iompar poiblí ag ligean aistriú módúil go modhanna iompair inbhuanaithe. Táimid ag forbairt tuiscint chuimsitheach ar dhóchúlacht agus tionchar rioscaí agus deiseanna aeráide; ag díriú go géar ar impleachtaí straitéiseacha agus airgeadais an aistrithe go líonra ísealcharbóin, na rioscaí fisiciúla a bhaineann le téamh agus na deiseanna a bhaineann le maolú athrú aeráide. Rialaíonn an Bord CIÉ agus Grúpa Comhairleach Inbhuanaitheachta an Bord maoirseacht ar sheachadadh ár dtiomantais agus ár straitéis, trína ndéantar monatóireacht ar ailíniú an Ghrúpa ar straitéis agus ar fheidhmíocht.

Le linn 2022, d'oibríomar chun cultúr inbhuanaitheachta a thógáil, ag tacú le cumhachtú daoine aonair agus foirne trí oideachas agus forbairt scileanna agus deiseanna a sholáthar chun eolas a roinnt. Agus inbhuanaitheacht á leabú againn thar fheidhmeanna, táimid ag leagan bunchloch d'fhostaithe ról a imirt agus tionchar a sheachadadh trí eagraíocht scála. Go háirithe, tá Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ ag oibriú chun cultúr oscailteachta agus uilechuimsitheachta a chruthú, le fórsa saothair ilchultúrtha a chothú agus iarracht earcaíochta chun comhionannas inscne agus cuimsiú sóisialta iomlán a bhaint amach. Toisc go léiríonn ár bhfórsaí oibre éagsúla Éire nua dinimiciúil, rinneamar infheistiúocht in oidhreacht uathúil an líonra, na ndaoine, na gceirdeanna agus na seirbhísí a ghabháil atá ag brath ar an nGrúpa CIÉ ó 1844. Déanaimid iarracht páirt a ghlacadh i gcaillteanas bithéagsúlachta agus athghiniúint éiceachórais a stopadh. Agus saibhreas sócmhainní bunaithe ar nádúr á mbainistiú ar fud ár líonra fairsing, táimid tiomanta do chaipiteal nádúrtha a chosaint agus a athshlánú trí 2023 agus ina dhiaidh sin.

I Straitéis Inbhuanaitheachta Ghrúpa 2020, leagamar béim ar an ngá le comhoibriú ar fud an tionscail, an phobail agus na páirtithe leasmhara chun dul i ngleic le dúshlán thras-earnálacha. In 2022 bhí an deis againn oibriú le hinstiúidí acadúla is fearr sa rang, gníomhaithe tionscail seanbhunaithe agus páirtithe leasmhara rialtais, chun nuálaíocht tráchtála agus comhroinnt eolais a éascú. Le hoscailteacht gan fasach chun oibriú le chéile, táimid dóchasach go mbeidh ról againn i ngleic le dúshlán náisiúnta na hÉireann. Ba mhaith liom aird a tharraingt ar obair agus ar thiomantas an thras-Ghrúpa Stiúrtha Inbhuanaitheachta an Grúpa agus tacú le foirne, atá ag obair i dtreo todhchaí níos inbhuanaithe agus níos athléimní.

Caoimhe Donnelly

Príomhoifigeach Inbhuanaitheachta

2023 Tosaíochtaí

- Tiomantas a thabhairt do Spriocanna Eolaíochta-Bhunaithe mar chuid den Tionscnamh Spriocanna Eolaíochta-Bhunaithe (SBTi)
- Leanúint ar aghaidh ag cur Soláthar Poiblí Glas i bhfeidhm agus ag plé lenár slabhra luacha.
- Measúnú a dhéanamh ar dheiseanna chun ailíniú leis an Tascfhórsa ar Nochtadh Airgeadais a bhaineann leis an Dúlra.
- Tús a chur le tuairisciú Tacsanomaíochta an AE agus ullmhú le haghaidh tuairiscithe faoin CSRD agus TCFD.
- Tionscadail éifeachtúlachta fuinnimh a chur i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa, lena n-áirítear tionscadail micrighiniúna.
- Imscrúdú a dhéanamh ar fheabhsuithe ciorclacha geilleagair ar fud an Ghrúpa agus ár ndramhail a ghintear a laghdú.
- Tionscadail forbartha atá Dírithe ar lompar ar fud láithreáin an Ghrúpa.
- Seachtracha chun comhordú a dhéanamh ar ghníomhú ar son na haeráide ar fud na hÉireann.
- Luasghéarú a dhéanamh ar imscaradh busanna nua astaíochtaí nialasacha agus leanúint le leathnú DART+.

CUID 3

Cé Muid Féin

Is é an soláthraí iompair poiblí is mó in Éirinn an Ghrúpa Cuideachtaí CIÉ, lena n-áirítear an Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ, Bus Átha Cliath, Iarnród Éireann, Bus Éireann agus Turais CIÉ. I gcomhar leis an NTA, oibrímid seirbhísí bus agus iarnróid ar fud na tíre, ag nascadh pobail, ag feabhsú soghluaisteachta, agus ag soláthar rogha iompair inbhuanaithe.

Grúpa Cuideachtaí CIÉ:

Iompar bus poiblí i Mórcheantar Bhaile Átha Cliath
Oibríteoir turas bus Chathair Bhaile Átha Cliath

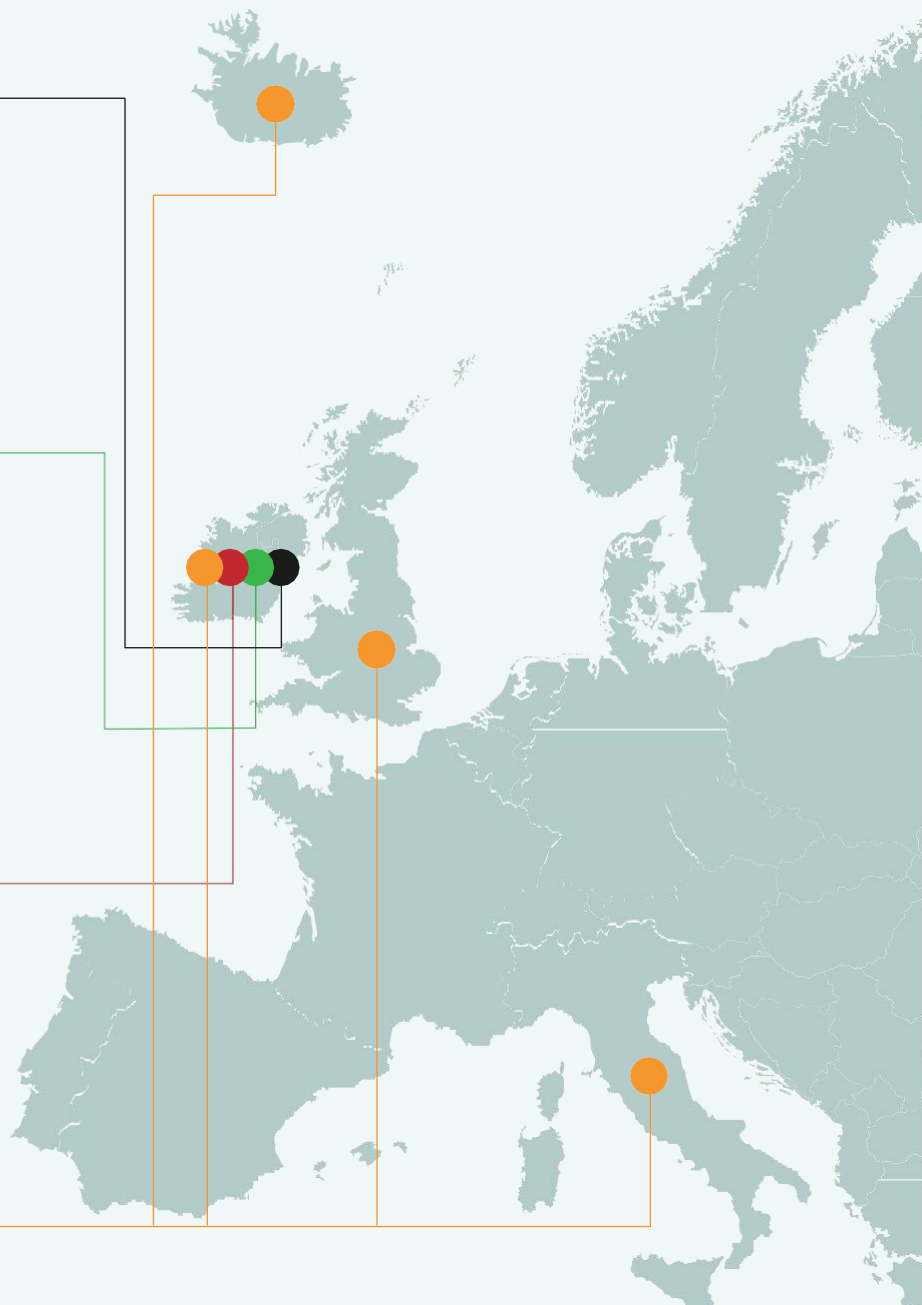
Iompar iarnróid paisinéirí
Iompar iarnróid lasta
Údarás Calafóirt d'Eoraphort Ros Láir

Seirbhísí bus poiblí cathrach, baile agus cúige lasmuigh de Bhaile Átha Cliath
Seirbhís iompair scoileanna
Seirbhísí bus idirchathracha 'Expressway'

Oibríteoir pacáiste turas príobháideach

Ár Misean

Mar an soláthraí iompair phoiblí is mó in Éirinn, is é ár misean oibriú i dteannta lenár bpáirtithe leasmhara, an NTA agus an DoT, chun rogha iompair ísealcharbóin ar ardchaighdeán a thairiscint, pobail a nascadh, inrochtaineacht a uasmhádú, agus tacú le fás dlúth.

Táimid tiomanta, i dteannta lenár bpaisinéirí, ár gcomhpháirtithe agus ár bpobail iompar poiblí a athrú go fórsa cumhachtach d'athrú dearfach comhshaoil, sóisialta agus eacnamaíoch.

Ár bhFís

Iompar Ísealcharbóin

Déan ár bhflít bus agus iarnróid a athrú go feithiclí astaíochtaí sceithphíopa ísealcharbóin

Fuinneamh In-athnuaite

Tosaíocht a thabhairt do theicneolaíochtaí éifeachtacha agus foinsí fuinnimh in-athnuaite a ghlacadh

Úsáid Acmhainní Freagrach

Úsáid inbhuanaithe acmhainní a chur chun cinn, an comhshaoil a chosaint d'oibríochtaí reatha agus amach anseo

Pobail Ionchuimsitheacha

Pobail éagsúla agus ionchuimsitheacha a chothú ina ndéantar luach, meas agus cumhacht ar gach duine

Ár Luachanna

Comhpháirtíocht, Ionracas,
Éifeachtacht agus Meas

CUID 4

Achoimre Fheidhmeach

Ag Grúpa CIÉ, tá inbhuanaitheacht lárnach dár gcuipóir straitéiseach. Is é ár gcuipóir gnó inbhuanaithe a chur chun cinn, ag cabhrú leis na spriocanna náisiúnta atá leagtha amach sa [Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023](#) a bhaint amach agus tacú le gnóthachtáil [SDGanna na Náisiún Aontaithe](#).

Is plean gníomhaíochta é [straitéis inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ](#) atá dírithe ar thrí cholún na hinbhuanaitheachta: sóisialta, eacnamaíoch agus comhshaoil. Tá ár spriocanna agus ár dtionscnaimh inbhuanaitheachta frámaithe laistigh de dheich réimse gníomhaíochta, lena n-áirítear bithéagsúlacht, éagsúlacht agus comhdhiseanna, agus éifeachtúlacht fuinnimh. Chun léargas iomlánaíoch agus domhanda ar inbhuanaitheacht a chinntiú tá ár straitéis deartha againn chun ailíniú le SDGanna na Náisiún Aontaithe agus le beartas aeráide (AE) an Aontais Eorpaigh.

Táimid tiomanta do bheith inár ngnó iomlán inbhuanaithe, ag obair chun athrú a chur chun cinn ar fud oibríochtaí agus an slabhra breisluacha.

COMHSHAOIL

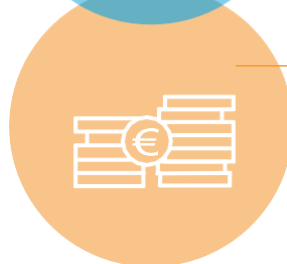
Aistriú Flít Ísealcharbóin
Éifeachtúlacht fuinnimh
Athléimneach Aeráide
Bithéagsúlacht

SÓISIA

Rannpháirtíocht Pobail & Oidhreacht
Obair Chuibhiúil agus Folláine
Éagsúlacht agus Comhdheis

EACNAMAÍ

Forbairt atá Dírithe ar Idirthurais
Geilleagar Ciorclach
Comhpháirtíochtaí

Mar an soláthraí iompair phoiblí is mó in Éirinn, is é ár misean oibriú i dteannta lenár bpáirtithe leasmhara, an NTA agus an DoT, chun rogha iompair ísealcharbóin pobail a nascadh, inrochtaineacht a uasmhéadú, agus tacú le fás dlúth a chur ar fáil. Tá Grúpa CIÉ ag obair chun seirbhísí minice ar ardchaighdeán a thairiscint chun athrú módúil a spreagadh agus rogha inbhuanaite a sholáthar seachas úsáid ghluaisteán príobháideach ar fud na tíre.

I mí na Nollag 2022, d'fhoilsigh Éire a CAP 2023 nuashonraithe, a thugann breac-chuntas ar chreat chun sprioc an Rialtais laghdú 51% ar astaíochtaí gás ceaptha teasa (GHG) a sheachadadh faoi 2030 (i gcoibhneas le 2018) agus sprioc fhadtéarmach chun glan-astaíochtaí GHG nialasacha a bhaint amach faoi 2050. Tá ról tábhachtach ag Grúpa CIÉ maidir le cuspóirí an CAP agus an [Bheartais Náisiúnta Soghluaisteachta Inbhuanaite](#) a sheachadadh trí roghanna malartacha sábháilte, glas, inrochtana agus éifeachtúla a sholáthar ar thurais ghluaisteáin. Tá sé beartaithe ag an CAP méadú 130% ar thurais laethúla iompair phoiblí faoi 2030, a bhfuil Grúpa CIÉ ag obair chun éascú le tacaíocht ón NTA trí leathnú agus uasghrádú ár líonraí trí [BusConnects](#), [Plean Soghluaisteachta Tuaithe na hÉireann a Nascadh](#), agus [DART+](#).

Tá Grúpa CIÉ ag gníomhú chun ár spriocanna laghdaithe GHG a bhaint amach le haistriú go teicneolaíocht flít astaíochtaí ísle agus nialasacha agus bearta a thabhairt isteach chun éifeachtúlacht fuinnimh a mhaolú agus a fheabhsú ar fud oibríochtaí. Táimid ag obair leis an NTA maidir le feithiclí astaíochtaí ísle agus nialasacha a sholáthar agus táimid ag ullmhú stáisiúin agus iostaí chun feithiclí leictreacha a thabhairt isteach. Sna deich mbliana amach romhainn déanfaidh Bus Éireann agus Bus Átha Cliath a gcuid fliteanna a aistriú de réir a chéile ó fheithiclí díosail go fheithiclí astaíochtaí nialas sceithphíopa agus cuirfidh Iarnród Éireann carráistí traenach leictreachais agus ceallraí-leictreach lena bhflít.

Tá Grúpa CIÉ ag fiosrú féidearthacht fuinneamh in-athnuaite a mhéadú inár meascán fuinnimh. Cruthaíonn an t-aistriú ó fhflít solúbtha ar chostas íseal breosla iontaise go seirbhís astaíochtaí nialasacha rioscaí, deiseanna chomh maith le dúshlán oibríochta. Méadóidh sé go mór ár n-éileamh leictreachais agus éileoidh sé infheistíocht inbhuanaite agus uasghrádú pleanáilte ar stáisiúin agus iostaí chun tacú le leictriú.

Féachann Grúpa CIÉ lenár gcuid a dhéanamh chun cailteanas bithéagsúlachta a stopadh agus athghiniúint éiceachórais a chur chun cinn.

Tá Grúpa CIÉ ag fiosrú cá bhfuil dúshlán roimh leictriú. Táimid ag tacú le hidrigin ghlas a fhorbairt san iompar, ag obair le comhpháirtithe chun gleann hidrigine a fhorbairt d'Éirinn. In 2021 bhain Bus Éireann agus an NTA feidhm as trí bhus breosla hidrigine in Éirinn, ag tabhairt léargas ar úsáid cealla breosla hidrigine mar theicneolaíocht chomhlántach d'fheithiclí leictreacha ceallraí faoi choinníollacha oibriúcháin.

Tá dúshlán ann chun éifeachtúlacht fuinnimh a thógáil ar fud an Ghrúpa, ach tugann sé seo deis freisin tionchar a imirt ar spriocanna aeráide na hearnála poiblí CAP. In 2022, cuireadh tús le staidéir féidearthachta agus iniúchtaí fuinnimh in áiteanna lárnacha ar fud Chuideachta Sealbháochta CIÉ as a cuirfidh a dtorthaí bonn eolais faoi thionscadail iarfheistiú agus éifeachtúlachta fuinnimh sa toadhchá. I gcomhthreo leis sin, chuireamar tús le suiteáil taobh thiar den mhéadar, micrighiniúint leictreachais ar fud ár bhfoirgneamh, agus céimeanna tosaigh tógtha chun córais fo-mhéadraithe agus fótvoltach gréine (PV) a chur i bhfeidhm in áiteanna lárnacha.

In 2022, rinne an Grúpa dul chun cinn i dtreo ciorcaíocht feabhaithe ar fud ár n-oibríochtaí agus ár slabhra luacha trí thionscnaimh chiorclacha nua a thabhairt isteach agus an ráta athchúrsála a mhéadú ar fud gach Cuideachta Oibriúcháin. Táspricannatugtha isteach ag Grúpa CIÉ freisin maidir le soláthar inbhuanaithe trínár mBeartais Ceannaigh Freagracha, a tugadh isteach ar fud Iarnród Éireann, anCuideachta Sealbháochta CIÉ agus Bus Éireann in 2022.

Is tosaíocht de straitéis inbhuanaitheachta Ghrúpa CIE é bithéagsúlacht a mhéadú agus caipiteal nádúrtha a fhorbairt. Tá sé mar aidhm againn caidreamh siombóiseach a chothú leis na héiceachórais bithéagsúlachta ar fud ár líonraí iarnróid agus bus. Cuimsíonn comhéadan an iarnróid agus an chaipitil nádúrtha níos mó ná 120 limistéar fiadhúlra faoi chosaint a ndéanaimid ár ndícheall iad a chaomhnú. Leanann an Grúpa ag infheistiú i mbithéagsúlacht agus i rith 2022, seachadadh roinnt tionscadal i ngach Cuideachta Oibriúcháin, agus suiteáladh gairdíní bithéagsúlachta thar príomhstáisiúin agus iostaí. Faoi láthair tá 47 stáisiún traenach a ghlac le cláir agus pleananna pailneora chun an clár seo a chur i gcrích ar fud na 145 stáisiún oibríochta den líonra faoi 2030. Tá Grúpa CIÉ ag tapú na deise chun sláinte ár n-éiceachóras a chosaint trí na tionscnaimh bithéagsúlachta seo a thionscnamh.

Tugaimid tosaíocht do dhul i dteagmháil lenár bpáirtithe leasmhara agus ionchur a sholáthar ar cheapadh beartais náisiúnta le haghaidh iompair agus inbhuanaitheachta. Táimid ag obair le príomhinstitiúidí taighde agus forbartha agus lucht déanta beartas chun acmhainní agus saineolas a chomhthiomsú chun an t-aistriú fuinnimh a chumasú. Tá CIÉ i gcomhpháirtíocht le HInstitiúid Fuinnimh Choláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath (UCD) chun dhá thionscadal spriocdhírthe a chomhdhearadh faoi chlár taighde NexSys a dhéanfaidh imscrúdú ar éileamh fuinnimh ar fud an líonra iompair ar fad in Éirinn agus an t-aistriú go teicneolaíocht flít astaíochtaí nialasacha agus ísle.

Tá ról tábhachtach ag ár straitéis inbhuanaitheachta maidir le cuspóirí forbartha náisiúnta a sheachadadh. Tá punann réadmhaoine suntasach ag Grúpa CIÉ ina ndéanaimid iarracht an réimse poiblí a fheabhsú agus athrú módúil a thiomáint trí infheistíocht a dhéanamh i [bhforbairt atá dírithe ar idirthuras \(TOD\)](#). In 2022, chuir Grúpa CIÉ pleanáil chun cinn do TOD in áiteanna tábhachtacha réigiúnacha agus cathracha, ag cur forbairt uirbeach d'ardchaighdeán chun cinn timpeall moil mhóra iompair.

Tá plean deich mbliana chun tionscadail shuaitheanta a sheachadadh ar siúl ar fud an Ghrúpa CIÉ, ina dtógfar thart ar 5,000 aonad cónaithe, spás miondíola, óstáin agus oifige le chéile ag mór-mhoil iompair inbhuanaithe.

Leanann Grúpa CIÉ agus Iarnród Éireann ag tacú le forbairt conaire nua Glasbhealach ar línte iarnróid dúnta agus tréigthe ar fud na hÉireann.

Tá ról lárnach ag ár bhfostaithe i seachadadh ár straitéise inbhuanaitheachta. Chun an saineolas agus an cumhachtú a thógáil, táimid ag cur [oideachas speisialaithe inbhuanaitheachta](#) i bhfeidhm d'fhostaithe chun cabhrú le cultúr inbhuanaitheachta a chruthú ar fud an Ghrúpa agus urraíocht a dhéanamh ar thionscnaimh inbhuanaitheachta faoi stiúir fostaithe.

Tá Grúpa CIÉ tiomanta do thrédhearcacht agus do chuntasacht i [nochtadh aeráide](#) agus tuairiscíonn siad faoi láthair faoi raon creataí tuairiscithe deonacha agus éigeantacha. Thugamar tuairisc ar ár bhfeidhmíocht a bhaineann leis an aeráid leis an Tionscadal Nochtadh Carbóin (CDP) ó 2020, agus in 2022, mhéadaíomar ár rannpháirtíocht lenár n-astaíochtaí slabhra breisluacha agus Scóip 3 a chuir feabhas ar ár scór ó B go A-. I mbliana freisin chláraigh Grúpa CIÉ le DLúthpháirtíocht Dhomhanda na Náisiún Aontaithe lena chinntiú go léiríonn ár mbeartais agus ár nósanna imeachta an cleachtas is fearr maidir le cearta an duine, cearta saothair, a chur chun cinn, agus an timpeallacht ar fud ár n-oibríochtaí.

In 2021, thacaigh Grúpa CIÉ leis an Tascfhórsa ar Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid (TCFD) agus i mbliana leanamar ar aghaidh ag forbairt ár bpróiseas measúnaithe riosca agus pleanála cásanna a bhaineann leis an aeráid agus muid ag obair chun ár straitéis a ailíniú le creat tuairiscithe TCFD. Cé go bhfuil dúshlán ann an líonra seirbhísí laistigh den Ghrúpa CIE a dhícharbónú, chuir anailís theicniúil agus trialacha ar bhreoslaí astaíochtaí nialasacha malartacha plean níos soiléire ar fáil chun dícharbónú agus chun spriocanna aeráide a bhaint amach. Chuir infheistíocht leanúnach an rialtais san aistriú agus fíis le dícharbónú ar chumas an Ghrúpa ullmhú chun tiomantas a thabhairt do Spriocanna Eolaíochta-Bhunaithe (SBTanna) a leagan síos faoin SBTi.

Le linn 2022, chuir Grúpa CIÉ tús le hobair ullmhúcháin chun ár bhfeidhmíocht inbhuanaitheachta a thomhas, a mhonatóiriú agus a nochtadh agus tuairiscí faoin Treoir um Thuairiscíú Inbhuanaitheachta Corparáideach (CSRD), Tacsanomaíocht an AE, agus Creat Gníomhaíochta Aeráide an tÚdarás um Gheilleagar Nua agus um Théarnamh (NewERA). Trí na caighdeáin CSRD a chomhlíonadh, soláthróidh CIÉ trédhearcacht mhéadaithe ar fheidhmíocht inbhuanaitheachta agus measúnóidh sé tionchair, rioscaí agus deiseanna ábhartha maidir le hábhair Chomhshaoil, Shóisialta agus Rialachais (ESG). Ina theannta sin, tá sé mar aidhm againn ár bhfeidhmíocht a mheas maidir le tionchar inbhuanaitheachta agus tionchar airgeadais (ábharthacht dhúbailte).

Mar chuid dár dtiomantas do bheith ina ghnó lán-inbhuanaithe, cheadaigh Bord CIÉ cruthú an Chiste Inbhuanaitheachta CIÉ in 2022 chun seachadadh ár straitéise a mhaoiniú. Sa chéad bhliain den Chiste Inbhuanaitheachta, bhunaigh Grúpa CIÉ clár chun spriocanna inbhuanaitheachta a bhaint amach i réimsí mar laghdú agus athchúrsáil dramhaíola, oideachas inbhuanaitheachta don fhoireann, éifeachtúlacht fuinnimh, taighde agus forbairt i dteicneolaíocht ísealcharbóin, bithéagsúlacht agus caomhnú uisce.

Sna blianta amach romhainn táimid tiomanta do chomhoibriú le páirtithe leasmhara, soláthraithe agus fostaithe chun an t-aistriú fuinnimh a sheachadadh agus chun tionchar a imirt ar scála ar fud ár gcomhshaoil, spriocanna agus cuspóirí sóisialta agus eacnamaíocha.

4.1 Ár dTiomantais

Ár bhflít bus díosail a aistriú chuig feithiclí astaíochtaí nialasacha

Beidh 100% de fhlít bus Bus Átha Cliath astaíochtaí nialasacha faoi 2035

Beidh 50% de fhlít bus Bus Éireann astaíochtaí nialasacha faoi 2030

Laghdú ár n-astaíochtaí GHG faoi 51% faoi 2030

Ailínithe leis an bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023

Líonra iarnróid leathnaithe agus leictrithe a sheachadadh tríd an gClár DART+

Éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú 50% faoi 2030

Ailínithe le spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh SEAI don earnáil phoiblí

Tiomantais an Ghrúpa CIÉ

Tionscnaimh sábhála uisce a sheachadadh ar fud ár n-oibríochtaí i réimsí ina bhfuil úsáid ard uisce

An ráta athchúrsála a mhéadú ar fud Ghrúpa CIÉ

Díríonn Bus Éireann agus Iarnród Éireann ar ráta athchúrsála 70% faoi 2030

Cuir 40 heicteár de chrainn dhúchasacha ar thailte neamhoibríoc htúla faoi 2030

Ailíniú a thaispeáint le Creat Tacsanomaíochta an AE faoi 2024

Leanúint ar aghaidh ag iarraidh cothromaíocht inscne a bhaint amach inár bhfórsa saothair

4.2 2022 Buaicphointí Inbhuanaitheachta

Cuideachta Shealbháic hta CIÉ & CIÉ Tours	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann
<p>Cuireadh feabhas ar ár scór CDP agus bronnadh scór A- air in 2022, ag taispeáint ceannaireachta i mbainistíocht astaíochtaí gás ceaptha teasa.</p>	 <p>An Clár BusConnects a rolladh amach i gcomhpháirtíocht leis an NTA chun líonraí bus éifeachtúla agus inrochtana a sholáthar.</p>	<p>Seoladh an chéad fhlít leictreach cathrach in Éirinn i mBaile Átha Luain go luath i 2023 i gcomhpháirtíocht leis an NTA.</p> 	 <p>An líonra DART atá ann cheana a leathnú agus a leictriú tríd an gClár DART+ i gcomhpháirtíocht leis an NTA.</p>
 <p>Cúrsa oideachais “Pas Inbhuanaitheachta” ar líne a thairiscint do gach fostaí. Cuireadh é seo i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa trí 2022 agus 2023 do bheagnach 1000 fostaí.</p>	<p>Tugadh isteach tionscnamh Dublin Buzz, a bhfuil sé mar aidhm aige bithéagsúlacht a spreagadh trí thacú le réimse leathan beacha agus plandaí dúchasacha ag iostaí na Cloiche Leithne agus Bhaile Phib.</p>	<p>Tionscnaimh gheilleagair chiorclacha a sheachadadh ar fud an Ghrúpa, lena n-áirítear na chéad mheaisíní díola aisiompaithe ar líonra iompair phoiblí na hÉireann.</p>	 <p>Pleananna pailneora suiteáilte ag 47 as 145 stáisiún ó 2022, agus é mar aidhm pleananna pailneora a sheachadadh ag gach</p>
<p>Glacadh le DLúth Domhanda na Náisiún Aontaithe chun an cleachtas is fearr a chinntiú maidir le cearta an duine agus cleachtas chóir saothair a chur chun cinn ar fud ár n-oibríochtaí agus ár slabhra breisluacha.</p>	 <p>Bithbhreoslaí a thabhairt isteach ar fud na flíteanna bus agus iarnróid tar éis trialacha comhoiriúnachta innill traenach.</p>	<p>Ag ullmhú do leictriú flít bus trí phríomh-iosta bus a uasghrádú.</p>	 <p>Tugadh isteach clár maoirseachta uisce agus tionscnaimh chaomhnaithe uisce chun ár n-acmhainní fionnuisce a chosaint.</p>
<p>Moltaí TCFD a ghlacadh, creat bainistíochta riosca aeráide leathnaithe chun anailís a dhéanamh ar chásanna aeráide ar fud an Ghrúpa.</p>	 <p>Suiteáladh córas bainte uisce báistí ag iosta bus Chnoic an tSamhraidh chun úsáid acmhainní a bhainistiú ar bhealach níos inbhuanaithe.</p>	 <p>Bronnta an SEAI 2022 Gradam Fuinnimh ar Iompar Poiblí a Dhíchárbónú sa chatagóir Ceannaireacht san Earnáil Phoiblí.</p>	 <p>Buaiteoir na dámhachtana Slabhra Soláthair Inbhuanaithe ag Dámhachtainí Gnó agus Airgeadais ESG i 2022.</p>
<p>Infheistítear i bhforbairt scileanna inbhuanaitheachta trí theastas Prionsabail Inbhuanaitheachta Leibhéal 7 a thairiscint le hOllscoil Luimnigh do 83 fostaí ar fud an Ghrúpa.</p>	 <p>Athoscailt na Dámhachtainí Spioraid Pobail chun tacú le tionscadail nua a fhorbairt, seirbhísí a fhás agus chun spiorad an phobail a ardú sa phobal áitiúil.</p>	 <p>Suiteáladh boscaí neadacha sciobtha ina n-iosta Thobair an Chaipín chun tacú leis na daonraí sciobtha atá i gcathair Chorcaí.</p>	 <p>Treoirlínte bithéagsúlachta foilsithe mar chuid den ghealltanas chun tionchair ar an gcomhshaol agus na tairbhí is mó a bhaint as.</p>
 <p>D'fhorbair CIÉ Tours a mBeartas Turasóireachta Freagrach chun tacú le fás na turasóireachta inbhuanaithe in Éirinn.</p>			<p>Straitéis Folláine traschuideachta a dheardh le bheith i bhfeidhm faoi 2025, ag tabhairt tosaíochta do shláinte agus folláine na bhfostaithe.</p>

4.3. Ár bhFoghlaim go dtí seo

Infheistiú i dteicneolaíochtaí ísealcharbóin

Tá spriocanna uaimhianacha aeráide leagtha síos ag Grúpa CIÉ mar aon leis an NTA chun astaíochtaí a laghdú de réir Chomhaontú Pháras.

Teastaíonn infheistiú inbhuanaithe i nuachóiriú flít agus i leathnú seirbhísí chun astaíochtaí a dhíchúpláil le fás paisinéirí. Méadóidh leictreí seirbhísí ar fud iarnróid agus flít go mór ar n-éileamh leictreachais agus beidh uasghrádú pleanáilte ar ár mbonneagar ar fud na tíre ag teastáil. Tá sé dúshlánach seirbhísí achair fhada agus idirchathrach a dhícharbónú; Tá Grúpa CIÉ ag triail teicneolaíochtaí malartacha agus breoslaí ísealcharbóin chun réitigh a sholáthar do thurais atá deacair a laghdú.

Léargas bainistíochta sonraí

Tá spriocanna leagtha síos sa straitéis inbhuanaitheachta CIÉ maidir le bainistíocht acmhainní i ndramhaíl, athchúrsáil, úsáid uisce agus úsáid fuinnimh. Chun ár ndul chun cinn a rianú go cruinn, táimid ag obair chun córas sonraí comhshaoil atá inrochtana agus uathoibríthe a thabhairt isteach. Soláthroidh an córas seo, ag comhtháthú méadair chliste agus bogearraí anailíseacha, sonraí cruinne agus trédhearcaha i bhfíor-am, rud a chuirfidh ar chumas inbhuanaitheacht a ionchorprú ar fud na pleanála straitéisí, na samhaltú riosca agus na pleanála cásanna. In 2022, chuaigh Grúpa CIÉ i gcomhpháirtíocht le Microsoft chun an acmhainn léargas sonraí is fearr laistigh den aicme a fhorbairt.

Dea-Rialachas

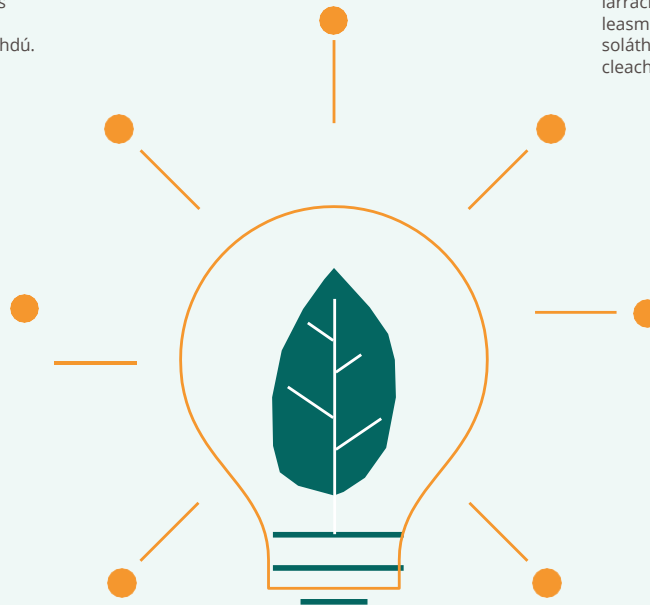
Ag Grúpa CIÉ, déantar tiomantas don inbhuanaitheacht a urrú ag an leibhéal is airde.

Éilíonn bainistíocht éifeachtach inbhuanaitheachta ar leibhéal an Ghrúpa ceannaireacht thiomanta, treo soiléir agus cuntasacht. Chuir ár struchtúr rialachais, a léiríonn maoirseacht ón mbarr anuas agus trasghrúpa ar inbhuanaitheacht, ar chumas gníomhaíochta cinnitíhí ár straitéis a sheachadadh.

Soláthar inbhuanaithe agus rannpháirtíocht sa mhargadh

Is ceannaitheoir suntasach é Grúpa CIÉ a bhfuil tionchar aige ar an margadh. Chun soláthar glas a éascú, táimid ag obair go dlúth le soláthraithe agus muid ag tabhairt isteach critéir inbhuanaitheachta do chonarthaí agus do thairiscintí.

Trí rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara, táimid ag obair chun luach saothair a thabhairt d'imeoirí tionscail atá ag cur ESG chun cinn agus ag tacú le soláthraithe atá i gcéimeanna tosaigh a dturas inbhuanaitheachta. Leis an mbeartas ceannaigh freagrach atá againn agus iarrachtaí rannpháirtíochta páirtithe leasmhara, tá ár bhfoirne soláthair ag tacú le soláthraithe agus iad ag tabhairt isteach cleachtais níos inbhuanaithe.

Maoirseacht uisce

Mar úsáideoir ar líon ard uisce le glanadh agus le cothabháil feithiclí, féachann Grúpa CIÉ ar mhaoirseacht uisce mar réimse ríthábhachtach do bhainistíocht fhreagrach acmhainní. Trí iniúchtaí ar úsáid uisce, teicneolaíocht sábhála uisce agus oiliúint a thabhairt isteach ar fud ár n-oibríochtaí, tá Grúpa CIÉ ag obair chun acmhainní uisce a chaomhnú agus an fuinneamh a theastaíonn chun uisce a chóireáil agus a iompar a laghdú go hindíreach.

Cultúr inbhuanaitheachta a chruthú

Ag Grúpa CIÉ, tá ról ag gach duine againn maidir lenár ngnó a dhéanamh níos inbhuanaithe. Trí dheiseanna oideachais agus oiliúna a thairiscint dár bhfostaithe is féidir linn bunéilimintí na hinbhuanaitheachta a leabú ar fud gach leibhéal den chuideachta agus baill foirne a áireamh i seachadadh ár straitéisí inbhuanaitheachta.

Comhpháirtíochtaí

Chun aghaidh a thabhairt ar an ngéarchéim aeráide teastaíonn comhoibriú trasearnála chun acmhainn na teicneolaíochta atá neamhdhíobhálach don aeráid a dhíghlasáil agus chun ár n-aistriú go geilleagar ísealcharbóin a luathú.

Oibríonn Grúpa CIÉ le grúpaí oibre tionscail, tionscadail taighde acadúla, agus comhpháirtíochtaí trasearnála agus é mar aidhm comhroinnt eolais agus léargas saineolaithe a fháil ar bhealaí féideartha chun dícharbónú agus inbhuanaitheacht ár n-oibríochtaí a fheabhsú. Bímid cúramach teagmháil a dhéanamh lenár bpáirtithe leasmhara agus ionchur a sholáthar ar cheapadh beartais náisiúnta le haghaidh iompair agus inbhuanaitheachta.

Tá spriocanna uailmhianacha aeráide leagtha síos ag Grúpa CIÉ mar aon leis an NTA chun astaíochtaí a laghdú de réir Chomhaontú Pháras.

CUID 5

An Luach a Chrutháimid

5

Daoine a nascadh lena dteaghlaigh, áit oibre, agus áit oideachais

246 milliún turas in 2022

D'iompair 151,000 dalta ar scoil in aghaidh an lae in 2022, lena n-áirítear 17,500 mac léinn Riachtanas Speisialta Oideachais

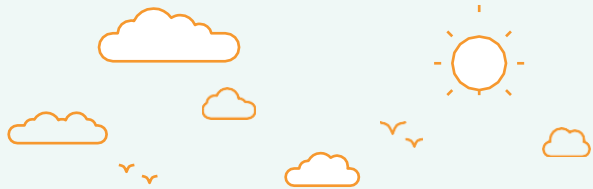
Tacú le spriocanna aeráide náisiúnta trínár seirbhísí a leathnú

Méadú 130% ar thurais laethúla iompair phoiblí faoi 2030 – CAP

Cuid lárnach de sheachadadh an Bheartais Náisiúnta Soghluaisteachta Inbhuanaithe

Cuidiú le cathracha níos glaine agus níos ciúine a chruthú trí ár n-oibríochtaí a aistriú chuig feithiclí astaíochtaí sceithphíopa nialas

Is í seirbhís bus Bhaile Átha Luain a oibríonn Bus Éireann an chéad seirbhís bus uile-leitreach in Éirinn

Láithreáin forbartha atá dírithe ar iompar a fhorbairt ar fud na tíre, ag nascadh spásanna tithíochta agus miondíola le moil

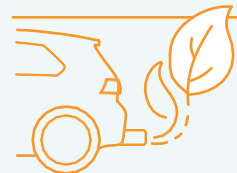

Córas iompair inbhuanaithe a oibriú agus tacú le gnóthachtáil SDGanna na Náisiún Aontaithe

Soghluaisteacht inbhuanaithe agus rogha ísealcharbóin a thairiscint seachas úsáid gluaisteán príobháideach

Astaíochtaí sceithphíopa nialasacha a bheith ag flít bus uirbeach GDA faoi 2035

Beartas inbhuanaitheachta a fhorbairt chun turasóireacht inbhuanaithe a sholáthar in Éirinn

Fostaíocht shábháilte a sholáthar do níos mó ná 11,000 fostaí

5.1 Daoine a Nascadh

Mar sholáthraí náisiúnta iompair phoiblí na hÉireann, tá CIÉ Group lárnach i soláthar soghluaisteachta inbhuanaithe ar fud na tíre. Tá iompar mar phríomhthiománaí na forbartha eacnamaíochta agus sóisialta, ag nascadh daoine le poist, oideachas, cúram sláinte, agus a chéile. In 2022, chuir Grúpa CIÉ 246 milliún turas paisinéirí ar fáil, lena n-áirítear 50.3 milliún turas iompair scoile a oibríonn Bus Éireann.

Tá ról tábhachtach ag Grúpa CIÉ maidir le fostaíocht a sholáthar dár 11,204 fostaí. Taobh amuigh den fhostaíocht, gineann Grúpa CIÉ luach eacnamaíoch agus sóisialta ar fud ár slabhra breislucha agus na bpobal a ndéanaimid freastal orthu. Trí mheán ár líonraí fairsinge bus agus iarnróid, soláthraímid roghanna iompair ríthábhachtacha do dhaoine aonair atá ag taisteal chuig institiúidí oibre nó oideachais, ag éascú soghluaisteacht riachtanach dá ngnáthaimh laethúla.

5.2 Soghluaisteacht Inbhuanaithe

Is é misean Ghrúpa CIÉ rogha iompair shábháilte, inrochtana, éifeachtúil agus ísealcharbóin a sholáthar, ag tairiscint rogha inbhuanaithe seachas úsáid gluaisteán príobháideach. Le gach turas gluaisteáin a sheachaint in Éirinn, déanann ár seirbhísí plódú tráchta a mhaolú, sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú, truailliú aeir a laghdú, agus astaíochtaí GHG ón earnáil iompair a mhaolú. Tá Grúpa CIÉ ag forbairt ár sócmhainní talún agus maoinne chun samhail d'fhorbairt atá dírithe ar idirthuras a sheachadadh trí fhorbairt dhlúth uirbeach, chónaithe agus thráchtála a sholáthar timpeall ar phríomh-mhoil iompair. De réir mar a leanaimid orainn ag seachadadh ár straitéise inbhuanaitheachta lenár bpáirtithe leasmhara, tabharfaimid tosaíocht agus tacaíocht do bhearta a léiríonn an cumas athrú sistéamach a ghiniúint.

De réir thuarascáil Chomhairle Chomhairleach an OECD / Athrú Aeráide (CCAC), [“Redesigning Ireland’s Transport for Net Zero: Towards Systems that Work for People and the Planet”](#) a luadh i CAP 2023, ba cheart do chóras iompair na hÉireann tosaíocht a thabhairt do bheartais a bhfuil ardacmhainneacht claochlaitheach acu mar ath-leithdháileadh spáis bóthair, príomhshruthú seirbhísí roinnte ar éileamh, agus na tacair intinne reatha maidir le húsáid gluaisteán a cheistiú.

Macallaíonn sé seo an [Beartas Náisiúnta Soghluaisteachta Inbhuanaithe](#), a áiríonn gníomhaíochtaí a chuimsíonn gnéithe d'ath-leithdháileadh spáis de bhóthar, soghluaisteacht chomhroinnte, réitigh iompair tuaithe pobalbhunaithe, athrú iompraíochta, agus infheistíocht i mbonneagar iompair phoiblí. Is féidir leis na beartais a laghdaíonn spleáchas ar ghluaisteáin, mar shampla rochtain ar sheirbhísí a fheabhsú do phobail uirbeacha agus tuaithe araon folláine a fheabhsú go mór agus leas a bhaint as an gcomhshaol freisin. Tacóidh an leathnú planáilte ar sheirbhísí Grúpa CIÉ leis na bearta seo, ag cur athrú módúil agus soghluaisteacht inbhuanaithe chun cinn.

Teastaíonn planáil agus infheistíocht fhadtéarmach chun bonneagar iompair náisiúnta a sheachadadh. Tá Grúpa CIÉ tiomanta do thacú le beartas náisiúnta uaillmhianach, teagmháil a dhéanamh agus ailíniú le gníomhaireachtaí stáit, leis an Rialtas agus leis na páirtithe leasmhara ábhartha go léir, agus fáilte a chur roimh fhorbairt beartais nuálach agus teicneolaíochtaí ísealcharbóin chun cuspóirí náisiúnta aeráide agus inbhuanaitheachta a bhaint amach.

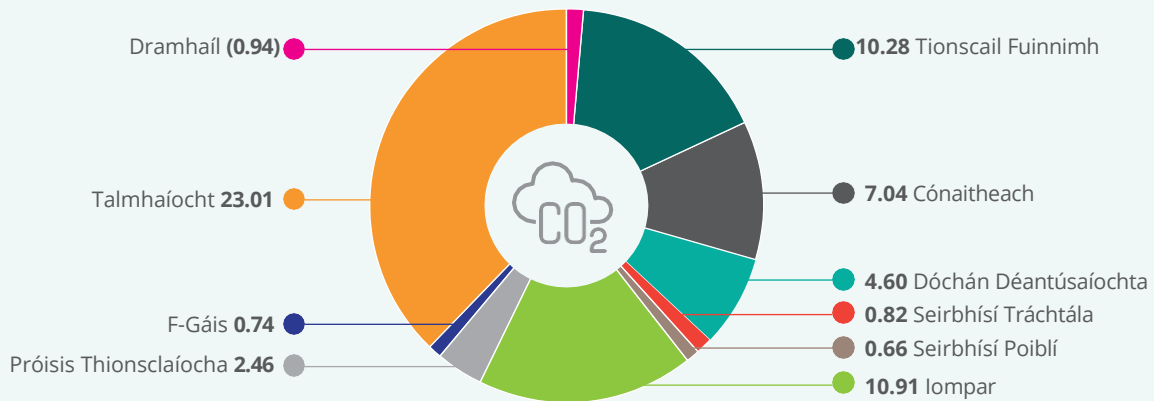
5.3 Tacú le Spriocanna Aeráide an AE agus na hÉireann

Is ionann iompar agus an dara foinse is mó d'astaíochtaí GHG in Éirinn agus astaítear os cionn 10.9 milliún tonna de GHGanna in 2021¹, arb ionann iad agus 18% d'astaíochtaí iomlána. Léirigh an earnáil iompair an t-ardú foriomlán is mó in astaíochtaí GHG le méadú 113.7%² ó 1990.

Faoi spriocanna astaíochtaí earnála an CAP, ní mór don earnáil iompair a astaíochtaí a laghdú 50% go 6 mhilliún tonna de choibhéis gáis dé-ocsaíd charbóin (CO₂e) faoi 2030.

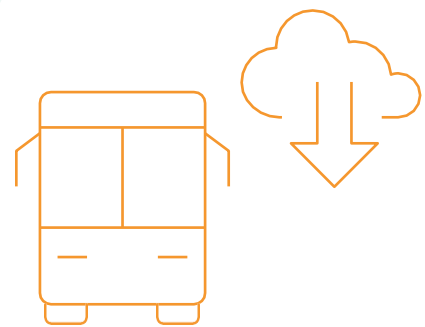
Cé go bhfuil Éire tiomanta dá hastaíochtaí GHG a laghdú 4.8% in aghaidh na bliana ó 2021 go 2025, Chuir filleadh ar úsáid gluaisteán príobháideach tar éis srianta COVID-19 a ardú go mór le hastaíochtaí níos airde na hÉireann, a bhfuiltear ag súil go dtiocfaidh méadú breise orthu in 2023³. Ní féidir an sprioc astaíochtaí earnála le haghaidh iompair a bhaint amach ach trí aistriú go modhanna iompair inbhuanaithe, le méadú ar thaisteal gníomhach agus leathnú ar thurais iompair phoiblí.

Astaíochtaí gás ceaptha teasa in Éirinn de réir earnála, 2021

Figiúr 1. Astaíochtaí gás ceaptha teasa in Éirinn de réir earnála, 2022 Figiúir a tuairiscíodh i milliún tonna CO₂e.

Le níos mó ná 246 milliún turas iompair phoiblí curtha ar fáil ag na Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ in 2022, chuidigh soláthar iompair phoiblí le hastaíochtaí carbóin ón earnáil iompair a mhaolú trí rogha taistil ísealcharbóin a thairiscint i gcomparáid le húsáid príobháideach gluaisteán.

1 EPA, Na sonraí astaíochtaí is déanaí: <https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/climate-change/ghg/latest-emissions-data/#:~:text=In%202020%2C%20Ireland's%20provisional%20GHG,for%202019%20compared%20to%202019>

2 EPA, Astaíochtaí Iompair: <https://www.epa.ie/our-services/monitoring--assessment/climate-change/ghg/transport/>

3 SEAI, Fuinneamh in Éirinn 2022: <https://www.seai.ie/publications/Energy-in-Ireland-2022.pdf>

Tacaíonn líonra iompair phoiblí na hÉireann le seachadadh an [Phlean Forbartha Náisiúnta 2021-2030 \(PFN\)](#), [Tionscadal Éireann 2040](#), [Beartas Náisiúnta Soghluasteachta Inbhuanaithe, 2023 Plean Gníomhaíochta ar son na hAeráide \(CAP\)](#), agus [Plean Soghluasteachta Tuaithe na hÉireann a Nascadh](#). Éileoidh cur i bhfeidhm na mbeartas seo bearta earnála trasghearrtha agus forbairt uirbeach agus spásúil dea-dheartha. Tá Grúpa CIÉ ag forbairt ár sócmhainní talún agus maoine chun forbairt atá dírithe ar idirthuras a sheachadadh agus chun freastal ar úsáid chónaithe agus tráchtála timpeall ar phríomh-mhoil iompair. Feicfidh na flíteanna bus agus iarnróid ar fud Ghrúpa CIÉ claoclú go teicneolaíocht ísealcharbóin agus tá claoclú flít breise beartaithe ar fud chlár NTA [BusConnects](#) agus [DART+](#).

Ó [thaobh an AE de](#), tá [sraith tograí](#) glactha ag an gCoimisiún Eorpach chun beartais aeráide, fuinnimh, iompair agus cánachais an AE a dhéanamh oiriúnach chun glan-astaíochtaí gás ceaptha teasa a laghdú agus coigilteas fuinnimh a sheachadadh, soláthairtí fuinnimh a éagsúlú, agus rolladh amach luathaithe fuinnimh in-athnuaite chun breoslaí iontaise a athsholáthar i dtithe, i dtionscal agus i nginiúint cumhachta.

Éilíonn forbairt beartais san AE agus in Éirinn go laghdófar astaíochtaí a bhaineann le hiompar agus go méadófar soghluaisteacht inbhuanaithe agus aistriú módúil go cineálacha iompair nach bhfuil chomh dian ar charbón. Féachfaidh Grúpa CIÉ, mar an t-oibreoir iompair phoiblí is mó in Éirinn, leis na haidhmeanna agus na spriocanna a bhaint amach mar atá leagtha amach sna beartais seo agus soláthróidh sé luach breise do shaol laethúil mhuintir na hÉireann.

5.4 Clár Oibre na Náisiún Aontaithe um Fhorbairt Inbhuanaithe 2030

Tá córas iompair phoiblí inbhuanaithe bunúsach chun Clár Oibre um Fhorbairt Inbhuanaithe 2030 a bhaint amach agus 17 Sprioc Forbartha Inbhuanaithe na Náisiún Aontaithe a bhaint amach. Cuimsíonn SDG 11, agus é mar aidhm “cathracha agus lonnaíochtaí daonna a dhéanamh go hionchumsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe”, sprioc de “rochtain a sholáthar ar shábháilte, inacmhainne, inrochtana, agus córais iompair inbhuanaithe do chách...go háirithe trí iompar poiblí a leathnú faoi 2030.”

Agus muid ag obair chun ár n-oibríochtaí a dhéanamh níos inbhuanaithe, tá SDGanna sainaitheanta ag Grúpa CIÉ inar féidir linn luach a sholáthar. Trí ár n-oibríochtaí a dhícharbónú, cearta saothair san ionad oibre a chosaint, éagsúlacht agus rochtain chomhionann a chur chun cinn, éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú agus ár n-acmhainní nádúrtha a úsáid ar bhealach níos inbhuanaithe, cabhraímid le tacú le raon SDGanna a bhaint amach. Tugtar achoimre in Aguisín IV ar ranníocaíochtaí níos leithne an Ghrúpa CIÉ i dtreo an SDG: Ailíniú agus Ranníocaíocht an Ghrúpa CIÉ leis na SDGanna.

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

Déan cathracha agus lonnaíochtaí daonna go hionchumsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe

CUID 6:

Buaicphointí Tháscaire Feidhmíochta Neamh-Airgeadais (KPI)

Tá bearta chun spriocanna aeráide na hearnála poiblí a bhaint amach agus lorg carbóin cuideachtaí oibriúcháin Ghrúpa CIÉ a laghdú tar éis feabhsúcháin bliain i ndiaidh bliana a bhaint amach ó bhunlínte.

Feidhmíocht Chomhshaoil a Thomhas 2022

Cuideachta Oibriúcháin		BUS ÉIREANN	BUS ÁTHA CLIATH	IARNRÓD ÉIREANN
	SPRIOC 2030	% LAGHDÚ I RAON FEIDHME 1 & 2 ASTAÍOCHTAÍ 2022 (2018 bliain bhunlíne)		
LAGHDUITHE CO2	51.0%	6.6%	10.2%	2.3%
	SPRIOC 2030	FEABHSÚ ÉIFEACTHÚALACHTA FUINNIMH FÍORAITHE AG AN SEAI 2021*		
ÉIFEACTHÚALACHT FUINNIMH	50.0%	20.7%	23.6%	29.8%
	SPRIOC 2030	RATA ATHCHURSALA % 2022		
RATA ATHCHURSALA	75.0%	20.0%	73.0%	52.0%

*Tá na figiúirí éifeachtúlachta fuinnimh fíoraithe ag SEAI do 2022 ar feiteamh. Beidh siad seo ar fáil go poiblí ar shuíomh gréasáin SEAI M&R nuair a bheidh siad fíoraithe.

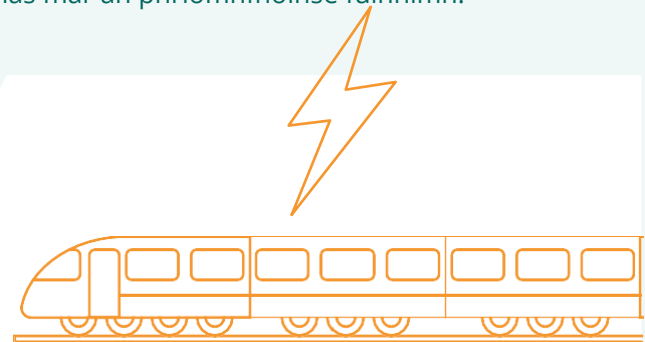
6.1 Ídiú Fuinnimh

Cuireann Grúpa CIÉ tábhacht ar chruinneas agus iontaofacht ár sonraí inbhuanaitheachta agus comhoibríonn sé go gníomhach le comhpháirtithe chun a mbailíocht a chinntiú. Tuairiscíonn gach Cuideachta Oibriúcháin laistigh de CIÉ a méadrachtaí bliantúla maidir le húsáid fuinnimh chuig Údarás Fuinnimh Inbhuanaithe na hÉireann (SEAI), a fhóraíonn na sonraí tuairiscithe agus a fhoilsíonn iad ar a [gcóras Monatóireachta agus Tuairiscithe poiblí \(M&R\)](#). Ó 2009 i leith, rinne Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ tomhaltas fuinnimh a thomhas agus a rianú go seasta ar an gcóras M&R.

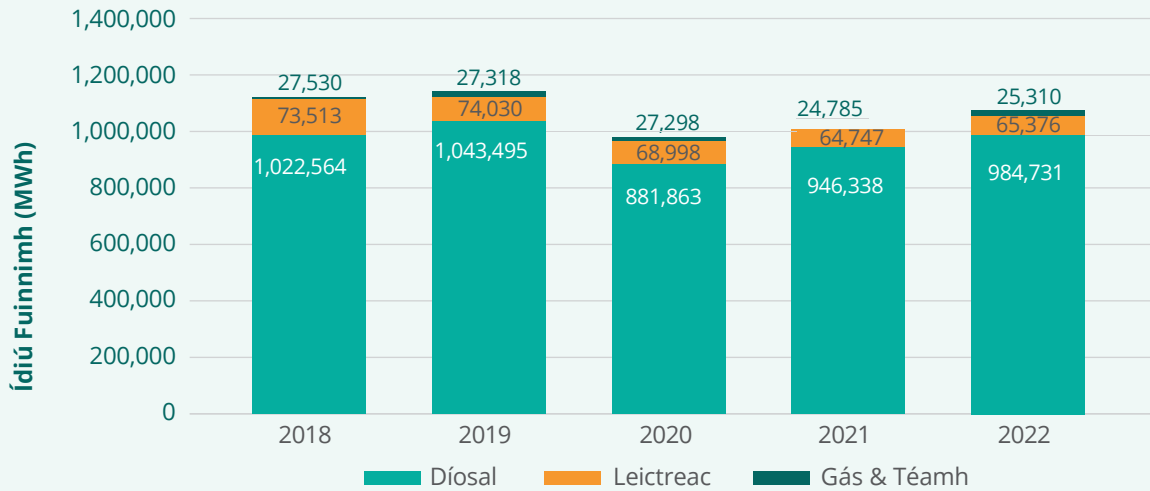
Bhí tionchar suntasach ag tionchar na paindéime COVID-19 agus na srianta taistil agus oibríochta ina dhiaidh sin ar ídiú fuinnimh iomlán CIÉ. In 2020, tháinig laghdú suntasach ar úsáid fuinnimh an Ghrúpa mar thoradh ar na srianta seo. Mar sin féin, de réir mar a tháinig laghdú ar na teorainneacha de réir a chéile i 2021 agus 2022, thosaigh na leibhéil ídiú fuinnimh ag méadú agus léiríonn siad treocht aníos.

Léiríonn próifíl ídithe fuinnimh Grúpa CIÉ spleáchas láidir ar bhreosla díosail mar phríomhfhoinsé fuinnimh (Fíor 2). Go comparáideach, tá ídiú leictreachais agus gáis a ídítear ar fud an Ghrúpa i bhfad níos ísle.

Táthar ag súil go dtiocfaidh athrú suntasach ar phróifíl an ídithe fuinnimh mar gheall ar an aistriú pleanáilte de flít Grúpa CIÉ go teicneolaíocht leictreach agus leictreach ceallraí, aistriú ó bhreosla díosail go leictreachas mar an príomhfhoinsé fuinnimh.

Ídiú Fuinnimh Ghrúpa CIÉ

Figiúr 2. Próifíl tomhaltais ídithe fuinnimh an Ghrúpa CIÉ do 2022. Figiúirí leictreachais agus gáis do Chuideachta Sealbhaíochta CIÉ agus CIÉ Tours atá san áireamh anois sna hiomláin ídithe fuinnimh do 2018-2022.

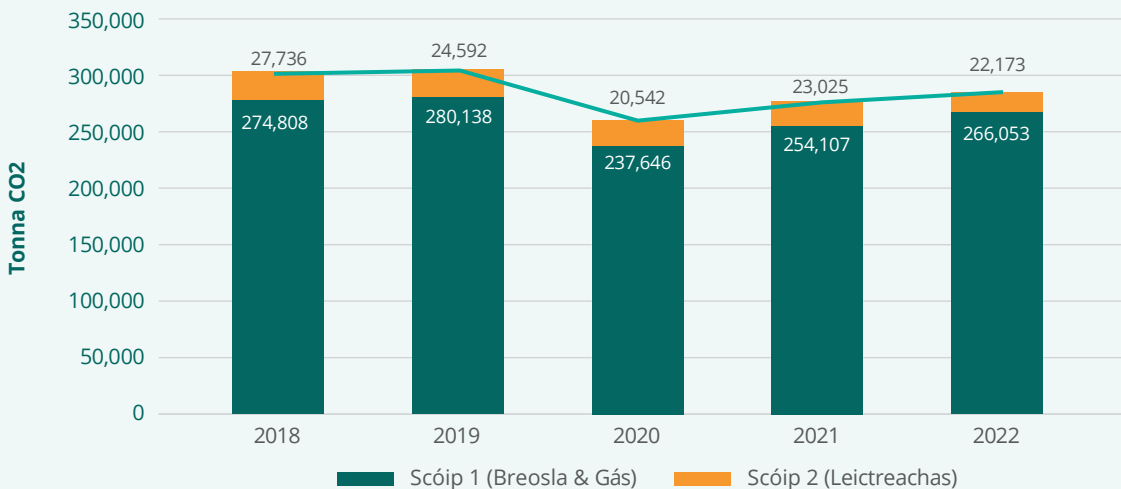
6.2. Scóip 1 agus 2 Astaíochtaí Carbóin

Is í úsáid breosla díosail is mó atá i bpróifíl ídithe fuinnimh an Ghrúpa CIÉ (Figiúr 1), agus léirítear é seo inár bpróifíl astaíochtaí carbóin (Figiúr 3), nuair a léirigh astaíochtaí Scóipe 1 an Ghrúpa CIÉ 92% d'astaíochtaí iomlána in 2022 (gan astaíochtaí Scóipe 3 a áireamh). De réir mar a aistríonn próifíl ídithe fuinnimh Grúpa CIÉ i dtreo sciar níos mó den ídiú leictreachais, léireoidh próifíl astaíochtaí an Ghrúpa an t-aistriú seo agus léireoidh sé cion méadaitheach d'astaíochtaí Scóipe 2.

In 2021, bhunaigh Grúpa CIÉ sprioc uailmhianach de réir an CAP chun astaíochtaí carbóin iomlána Scóipe 1 agus 2 a laghdú 51% faoi 2030, ag úsáid bliana bunlíne 2018.

Idir 2018 agus 2022, tháinig laghdú thart ar 3.81% agus 20.10%, faoi seach, ar astaíochtaí Scóip 1 agus Scóip 2 Grúpa CIÉ.

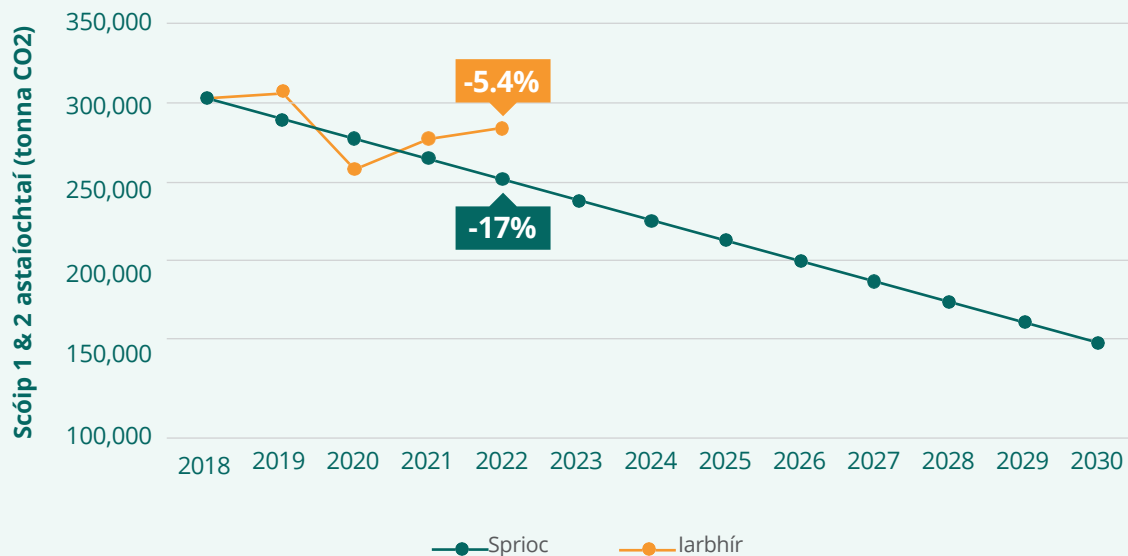
Scóip 1 Grúpa CIÉ & 2 Astaíochtaí (2018-2022)

Figiúr 3. Scóip 1 carnach Grúpa CIÉ agus Scóip 2 astaíochtaí carbóin. Scóip 1 astaíochtaí (díreacha) a ghintear trí dhóchán breosla. Scóip 2 astaíochtaí (indíreacha) a ghintear trí dhóchán leictreachais.

Agus anailís á déanamh ar an ruthag laghdaithe astaíochtaí, dá mbainfeadh Grúpa CIÉ ráta laghdaithe comhsheasmhach ó 2018 go 2030, laghdú 17% a bheadh sa sprioc d'astaíochtaí carbóin carnacha Scóipe 1 agus 2 faoi 2022. Mar sin féin, d'éirigh le Grúpa CIÉ ár n-astaíochtaí a laghdú 5.40% in 2022 ó bhliain bhunlíne in 2018.

Astaíochtaí Scóipe an Ghrúpa CIÉ: Iarbhír in aghaidh Sprioc

Figióir 4. Treocht astaíochtaí Scóipe 1 agus 2 Grúpa CIÉ breactha i gcoinne an ruthag astaíochtaí de réir na sprice astaíochtaí a laghdú 51% faoi 2030.

Le linn na tréimhse seo tá Grúpa CIÉ agus an NTA ag forbairt pleananna oibríochta chun aistriú go líonra ísealcharbóin. Chun ár sprioc aeráide 2030 a bhaint amach, cuirfidh Grúpa CIÉ dlús le hinfeistíocht i réitigh theicniúla chun astaíochtaí carbóin a laghdú. Beidh an dul chun cinn neamhlíneach, agus beidh am luaidhe suntasach ann chun feabhsúchán oibríochtúil agus forbairt bonneagair a sholáthar le haghaidh aistriú flít sna blianta amach romhainn. Is dúshlán faoi leith é seo toisc go bhfuil sé beartaithe ag an nGrúpa leathnú seirbhíse a dhéanamh chun athrú módúil ó úsáid gluaisteán príobháideach a chumasú, agus an CAP ag díriú ar 130% méadú ar thurais laethúla iompair phoiblí faoi 2030. Mar sin féin, de réir mar a aistríonn meascán fuinnimh Ghrúpa CIÉ i dtreo leictirí agus amach ó úsáid breosla iontaise, ba cheart go dtosódh ár n-astaíochtaí foriomlána ag laghdú mar gheall ar dhícharbónú leictreachais eangáil agus déine carbóin comparáideach níos ísle an leictreachais.

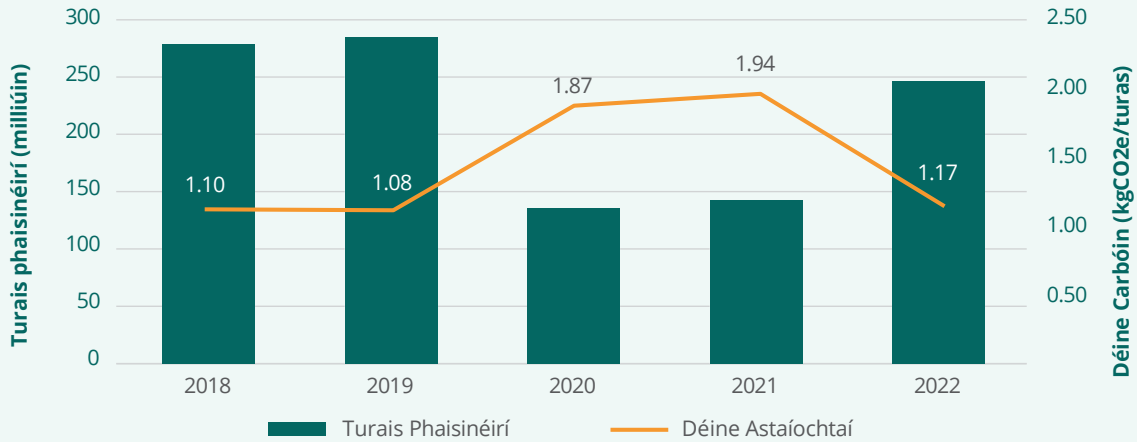
Trí aistriú go teicneolaíocht feithiclí leictreacha ceallraí i gceantair uirbeacha agus ard-dlús, laghdófar go mór astaíochtaí don Ghrúpa, aistreofar spleáchas ar fhuinneamh chuig leictreachas agus íoslághdófar an spleáchas ar bhreosla díosail, mar thoradh air sin tháinig laghdú ar astaíochtaí Scóipe 1.

Chonacthas an laghdú is mó ar astaíochtaí in 2020 mar gheall ar thionchar na paindéime COVID-19. Mar thoradh ar na srianta agus na seirbhísí laghdaithe bhí úsáid fuinnimh níos ísle in oifigí agus níos lú breosla á ídiú le haghaidh iompair. De réir mar a ardaíodh na srianta taistil de réir a chéile in 2021 agus a tógadh go hiomlán in 2022, d'fhill astaíochtaí Grúpa CIÉ arís ar leibhéal réamh-phaindéimeacha de réir mar a tháinig méadú beag ar astaíochtaí in 2022.

Tá an Grúpa CIÉ agus ár gCuideachtaí Oibríocháin i mbun obair ullmhúcháin chun leictirí an flít a chumasú. Tá uasghrádú á dhéanamh ar iostaí bus in áiteanna ar leith chun freastal ar riachtanais luchtaithe agus cothabhála feithiclí leictreacha ceallraí. In 2022 chríochnaigh Bus Éireann agus an NTA tiontú flít bus Bhaile Átha Luain go ceallraí, ag éileamh uasghrádú fairsing ar an iosta bus chun bonneagar luchtaithe nua a shuiteáil, lena n-áirítear fostáisiún, luchtairí, stáisiúin luchtaithe agus córas bainistíochta iosta/muirir. Sábhálfaidh tiontú an fhflít suas le 400 tonna d'astaíochtaí CO2 sceithphíopa gach bliain.

Feicfidh líonra iarnróid DART buntáistí comhchosúla, agus beidh carráistí traenach leictreachais agus ceallraí nua le dul i seirbhís i 2025. Tá na carráistí seo deartha le haghaidh ídiú fuinnimh laghdaithe agus oibreoidh siad freisin le hastaíochtaí sceithphíopa nialasacha. Faoin gClár DART+, rachaidh an líonra DART faoi shraith fhadtéarmach infheistíochtaí agus uasghrádú a dhéanfaidh an acmhainn a dhúbailt agus fad leictirí an líonra a thrí oiread.

Déine Astaíochtaí Ghrúpa CIÉ

Figiúr 5. Déine astaíochtaí carbóin Ghrúpa CIÉ in aghaidh gach turais paisinéirí ó 2018-2022.

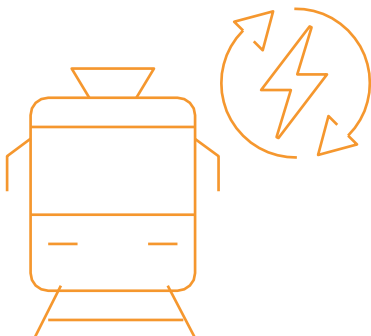
Cuirtear déine astaíochtaí na dturas paisinéirí arna seachadadh ag Grúpa CIÉ i láthair i bhFigiúr 5. Tomhaistear déine astaíochtaí i kgCO₂e in aghaidh gach turais paisinéirí agus feidhmíonn sé mar phríomhtháscaire ar éifeachtúlacht fuinnimh agus ar thionchar comhshaoil ghníomhaíochtaí iompair an Ghrúpa CIÉ. Braitheann an méadracht déine astaíochtaí ar roinnt fachtóirí, lena n-áirítear na foinsí fuinnimh a úsáidtear le haghaidh iompair, éifeachtúlacht feithiclí, an fad a thaistealaítear, agus líon na bpaisinéirí a iompraítear. Léiríonn méadracht déine níos ísle leibhéal oibríochtaí níos éifeachtaí agus níos inbhuanaithe.

In 2018 agus 2019, d'fhan déine na n-astaíochtaí réasúnta seasmhach, rud a thugann le tuiscint leibhéal comhsheasmhach astaíochtaí a ghintear in aghaidh gach turais paisinéirí le linn na tréimhse seo. Mar thoradh ar phaindéim COVID-19, áfach, cuireadh isteach go mór ar sheirbhísí Ghrúpa CIÉ. D'ardaigh déine na n-astaíochtaí go 1.87 kgCO₂e in aghaidh an turais in 2020, rud a léiríonn méadú suntasach ar astaíochtaí in aghaidh gach turais paisinéirí. Is féidir an déine astaíochtaí níos airde a chur i leith an laghdaithe ar líon na dturas paisinéirí, a leath idir 2019 agus 2020.

Le héileamh taistil laghdaithe agus níos lú paisinéirí chun astaíochtaí a dháileadh, mhéadaigh déine na n-astaíochtaí in aghaidh an turais.

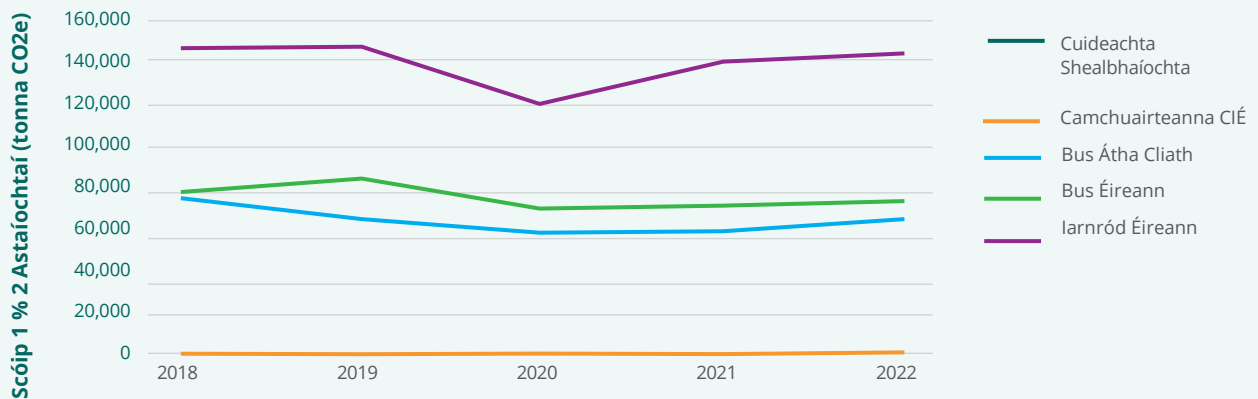
De réir mar a d'ardaigh na srianta taistil de réir a chéile i 2021, d'fhan líon na bpaisinéirí íseal agus mar sin d'fhan déine na n-astaíochtaí ard. Nuair a gnóthaíodh turais paisinéirí go 246.3 milliún in 2022 i gcomparáid le 274.9 milliún in 2018, thosaigh déine na n-astaíochtaí ag druidim le leibhéal réamh-phaindéimeacha as ar tháinig laghdú ar dhéine carbóin.

Ba cheart go leanfadh an leictreú pleanáilte ar na flíteanna bus agus iarnróid agus infheistíochtaí atá péireáilte le hinfeistíocht i dteicneolaíocht ísealcharbóin atá tíosach ar fhuinneamh agus laghdú ar dhéine astaíochtaí Ghrúpa CIÉ, ag tairiscint rogha iompair ísealcharbóin ar fud na hÉireann.

Is príomhtháscaire é déine astaíochtaí ar éifeachtúlacht fuinnimh agus ar thionchar comhshaoil ghníomhaíochtaí iompair an Ghrúpa CIÉ.

Scóip an Ghrúpa CIÉ 1 & 2 Astaíochtaí ón gCuideachta Oibriúcháin

Fíor 6. Scóip an Ghrúpa CIÉ 1 & 2 astaíochtaí carbóin ón gCuideachta Oibriúcháin

Tháinig laghdú suntasach ar astaíochtaí GHG i ngach ceann de na Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ, in 2020, agus méadú ina dhiaidh sin de réir mar a gnóthaíodh líon na bpaisinéirí tar éis srianta COVID-19 a ardú. Cuirfidh na feithiclí leictreacha atá beartaithe lena n-imscaradh ag tosú in 2023 agus ina dhiaidh sin le hastaíochtaí laghdaithe sna deich mbliana amach romhainn.

Tá ról lárnach ag Iarnród Éireann, arb ionann é agus thart ar 50% d'ídiú fuinnimh Ghrúpa CIÉ agus scóip astaíochtaí carbóin 1 agus 2, sa straitéis dícharbónaithe. Is príomhghné d'íarrachtaí an Ghrúpa CIÉ astaíochtaí a laghdú agus ár gcuspóirí inbhuanaitheachta a bhaint amach aistriú an Iarnróid go bhflít iarnróid chuig carráistí traenach leictreach agus teicneolaíocht feithiclí ísealcharbóin.

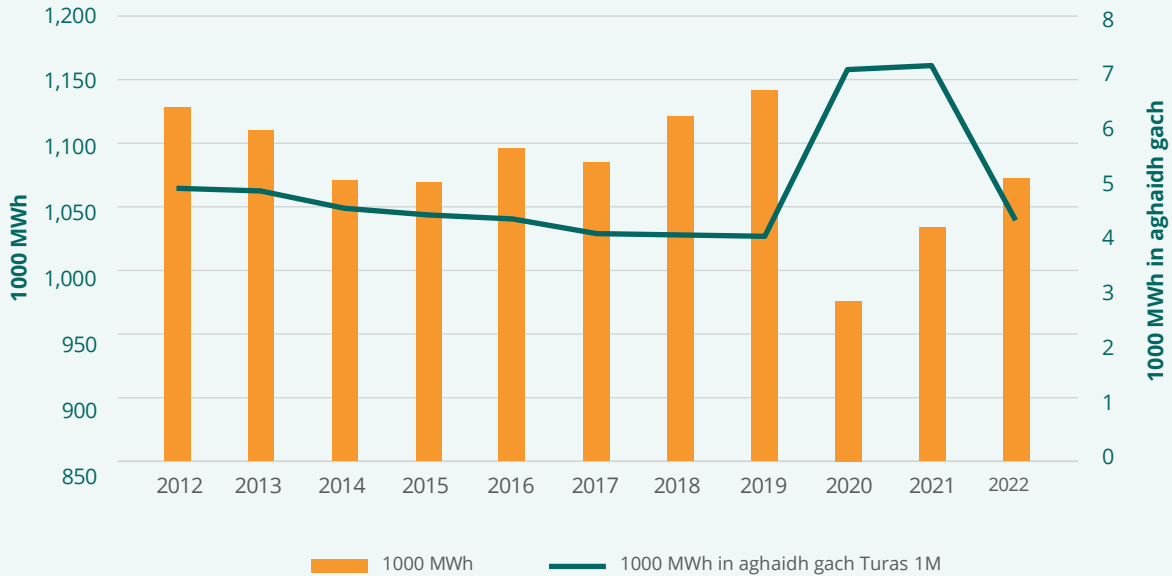
6.3 Uimhreacha Paisinéirí agus Déine Fuinnimh

Bhí tionchar suntasach ag srianta COVID-19 ar thurais phaisinéirí in 2021 agus 2020, a chuaigh i bhfeidhm ina dhiaidh sin ar fheidhmíocht éifeachtúlachta fuinnimh Ghrúpa CIÉ. Ag deireadh 2022, chuaigh líon na bpaisinéirí chuig leibhéal réamhphaindéimeacha.

Turais Phaisinéirí (Milliún)	2022	2021	2020	2019	2018
Iarnród Éireann	35.8	17.4	17.9	50.2	47.9
Bus Átha Cliath	121.4	70.0	69.4	141.8	143
Bus Éireann	89.5	57.5	51	89.14	84
Iomlán na dturas Phaisinéirí (Milliún)	246.7	144.9	138.4	281.1	274.9

Tábla 1. Turais phaisinéirí Ghrúpa CIÉ in 2022 (sna milliúin) | measc na bhfigiúirí tá turais chustaiméirí scoile Bus Éireann.

Ídiú Fuinnimh Ghrúpa CIÉ de réir Turais Paisinéirí

Figiúr 7. Ídiú fuinnimh iomlán (1000s MWh) breactha i gcoinne déine úsáide fuinnimh (MWh in aghaidh 1 mhíliúin turas). Ní chuimsíonn na figiúirí iomlána ar ídiú fuinnimh sa ghraf seo Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ agus CIÉ Tours. Cuireann Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ agus CIÉ Tours le chéile níos lú ná 0.1% d'astaíochtaí an Ghrúpa CIÉ.

Is féidir ídiú fuinnimh iomlán Ghrúpa CIÉ a bhreacadh i gcoinne líon na dturas paisinéirí a sheachadtar chun figiúr déine fuinnimh (Figiúr 7) a fháil. Soláthraíonn an méadracht déine fuinnimh léargas ar fheidhmíocht éifeachtúlachta fuinnimh an Ghrúpa, le méadracht déine níos ísle ag léiriú leibhéal níos airde éifeachtúlachta fuinnimh.

Idir 2021 agus 2019, tháinig laghdú comhsheasmhach ar dhéine fuinnimh i nGrúpa CIÉ, in ainneoin méadú foriomlán ar ídiú fuinnimh. Léiríonn sé seo méadú leanúnach ar éifeachtúlacht fuinnimh trí uasghrádú flít agus trí theicneolaíocht atá tíosach ar fhuinneamh a úsáid. In 2020 agus 2021, tháinig laghdú ar úsáid fuinnimh Ghrúpa CIÉ agus mhéadaigh déine fuinnimh.

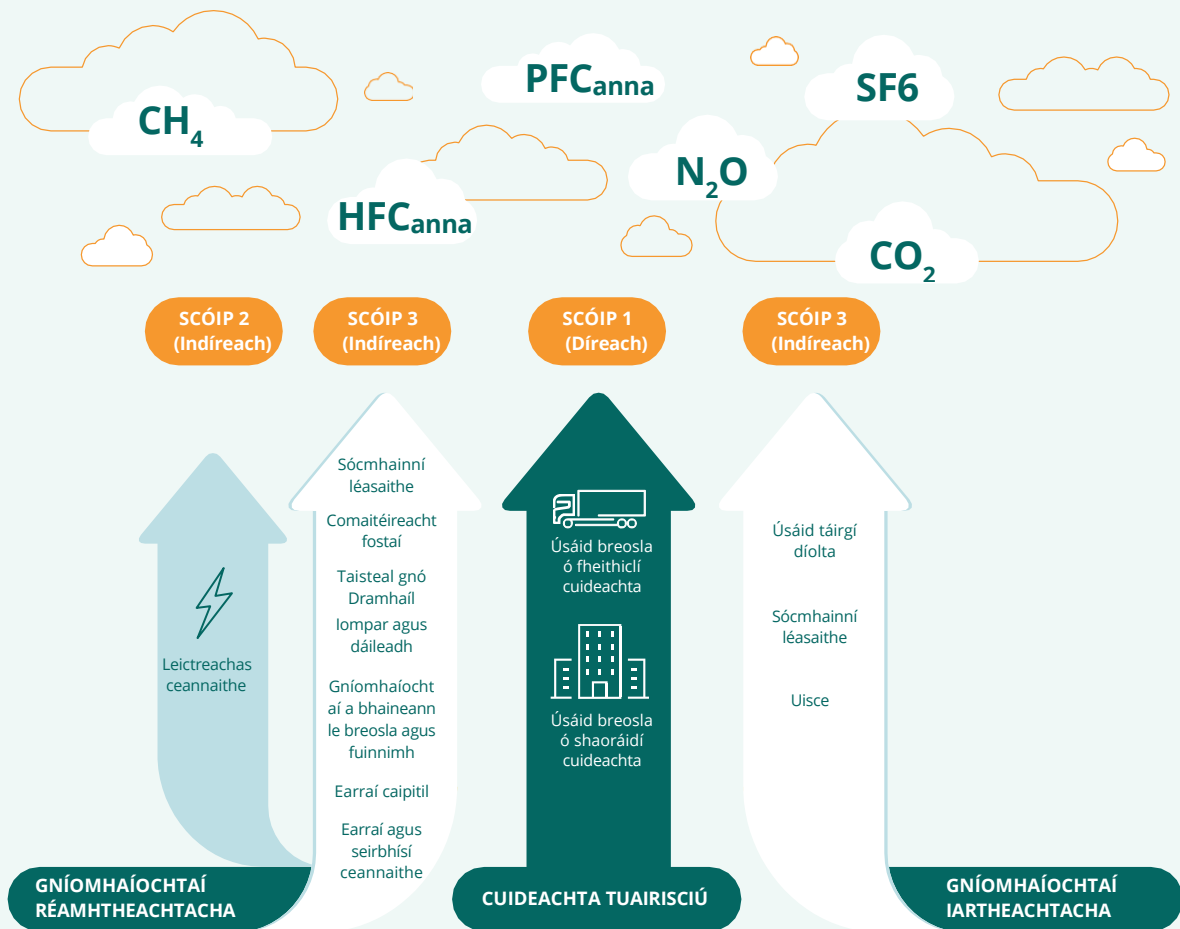
Tharla sé seo go príomha mar gheall ar na srianta taistil a chuir COVID-19 i bhfeidhm, a chuir teorainn le cumas feithiclí paisinéirí a iompar. Mar thoradh air sin, mhéadaigh an ídiú fuinnimh in aghaidh an mhíliúin turas paisinéirí le linn na tréimhse seo. Mar sin féin, de réir mar a thosaigh turais phaisinéirí ag druidim le leibhéal réamh-phaindéimeacha, tháinig laghdú suntasach arís ar an úsáid fuinnimh in aghaidh an mhíliúin turas paisinéirí.

De réir mar a chomhlíonann Grúpa CIÉ ár dtiomantas teicneolaíocht atá tíosach ar fhuinneamh a ionchorprú inár n-oibríochtaí, lena n-áirítear uasghrádú ar ghiniúint fuinnimh in-athnuaite agus teicneolaíocht taobh thiar den mhéadar, tá sé mar aidhm againn laghdú suntasach leanúnach a bhaint amach inár méadracht déine fuinnimh.

	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann
Céatadán na mbusanna/ na gcarráistí díosail	78%	92%	61%
Céatadán na mbusanna/na gcarráistí hibrideacha	22%	7.6%	15%
Céatadán na mbusanna/carráistí astaíochtaí sceithphíopa go hiomlán leictreach nó nialas	0%	0.4%	24%

Tábla 2. Céatadán flít an Ghrúpa CIÉ de réir an chineáil úsáide fuinnimh ag deireadh na bliana 2022

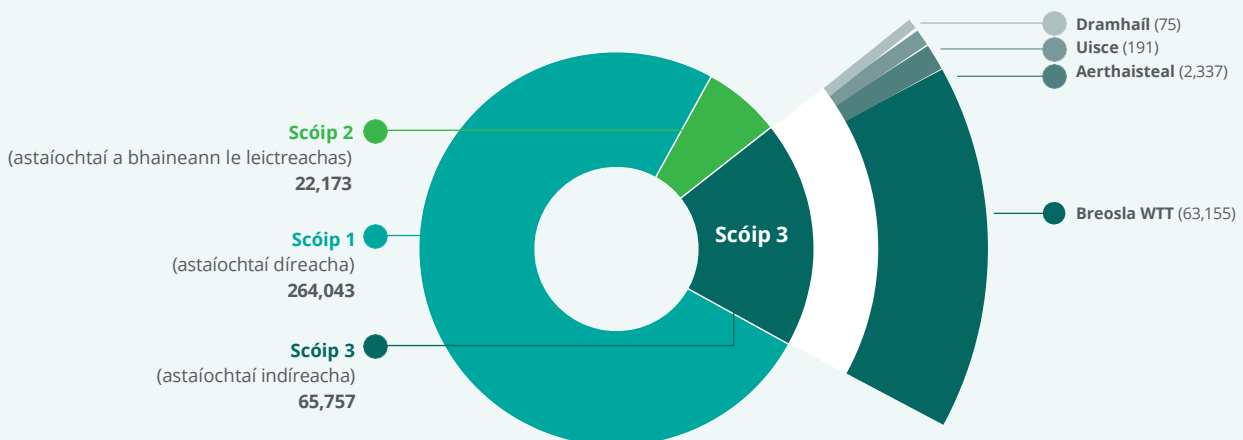
6.4 Scóip 3 Astaíochtaí Carbóin an Ghrúpa CIÉ

Príomh-Scóip 1, 2, agus 3 fhoinsé astaíochtaí (réaltaí) arna nginiúint ag oibríochtaí Ghrúpa CIÉ.

2022 Miondealú ar Astaíochtaí Ghrúpa CIÉ (tonna CO₂e)

2022 Scóip 3 Próifíl Astuithe

Figiúr 8. Próifíl astaíochtaí Ghrúpa CIÉ (i dtonna CO₂e). I measc na n-astaíochtaí ríofa Scóip 3 tá na hastaíochtaí a bhaineann le bainistíocht dramhaíola, úsáid uisce, taisteal gnó, agus gníomhaíochtaí a bhaineann le breosla agus fuinneamh.

In 2022, tar éis próiseas scagtha astaíochtaí Scóip 3, d'aithin grúpa CIÉ na catagóirí astaíochtaí Scóip 3 a bhaineann lenár n-oibríochtaí agus thug siad faoi phróiseas bailithe sonraí chun astaíochtaí Scóip 3 ó ghníomhaíochtaí réamhtheachtacha agus iarthachtacha a mheas.

Meastar astaíochtaí carbóin Scóip 3 Ghrúpa CIÉ ag úsáid earraí agus seirbhísí ceannaithe, infheistíochtaí caipitil, breosla réamhtheachtacha agus úsáid fuinnimh, úsáid uisce, dramhaíl, gnó (aer) taisteal, comaitéireacht fostaithe, agus ár sócmhainní léasaithe. Áiríodh sa ríomh tosaigh ar astaíochtaí Scóip 3 astaíochtaí indíreacha carbóin ónár n-úsáid uisce, dramhaíl a ghintear in oibríochtaí, taisteal gnó, agus na hastaíochtaí réamhtheachtacha (tobar-go-umar) ó úsáid breosla agus fuinnimh (Figiúr 8).

Chun cruinneas agus éifeachtúlacht ár gcuntasaíochta carbóin agus ár dtuairiscithe comhshaoil a fheabhsú, tá claoclú bainistíochta sonraí inbhuanaitheachta á dhéanamh

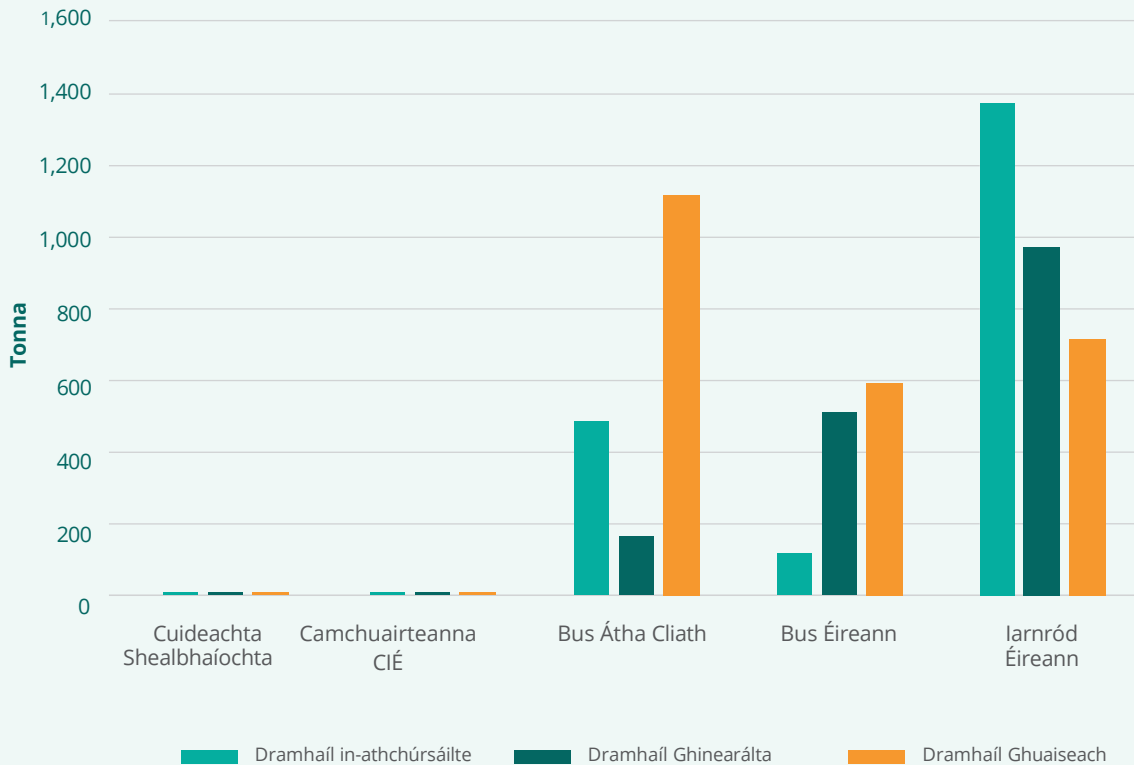
ar Ghrúpa CIÉ. Is éard atá i gceist leis an tionscnamh seo aistriú ó phróisis ilroinnte agus láimhe, ríomh agus tuairiscithe sonraí chuig ardán aontaithe a dhéanann uathoibriú ar bhailiú sonraí gníomhaíochta atá beagnach i bhfíor-am. In 2022, chuamar i gcomhpháirtíocht le Microsoft chun cabhrú lena Cloud for Sustainability a fhorbairt, ardán monatóireachta sonraí a chabhróidh le cuideachtaí a dtionchar ar an gcomhshaoil a thaifeadadh, a thuairiscíú agus a laghdú. Le haghaidh tuilleadh sonraí ar ár gcuid oibre le Microsoft, féach ar Ár gComhpháirtíochtaí.

Leanfaimid orainn ag athbhreithniú agus ag feabhsú cháilíocht na sonraí atá ar fáil againn ionas go bhféadfaimis ár gcuntasaíocht charbóin a leathnú chun gach catagóir Scóip 3 a áireamh faoi 2023.

Le haghaidh tuilleadh faisnéise ar KPlanna inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ in 2022, féach an chuid KPlanna Inbhuanaitheachta.

6.5 Geilleagar Ciorclach

Grúpa CIÉ Dramhaíl agus Athchúrsáil 2022

Figiúr 9. Dramhaíl chathrach, athchúrsáilte agus ghuaiseach Ghrúpa CIÉ a gineadh in oibríochtaí in 2022.

Gineann Grúpa CIÉ trí phríomhshruth dramhaíola inár n-oibríochtaí: dramhaíl ghinearálta, dramhaíl in-athchúrsáilte, agus dramhaíl ghuaiseach (Figióir 9). Tá an sruth dramhaíola guaisí comhdhéanta de na seachtháirgí a bhaineann le feithiclí tromshaothair a oibriú agus a sheirbhísiú, mar chuisnitheoir innill, ola mhótair, cadhnaí agus ceirteacha olacha.

Chun ciorclaíocht a thiomáint tá cláir i bhfeidhm againn chun dul i ngleic le sruthanna móra dramhaíola, go háirithe dramhaíl ghuaiseach, mar shampla córas athchúrsála chuisnithe innill Iarnróid Éireann. Tá tionscnaimh chiorclacha á gcur i bhfeidhm ag gach Cuideachta Oibriúcháin chun dramhaíl ghinearálta a laghdú agus an ráta athchúrsála a mhéadú ar fud Ghrúpa CIÉ. Tá tuilleadh sonraí faoi na cláir seo ar fáil sa chuid den Gheilleagar Ciorclach den tuarascáil seo.

Gineann Grúpa CIÉ trí phríomhshruth dramhaíola inár n-oibríochtaí: dramhaíl ghinearálta, dramhaíl in-athchúrsáilte, agus dramhaíl ghuaiseach.

Rátaí Athchúrsála Ghrúpa CIÉ				
	2021	2022	Sprioc 2030	Athrú ón mbliain roimhe sin
Bus Átha Cliath	63%	73%	Níl sé i bhfeidhm go fóill	●
Bus Éireann	15%	20%	70%	●
Iarnród Éireann	50%	52%	70%	●
Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ	27.4%	33%	Níl sé i bhfeidhm go fóill	●
Camchuariteanna CIÉ	13.3%	29%	Níl sé i bhfeidhm go fóill	●

Tábla 3. Rómhtar rátaí athchúrsála de réir chionroinn na dramhaíola a chuirtear le hathchúrsáil as méid iomlán na dramhaíola ginearálta. Ní chuirtear dramhaíl ghuaiseach san áireamh sa ráta athchúrsála.

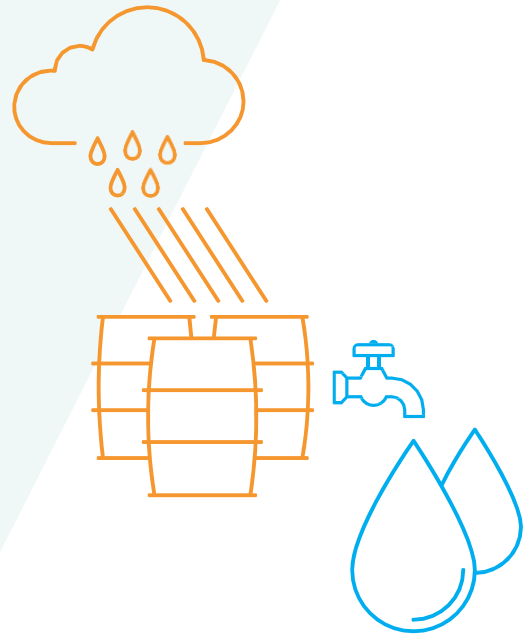
Chun tacú le spriocanna ciorclacha, tá roinnt clár i bhfeidhm ag an nGrúpa CIÉ chun dul i ngleic le sruthanna móra dramhaíola.

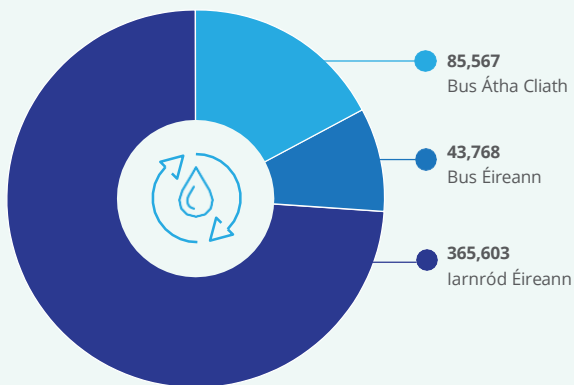
6.8.1 Úsáid Uisce

Tá Grúpa CIÉ ag brath go mór ar uisce le haghaidh ár n-oibríochtaí laethúla, go háirithe maidir le cothabháil agus níochnán feithiclí (Figiúr 10). Chun ár dtiomantas do bhainistíocht inbhuanaithe acmhainní a chomhlíonadh, thosaigh Bus Átha Cliath, Iarnród Éireann agus Bus Éireann ar chleachtaí agus iniúchtaí mapála úsáide uisce in 2022 chun tuiscint níos fearr a fháil ar úsáid uisce agus chun réimsí le feabhsú a aithint. Suiteálfaidh Bus Átha Cliath méadair chliste chun sonraí úsáide uisce cruinn agus tráthúil a ghabháil ag láithreáin atá ag brath ar uisce tobair.

Trí úsáid uisce a mhapáil, forbróidh Grúpa CIÉ tuiscint níos cruinne ar chaomhnú uisce, a sholáthróidh bunlíne chun spriocanna a leagan síos chun ídiú uisce a laghdú. Chomh maith leis na bearta seo, déanfaimid iniúchadh freisin ar úsáid teicneolaíochtaí uisce-éifeachtúla chun úsáid uisce a laghdú tuilleadh.

Úsáid Uisce 2022 (m3) Ghrúpa CIÉ

Figiúr 10. Ídiú úsáide uisce Ghrúpa CIÉ in 2022, a tuairiscíodh i méadair chiúbach uisce. Ní chuimsíonn an figiúr do Bus Éireann suíomh amháin atá faoi imscrúdú chun a bpróifíl úsáide uisce tipiciúil a léiriú. Cuimsíonn an figiúr úsáide uisce d'Iarnród Éireann Chuideachta Shealbháíochta CIÉ.

In 2022, chuir Bus Átha Cliath córas bainte uisce báistí isteach ag iosta bus Chnoic an tSamhraidh chun uisce báistí a bhailiú agus a stóráil, ag laghdú an spleáchais ar uisce príomhlíonra. Úsáidfear torthaí an phíolóta seo chun síneadh an chórais seo chuig iostaí eile a mheas.

Thug Iarnród Éireann agus Bus Éireann córas bainistíochta uisce isteach in 2022 chun úsáid uisce a rianú go cruinn, chun aghaidh a thabhairt ar sceitheanna agus chun neamhréireachtaí in úsáid le linn a gcuid oibríochtaí a aithint. Le haghaidh tuilleadh sonraí ar straitéisí bainistíochta uisce Ghrúpa CIÉ, féach cuid 11.5 Bainistíocht Uisce.

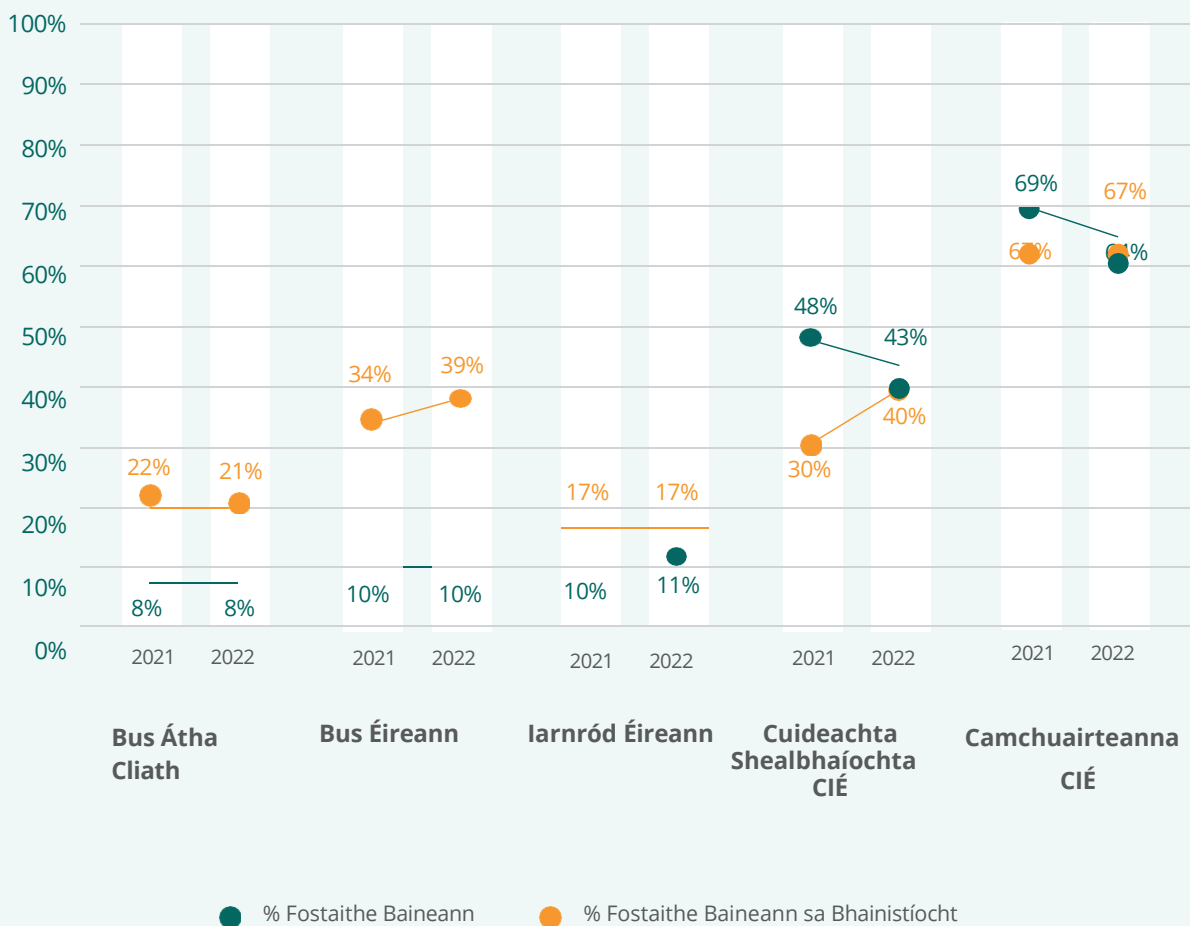
6.6 Éagsúlacht agus Comhionannas Inscne

Is mór ag Grúpa CIÉ éagsúlacht agus ionadaíocht chomhionann chun cultúr a sholáthar do ghnó rathúil agus inbhuanaithe. Go stairiúil, bhí gannionadaíocht ag rannpháirtíocht na mban san earnáil iompair.

Tá an éagsúlacht rithábhachtach chun nuálaíocht a chur chun cinn, cinnteoireacht a fheabhsú, agus chun a chinntiú go gcomhlíonfaimid riachtanais ár gcustaiméirí go léir. Tá spriocanna curtha i bhfeidhm ag na Cuideachtaí Oibriúcháin Ghrúpa CIÉ chun an chothromaíocht inscne san ionad oibre a fheabhsú le feachtais earcaíochta ag díriú ar fhórsa saothair cothrom. Tá sonraí breise faoi thionscnaimh éagsúlachta agus chomhionannais ar fáil sa [chuid Éagsúlachta agus Comhdheiseanna](#) den tuarascáil seo.

Tá an éagsúlacht rithábhachtach chun nuálaíocht a chur chun cinn, cinnteoireacht a fheabhsú, agus chun a chinntiú go gcomhlíonfaimid riachtanais ár gcustaiméirí go léir.

Figiúr 11. Ionadaíocht fostaithe baineanna i nGrúpa CIÉ ó 2021-2022 Is ionann an figiúr Bus Éireann, Cuideachta Shealbhaíochta, agus Iarnród Éireann d'fhostaithe baineanna sa bhainistíocht agus fostaithe baineanna i ról bainistíochta sinsearaí.

CUID 7

Creataí Tuairiscithe Inbhuanaitheachta

Tá Grúpa CIÉ tiomanta dár gcinntí straitéiseacha a bhainistiú le fócas ar ábharthacht dhúbailte agus nochtadh inbhuanaitheachta. Aithnímid an tábhacht a bhaineann lenár bhfeidhmíocht inbhuanaitheachta a thomhas, monatóireacht a dhéanamh air agus a nochtadh dár bpáirtithe leasmhara, agus táimid ag ullmhú chun tuairisciú don Choimisiún Eorpach tríd an CSRD in 2026. Chun a chinntiú go gcomhlíonann Grúpa CIÉ na caighdeáin is airde maidir le saincheisteanna inbhuanaitheachta a bhainistiú, táimid ag iarraidh ár dtredhearacht agus ár bhfreagracht maidir le cuspóirí inbhuanaitheachta a mhéadú.

Chun a chinntiú go gcomhlíonfaimid ár dtiomantais inbhuanaitheachta, táimid ag iarraidh trédhearacht agus cuntasacht a mhéadú maidir lenár bhfeidhmíocht.

7.1 Creataí Tuairiscithe Inbhuanaitheachta

Creat Tuairiscithe	Cuntas	Stádas												
<p>Tionscadal um Nochtadh Carbóin</p> 	<p>Is eagraíocht idirnáisiúnta, neamhbhrabúis é an <u>Tionscadal um Nochtadh Carbóin</u> a sholáthraíonn ardán tuairiscithe domhanda d'eagraíochtaí chun a straitéis astaíochtaí agus bainistíochta carbóin a thomhas, a nochtadh agus a roinnt. Faigheann freagróirí scór idir A agus F a léiríonn leibhéal a bhfeasachta agus a mbainistíochta ar a n-astaíochtaí carbóin.</p> <p>Tá Grúpa CIÉ ag tuairisciú ar an ardán CDP ar bhonn bliantúil ó 2020.</p>	<p>In 2022, bronnadh scór 'A-' ar Ghrúpa CIÉ, á aithint ag CDP as ceannaireacht chomhshaoil a thaispeáint agus deachleachtas a thaispeáint i straitéis agus i ngníomh ar shaincheisteanna aeráide. Tá Grúpa CIÉ ar cheann de 13 freagróir in Éirinn a fuair scór A nó A- in 2022.</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>Freagra CDP</th> <th>Bliain Tuairiscithe</th> <th>Scór</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Athrú Aeráide 2020</td> <td>2019</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>Athrú Aeráide 2021</td> <td>2020</td> <td>B</td> </tr> <tr> <td>Athrú Aeráide 2022</td> <td>2021</td> <td>A-</td> </tr> </tbody> </table> <p>Léiríonn an feabhas ar scór CDP 2022 na hathruithe atá curtha i bhfeidhm ag Grúpa CIÉ chun bainistíocht éifeachtach ár lorg carbóin a chinntiú. Rinneadh iarracht chomhbheartaithe chun ár n-astaíochtaí carbóin Scóip 3 ó fhoinsí indíreacha mar earraí agus seirbhísí ceannaithe, úsáid uisce, giniúint dramhaíola agus athchúrsála, comaitéireacht fostaithe, taisteal gnó agus sócmhainní ar léas a chainníochtú. Leanamar orainn ag tógáil ar ár gcreat aitheantais agus bainistíochta riosca aeráide agus nochtamar roinnt príomhríoscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid atá os comhair an Ghrúpa.</p> <p>Spríoc: Leanfaidh Grúpa CIÉ ag glacadh le moltaí an CDP agus beidh sé mar aidhm acu scór 'A' a bhaint amach ar ár straitéis bainistíochta astaíochtaí carbóin.</p>	Freagra CDP	Bliain Tuairiscithe	Scór	Athrú Aeráide 2020	2019	B	Athrú Aeráide 2021	2020	B	Athrú Aeráide 2022	2021	A-
Freagra CDP	Bliain Tuairiscithe	Scór												
Athrú Aeráide 2020	2019	B												
Athrú Aeráide 2021	2020	B												
Athrú Aeráide 2022	2021	A-												

Creat Tuairiscithe

Cuntas

Stádas

Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe

United Nations
Global Compact

Tá Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe bunaithe ar dheich gcolún a chuireann cearta an duine, cearta saothair, cosaint an chomhshaoil agus frith-éilliú i ngnólachtaí chun cinn. Trí chlárú le Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe, geallann CIÉ beartais a chur i bhfeidhm chun tacú le cearta an duine agus cosaint an chomhshaoil ar fud oibríochtaí agus an slabhra luacha.

Chuaigh Grúpa CIÉ le Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe in 2022 chun a chinntiú go leanaimid an cleachtas is fearr maidir le cleachtas inbhuanaithe atá freagrach go sóisialta a ghlacadh.

Tugtar breac-chuntas ar dhul chun cinn Grúpa CIÉ maidir le moltaí Comhshocraithe Domhanda na Náisiún Aontaithe a chur i bhfeidhm in Obair Chuibhiúil agus Folláine, Éagsúlacht agus Deis Chomhionann, agus liosta na mbeartais in Aguisín II: Beartais CIÉ agus Ailíniú Comhshocraithe Domhanda na Náisiún Aontaithe

Cuirfidh Grúpa CIÉ Cumarsáid phoiblí bhliantúil ar Dhul Chun Cinn faoi bhráid Chomhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe ag tosú in 2023 chun mionsonraí a thabhairt ar ár gcuid oibre i gcur i bhfeidhm na ndeich gcolún inár ngnó.

Creat Aisghabhála NewERA don Earnáil Tráchtála Leath-Stáit

Gníomhaíocht Bainistíochta an Chisteáin Náisiúnaí
National Treasury Management Agency

In 2021, d'fhorbair an Geilleagar agus an tÚdarás Nua (NewERA) creat tuairiscithe don earnáil tráchtála leath-Stáit chun aghaidh a thabhairt ar chuspóirí gníomhaíochta aeráide.

Cuimsíonn an creat tuairiscithe cúig thiomantas nach mór do fhreagróirí a shíniú:

1. Rialachas Cuspóirí Gníomhaíochta Aeráide
2. Sprioc Tomhais & Laghdaithe Astaíochtaí
3. Astaíochtaí a Thomhas agus a Luacháil in Measúnaithe Infheistíochta
4. Geilleagar Ciorclach agus Soláthar Glas
5. Nochtadh a Bhaineann le Aeráid i Tuairisciú Airgeadais

Tuairisceoidh Grúpa CIÉ do NewERA ag tosú in 2023 ar an dul chun cinn atá déanta againn i dtreo chúig thiomantas an chreata gníomhaíochta aeráide. Is ar bhonn débhlíantúil a thabharfar tuairisc faoin gcreat seo

Creat Tuairiscithe	Cuntas	Stádas
<p>Treoir um Inbhuanaitheacht Chorparáideach an AE</p> 	<p>Tugadh isteach <u>Treoir um Thuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáideach an AE</u> in 2021 chun a chinntiú go dtuairiscíonn cuideachtaí faisnéis inbhuanaitheachta iontaoifa agus inchomparáide a theastaíonn ó infheisteoirí agus ó pháirtithe leasmhara eile.</p> <p>Cuimseoidh an CSRD an ‘pheirspictíocht ábharthachta dúbailte’, rud a chiallaíonn go gcaithfidh cuideachtaí tuairisciú faoin gcaoi a dtéann saincheisteanna inbhuanaitheachta i bhfeidhm ar a ngnó agus faoina dtionchar féin ar dhaoine agus ar an gcomhshaol.</p>	<p>Tá Grúpa CIÉ ag ullmhú chun tuairisciú faoin CSRD agus ag obair chun riachtanais an chreata a chur i bhfeidhm inár nósanna imeachta tuairiscithe roimh an tréimhse tuairiscithe éigeantach ó 2025 ar aghaidh.</p> <p>Sprioc: Tá sé mar aidhm ag CIÉ anailís ar bhearnaí a dhéanamh chomh maith le measúnú ábharthachta dúbailte ar riachtanais na Treorach um Thuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáidí sula dtiocfaidh sí i bhfeidhm in 2025.</p>
<p>AE Rialacháin Tacsanomaíochta</p> 	<p>In 2020, bhunaigh an Coimisiún Eorpach <u>Creat Tacsanomaíochta an AE</u> mar chóras aicmithe chun liosta de ghníomhaíochtaí eacnamaíochta atá inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de a bhunú. Chun Rialachán Tacsanomaíochta an AE a chomhlíonadh, ceanglófar ar chuideachtaí incháilithe a aithint agus tuairisciú a dhéanamh ar an gcaoi, agus a mhéid, a ailíniú a gcuid gníomhaíochtaí gnó leis an Rialachán Tacsanomaíochta.</p>	<p>Tá CIÉ ag ullmhú le nochtadh faoi Tacsanomaíocht an AE. Le cuidiú leis seo, rinne Grúpa CIÉ grinnceardlanna oiliúna ar leibhéal an Bhoird le foirne airgeadais agus inbhuanaitheachta chun leanúint ar aghaidh ag leathnú feasachta ar an tírdhreach rialála atá ag teacht chun cinn agus ag cur le hacmhainn tuairiscithe éifeachtach faoin Tacsanomaíocht an AE.</p> <p>Sprioc: Tá sé mar aidhm ag Grúpa CIÉ ár n-ailíniú le Creat Tacsanomaíochta an AE a fhoilsiú faoi 2024.</p>

Creat Tuairiscithe	Cuntas	Stádas
<p>Tascfhórsa um Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid</p> 	<p>Déanann an TCFD moltaí maidir le nochtadh níos éifeachtaí a bhaineann leis an aeráid agus chun cinntí infheistíochta eolasacha agus forbairt straitéiseach a chur chun cinn. Déanann an TCFD struchtúr ar nochtadh a bhaineann leis an aeráid timpeall ar cheithre phríomhchóilún:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Rialachas • Straitéis (lena n-áirítear anailís ar chásanna) • Méadrachtaí agus Spriocanna • Rioscaí agus Deiseanna 	<p>In 2021, thacaigh Grúpa CIÉ leis an gcreat TCFD agus tá sé ag obair chun ár dtuairisciú a bhaineann leis an aeráid a ailíniú leis na moltaí. In 2022, díriodh ar ár gcreat bainistíochta riosca aeráide a fhorbairt tuilleadh agus ullmhú chun anailís a dhéanamh ar chásanna aeráide ar fud na gCuideachtaí Oibriúcháin chun cabhrú le sainiú, agus ár rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid a chainníochtú.</p> <p>Tugtar breac-chuntas sa tuarascáil seo ar ár rialachas aeráide, anailís ar chásanna, agus rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid.</p> <p>Sprioc: Cuirfidh Grúpa CIÉ pleanáil cásanna agus cainníochtú na bpríomhrioscaí i gcrích in 2023 chun ailíniú le riachtanais TCFD.</p>
<p>Tionscnamh Spriocanna Bunaithe ar Eolaíocht</p> 	<p>Cuidíonn an SBTi le cuideachtaí agus eagraíochtaí spriocanna uailmhianacha laghdaithe astaíochtaí gás ceaptha teasa eolaíocht-bhunaithe (SBTanna) a leagan síos agus a bhaint amach.</p> <p>Tá SBTanna deartha chun a chinntiú go ndéanann cuideachtaí a gcuid cothrom maidir le hastaíochtaí domhanda a laghdú agus chun na tionchair is measa a bhaineann le hathrú aeráide a chosc.</p>	<p>Aithníonn Grúpa CIÉ an gá práinneach aghaidh a thabhairt ar athrú aeráide agus a thionchar ar an phláinéid a mhaolú.</p> <p>Sprioc: In 2023 beimid tiomanta spriocanna eolaíocht-bhunaithe a leagan síos chun ár n-astaíochtaí GHG a laghdú.</p>

7.2 Rialachas Inbhuanaitheachta an Ghrúpa CIÉ

Aithníonn Grúpa CIÉ an tionchar suntasach atá ag athrú aeráide ar ár n-oibríochtaí gnó agus ar an gcomhshaoil. Mar fhreagairt air seo, tá ár struchtúr rialachais forbartha agann chun tosaíocht a thabhairt do rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid.

Tá Bord CIÉ agus foirne Feidhmiúcháin lán tiomanta do mhaoirsiú a dhéanamh ar thionscnaimh a bhaineann leis an aeráid agus a chinntiú go ndéanaimid infheistíocht i dtionscadail inbhuanaithe chun ár spriocanna aeráide a bhaint amach. Le fócas tiomnaithe ar inbhuanaitheacht, leanfaimid orainn ag tiomáint ár ngnó ar aghaidh agus ag cur go dearfach leis an gcomhshaoil agus leis an tsochaí.

BORD STIÚRTHÓIRÍ

Tá freagracht ar Bhord CIÉ as straitéis an Ghrúpa agus as feidhmíocht inbhuanaitheachta.

GRÚPA COMHAIRLEACH UM INBHUANAITHEACHT (SAG)

- Grúpa comhairleach de Bhord an Ghrúpa CIÉ a thuiriscíonn go ráithiúil do Bhord CIÉ ar dhul chun cinn tionscnamh inbhuanaitheachta.
- Tá maoirseacht ag an SAG ar sheachadadh straitéis inbhuanaitheachta an Ghrúpa agus ar fheidhmíocht gníomhaíochta aeráide.
- Cuimsíonn an bhallraíocht stiúrthóirí Bhord CIÉ, baill feidhmiúcháin agus seachtracha. Tá Cathaoirleach an Bhoird CIÉ ina c(h)athaoirleach air.

AN COISTE INIUCHOIREACHTA AGUS RIOSCA (ARC)

- Déanann Bord ARC CIÉ athbhreithniú rialta ar phríomhrioscaí Grúpa CIÉ agus déanann sé moltaí do Bhord CIÉ maidir leis an dóigh a caitear leo.
- Tagann rioscaí a bhaineann leis an aeráid faoin struchtúr rialachais céanna le gach riosca eile agus tuairiscítear iad don Bhord tríd an ARC.
- Is buanmhír ar an gclár oibre í athbhreithniú ar na rioscaí a chuireann an ARC i láthair ag gach cruinniú boird de chuid CIÉ.

An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin (POF)

- Tá freagracht fhoirmiúil ar POF an Ghrúpa CIÉ as saincheisteanna a bhaineann leis an aeráid.
- Tuairiscíonn POF an Ghrúpa do scairsealbhóir an Ghrúpa, an DoT, ar fheidhmíocht a bhaineann leis an aeráid ar bhonn ráithiúil.
- Déanann POF an Ghrúpa idirchaidreamh le Príomhfheidhmeannaigh na gCuideachtaí Oibríúcháin maidir le saincheisteanna agus straitéis aeráide agus inbhuanaitheachta ag an mBord Feidhmiúcháin. Rinne an Bord Feidhmiúcháin maoirseacht ar bhunú agus ar théarmaí tagartha an Ghrúpa SSG.

Príomhoifigeach Inbhuanaitheachta (CSO)

- Oibríonn CSO an Ghrúpa le POF an Ghrúpa chun maoirseacht a dhéanamh ar sheachadadh straitéis inbhuanaitheachta an Ghrúpa agus tá maoirseacht agus síniú aige/aici ar fhorbairt straitéise inbhuanaitheachta.
- Bíonn an CSO i gceannas ar an SSG agus comhordaíonn sé/sí cur i bhfeidhm straitéis inbhuanaitheachta CIÉ ar fud na gCuideachtaí Oibríúcháin.

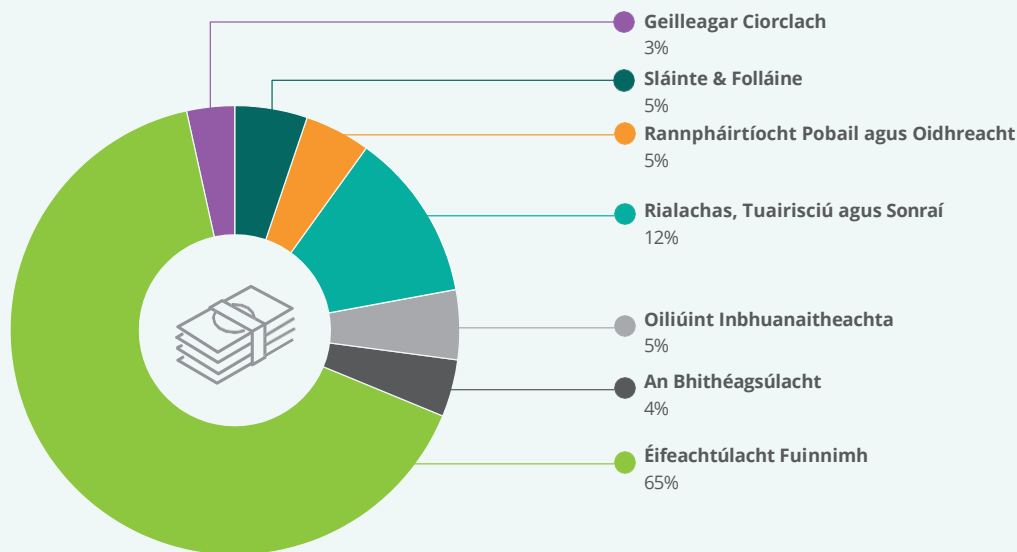
Grúpa Stiúrtha um Inbhuanaitheacht (SSG)

- Tá an SSG comhdhéanta de bhaill ó Chuideachta Shealbháíochta CIÉ agus gach Cuideachta Oibríúcháin a bhfuil maoirseacht acu ar shaincheisteanna inbhuanaitheachta agus aeráide laistigh dá gcuideachtaí faoi seach agus a oibríonn ar fud an Ghrúpa chun forbairt agus straitéis inbhuanaitheachta Grúpa a sheachadadh.
- Cuimsíonn ballraíocht an SSG an CSO, bainisteoirí fuinnimh, innealtóirí, feidhmeannaigh comhshaoil, ionadaithe sláinte agus sábháilteachta, agus baill bhreise.
- Is í feidhm an SSG, a fheidhmíonn ar leibhéal bainisteora sinsearach, ardán a chruthú chun na cleachtais is fearr a roinnt agus comhoibriú ar thionscnaimh inbhuanaitheachta ar fud an Ghrúpa agus forbairt straitéise.

7.3 Ciste Inbhuanaitheachta CIÉ

In 2021, cheadaigh POF na Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ cruthú an Chiste Inbhuanaitheachta chun tacú le forbairt tionscnamh inbhuanaitheachta agus aeráide ar fud an Ghrúpa. Déanann an POF athbhreithniú agus faomhadh ar thionscadail ó gach Cuideachta Oibríocháin a dhéanann iarratas ar mhaoiniú. Is é aidhm an chiste dlús a chur leis an aistriú straitéiseach agus oibríochtúil agus tionchar comhshaoil agus bithéagsúlachta oibríochtaí an Ghrúpa a mhaolú.

Tháinig an Ciste Inbhuanaitheachta i bhfeidhm in 2022, agus ina chéad bhliain, cheadaíodh 35 tionscadal inbhuanaitheachta le haghaidh cistiúcháin. Tá tionscadail bhreise á meas do 2023 agus ina dhiaidh sin mar chuid de chlár ilbhliantúil d'athrú straitéiseach agus oibríochtúil.

Figiúr 12. Miondealú ar an gCiste Inbhuanaitheachta CIÉ de réir cineáil catagóire tionscadail.

7.4 Tiomantas CIÉ Tours don Turasóireacht Fhreagrach

In 2022, d'fhorbair CIÉ Tours Beartas Turasóireachta Fhreagrach le tacaíocht ó inbhuanaitheacht CIÉ. Léiríonn an beartas seo tiomantas na cuideachta do phobail, cinn scríbe agus an tionscal a ardú ar thrí bhealach:

- **Sóisialta:** Oidhreach agus éagsúlacht chultúrtha na hÉireann, na Breataine agus cinn scríbe eile ar tugadh cuairt orthu a chosaint agus a roinnt
- **Eacnamaíoch:** Deis eacnamaíoch a sholáthar agus a chinntiú go bhfabhraíonn tairbhí do na pobail ina dtaistealaíonn siad, ina gcónaíonn siad agus ina bhfreastalaíonn siad
- **Comhshaoil:** Oibriú le tionscal na turasóireachta agus le comhpháirtithe chun tacú le cinn scríbe agus tosaíochtaí comhshaoil náisiúnta, áitiúla agus tionscail a chur chun cinn

Sa bheartas seo, tiomnaíonn CIÉ Tours meas a léiriú do na háiteanna, na daoine agus na timpeallachtaí a ndéanaimid freastal orthu agus inbhuanaitheacht a n-éiceachóras turasóireachta a fheabhsú trí iompraíochtaí ar leith ar fud sóisialta, catagóirí eacnamaíochta agus comhshaoil.

7.5 Straitéis – Anailís ar Chás

Tá Grúpa CIÉ ag obair chun a chinntiú go bhfuil ár straitéis athléimneach ó thaobh na haeráide de. Táimid ag glacadh le moladh TCFD chun tionchar na rioscaí agus na ndeiseanna a bhaineann leis an aeráid a aithint agus tástáil struis a dhéanamh ar athléimneacht ár straitéise gnó agus ár n-oibríochtaí faoi choinníollacha aeráide téimh.

Laistigh den chreat, sainaitheann dhá phríomhchatagóir de rioscaí aeráide: rioscaí fisiciúla agus rioscaí idirthréimhseacha. Tagraíonn rioscaí fisiciúla aeráide do thionchair dhíreacha agus indíreacha an athraithe aeráide ar an gcomhshaol fisiceach, ag eascairt as minicíocht agus déine méadaitheach imeachtaí a bhaineann leis an aeráid mar stoirmeacha, tuilte, tonnta teasa, triomaigh, agus ardú ar leibhéal na farraige.

Eascaíonn rioscaí idirthréimhseacha aeráide ón bpróiseas aistrithe go geilleagar ísealcharbóin de réir mar a chuireann sochaithe agus gnóthais in oiriúint chun athrú aeráide a mhaolú. Tá baint ag na rioscaí seo le hathruithe beartais, dul chun cinn teicneolaíochta, agus athruithe i roghanna an mhargaidh.

Le linn 2022, chuireamar tús le próiseas cuimsitheach anailíse cásanna chun ár gcreat bainistíochta riosca aeráide a leathnú. Ligeann an cur chuige seo dúinn athruithe féideartha sa tírdhreach gnó a mheas agus impleachtaí rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid a aithint ar fud ár n-oibríochtaí agus ár slabhra breisluacha. Trí rioscaí agus deiseanna a shainiú agus a chainníochtú, táimid in ann cinntí straitéiseacha eolasacha a dhéanamh agus smaointeoireacht ar aghaidh aeráide a chomhtháthú inár straitéis.

Cuireadh tús lenár gcuid oibre sa réimse seo le trí chás aeráide a shainaithint agus a shainiú, cás aeráide idirthréimhseach atá comhsheasmhach le téamh domhanda a theorannú go 1.5°C, cás a thaispeánann le rioscaí méadaithe aeráide fisiciúla atá comhsheasmhach le 4°C de théamh domhanda, agus cás ‘láir an bhóthair’ a chuimsíonn rioscaí idirthréimhseacha agus fisiciúla.

Tógadh na cásanna seo ag úsáid ionchuir réamh-mheastacháin aeráide ón tSamhail Idirnáisiúnta Aeráide agus Fuinnimh na Gníomhaireachta Idirnáisiúnta Fuinnimh, an Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil (EPA), an Líonra chun an Córas Airgeadais a Ghlasú (NGFS) Cásanna agus an Painéal Idir-Rialtasach ar Athrú Aeráide (IPCC) Cosáin Tiúchan Ionadaí GHG (RCP).

1 Net Zero 2050 - “An bealach ísealcharbóin”

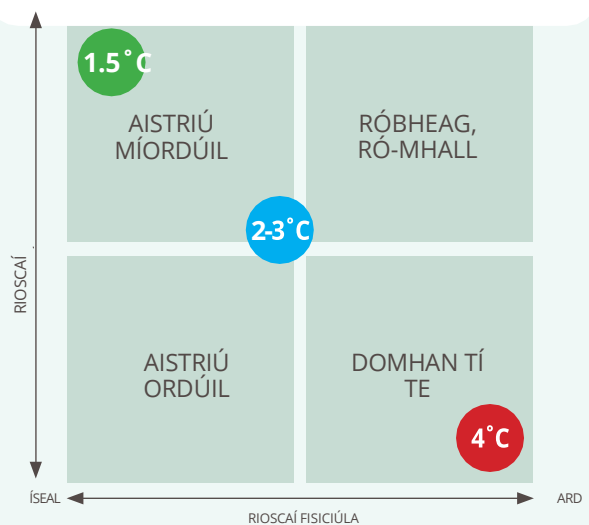
Is cás uaillmhianach é Net Zero 2050 a chuireann teorainn le téamh domhanda go 1.5°C faoi 2100 trí bheartais aeráide agus nuálaíocht dhian agus a tugadh isteach láithreach, ag sroicheadh glan-astaíochtaí GHG nialasacha timpeall 2050. Bíonn níos mó rioscaí aistrithe i gceist leis an gcás seo go luath ach

2 Aistriú moillithe - “An lár bhóthair”

Leanann an cás aeráide seo bealach nach n-athraíonn treochothaí sóisialta, eacnamaíocha agus teicneolaíochta go mór ó phatrúin stairiúla. Glacann an domhan gníomh chun fás astaíochtaí a theorannú ach ní mhainníonn sé astaíochtaí a ghearradh sa ghearrthéarma, agus téamh > 2°C mar thoradh air faoi 2050. Tá roinnt rioscaí

3 Gan aon bheartais - “Aeráid as na ráillí”

Glactar leis sa chás seo nach ndéantar ach beartais aeráide a chuirtear i bhfeidhm faoi láthair a chaomhnú. Ní ghearrann an domhan astaíochtaí agus luasghéaraíonn athrú aeráide is cúis le téamh 2.5°C faoi 2050 agus > 4°C de théamh faoi 2100 ag tabhairt athruithe dochúlaithe ar aeráid an Domhain. Níl mórán rioscaí aistrithe i gceist leis an gcás seo go luath mar thoradh ar rioscaí fisiciúla

Is féidir planáil cásanna aeráide a eagrú freisin de réir ordúlacht an aistrithe go geilleagar ísealcharbóin. I gcás aistrithe ordúil, comhoibríonn rialtais, gnóthais agus an tsochaí go héifeachtach chun athrú aeráide a mhaolú agus cleachtas inbhuanaithe a chur i bhfeidhm, rud a fhágann go bhfuil aistriú gan bhriseadh agus dea-bhainistithe go neodracht charbóin. Tagraíonn trasdul mí-ordúil d'athrú corraitheach agus droch-bhainistithe i dtreo geilleagair ísealcharbóin. Easpa comhordaithe, beartais neamhleor, agus athruithe tobann is cúis leis a bhféadfadh cur isteach suntasach agus rioscaí airgeadais a bheith mar thoradh air. Mar chuid dár bpróiseas anailíse cásanna, úsáideann Grúpa CIÉ cásanna aeráide ordúla agus mí-ordúla (Figiúr 12). le chéile soláthraíonn siad measúnú níos cuimsithí agus níos láidre ar rioscaí agus deiseanna féideartha a bhaineann le hathrú aeráide.

Agus ár gcásanna aeráide á n-úsáid mar phointe tosaigh, rinne CIÉ iniúchadh ar na tionchair ghnó a d'fhéadfadh a bheith ann faoi na boinn tuisceana éagsúla seo. Leanfaidh Grúpa CIÉ ag forbairt ár bpróiseas anailíse cásanna agus aitheantais riosca in 2023. Déanfaidh an grúpa oibre traschuideachta athbhreithniú breise ar na rioscaí agus na deiseanna aeráide is ábhartha do CIÉ, sula ndéanfaidh siad measúnú cuimsitheach ar fud ár n-oibríochtaí iomlána agus ár slabhra breisluacha.

1

Net Zero 2050 - " An bealach ísealcharbóin "

Tionchar fisiciúil	<ul style="list-style-type: none"> • Ag teacht le IPCC RCP2.6, i.e., laghdaíonn astaíochtaí domhanda ón ghearrthéarma, ag sroicheadh glan nialas faoi 2070. • Meán-ardú teochta domhanda de 0.9C – 2.3C. • Ag teacht leis an TCFD éilítear "2°C nó cás níos ísle".
Beartas	<ul style="list-style-type: none"> • Glactar leis go mbeidh an cháin charbóin €100/ tona faoi 2030 agus go mbeidh reachtaíocht iomchuí i bhfeidhm chun an ráta bliantúil cánach carbóin a mhéadú go dtí 2030 ar a laghad chun é seo a bhaint amach. • Sraith dreasachtaí cánachais chun glacadh feithiclí leictreacha a chur chun cinn, lena n-áirítear faoiseamh cánach Clárú Feithicle substaintiúil agus díolúintí Sochair Comhchineáil • Sraith leasuithe forásacha buiséadaithe glasa a chur i bhfeidhm, chomh maith le dianriachtanais rialála e.g., caighdeán athchúrsála agus éifeachtúlachta fuinnimh, agus oibleagáidí monatóireachta agus tuairiscithe méadaithe.
Teicneolaíocht	<ul style="list-style-type: none"> • Ceannacháin feithiclí leictreacha ceallraí 100% faoi 2030. • Meastar go dtarlóidh dul chun cinn teicneolaíochta eile maidir le gnóthú acmhainní agus éifeachtúlacht fuinnimh ar luas níos gasta.
Margadh	<ul style="list-style-type: none"> • Athrú iomlán ar athrú módúil mar atá mínithe sa CAP agus sa bheartas soghluaisteachta inbhuanaithe, áit a roghnaíonn daoine iompar poiblí agus taisteal gníomhach thar an ngluaisteán príobháideach. • Éileamh ard ar tháirgí nó ar sheirbhísí ísealcharbóin chun astaíochtaí a laghdú, d'fhéadfadh sé seo buntáiste/míbhuntáiste iomaíoch a sholáthar do CIÉ ag brath ar cibé an féidir leis an ngnó freastal ar éileamh an mhargaidh. • Dreasacht an Rialtais ar éileamh aistriú go hamanna ard gaoithe nó gréine trí chomharthaí praghais a rith chuig tomhaltóirí deiridh (mar shampla téamh uisce, agus luchtú EV).
Páirtithe Leasmhara	<ul style="list-style-type: none"> • Éileamh ard ó infheisteoirí agus iasachtóirí ar infheistíochtaí maolaithe aeráide nó athléimneachta.

2

Aistriú moillithe - "An Iárbhóthair"

Tionchar fisiciúil	<ul style="list-style-type: none"> Ag teacht le IPCC RCP4.5, i.e., leanann astaíochtaí domhanda ag ardú go 2040, léibhann, agus ansin ag laghdú. Meán-ardú teochta domhanda de 1.7°C - 3.2°C.
Beartas	<ul style="list-style-type: none"> Cáin Chláru Feithicle bunaithe ar astaíochtaí CO₂ agus córas cánach mótar do ghluaisteáin phríobháideacha a fhorchuireann dlíteanas cánach níos airde ar fheithiclí a bhfuil astaíochtaí níos airde acu. Leanann an Rialtas ag déanamh monatóireachta agus athbheithnithe ar na méaduithe cánach carbóin mar a reachtáladh in Acht Airgeadais 2020. Breithníonn an Rialtas freisin roinnt leasuithe ar an gcóras cánachais faoi chinn cánach ábhartha ó thaobh an chomhshaoil de. Comhlíonadh uasteorainneacha astaíochtaí agus gnóthaíonn leictreachas meánlaghdú bliantúil astaíochtaí de thart ar 7.5 MtCO₂e ó 2022 go 2025.
Teicneolaíocht	<ul style="list-style-type: none"> Ceannacháin feithiclí leictreacha ceallraí 100% faoi 2035. Luasghéarú mór agus méadú ar thuirbíní gaoithe ar tír mór ar fud na tíre, claochlú ar úsáid talún ó ghníomhaíochtaí mar thalmhaíocht go PV gréine, agus beidh gá le huasghrádú agus tógáil líonra leictreachais nach bhfacthas roimhe seo.
Margadh	<ul style="list-style-type: none"> Méadú ar athrú módúil mar atá mínithe sa bheartas soghluaisteachta inbhuanaithe agus CAP, áit a n-úsáideann daoine iompar poiblí go minic agus taisteal gníomhach thar an ngluaisteán príobháideach. Spreagadh an éilimh sholúbtha a d'fhéadfadh leictriú páirteach an tionscail agus an iompair a éascú. Méadú ar ghilcadh in EVanna mar gheall ar dhreasachtaí chun luchtú ag ráta oíche níos ísle agus deontais EV.
Páirtithe Leasmhara	<ul style="list-style-type: none"> Ionchais mhéadaithe na bpáirtithe leasmhara maidir le hiarrachtaí maolaithe aeráide ó eagraíochtaí a bhféadfadh gnóthachan/damáiste clú a bheith mar thoradh orthu ag brath ar ráta aistrithe an Ghrúpa CIÉ.

3

Gan aon bheartais - "Aeráid as na ráillí"

Tionchar fisiciúil	<ul style="list-style-type: none"> Ag teacht le IPCC RCP8.5, i.e., leanann astaíochtaí domhanda ag ardú go 2100. Meán-ardú teochta domhanda de 3.2°C - 5.4°C. Ag teacht leis an gcás riachtanach TCFD le haghaidh " rioscaí fisiciúla níos foircní ".
Beartas	<ul style="list-style-type: none"> Beagán nó gan aon ghníomh beartais maidir le hathrú aeráide. Teipeann ar Chomhaontú Pháras de réir mar a tharraingíonn geilleagair mhóra siar. Ní chomhlíontar spriocanna agus aidhmeanna sa Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide agus san Acht um Fhorbairt Carbóin Íseal (Leasú) 2021. Níor comhlíonadh uasteorainneacha astaíochtaí earnála na hÉireann agus dá bhrí sin níor comhlíonadh buiséid charbóin. Mura gcomhlíontar laghdú 51% ar astaíochtaí faoi dheireadh na ndeich mbliana seo, ní chomhlíonann Éire a haeráid idirnáisiúnta agus AE. Tiomantas.
Teicneolaíocht	<ul style="list-style-type: none"> Gan aon athrú mór ó bhreosla iontaise san earnáil iompair go roghanna cosúil le leictriú agus roghanna ísealcharbóin eile. Pleananna chun rolladh amach an iompair phoiblí tuaithe a mhéadú trí Éire a Nascadh, agus seirbhísí iompair phoiblí trí Bus Connects, seirbhísí iarnróid agus bonneagar a leathnú i mórionaid uirbeacha, agus méadú ar infheistíochtaí siúil agus rothaíochta nár comhlíonadh.
Margadh	<ul style="list-style-type: none"> Tá iompar ceannaigh tomhaltóirí agus gnó á thiomáint ag cion cáilíochta/praghais beag beann ar lorg carbóin an táirge nó na seirbhíse.
Páirtithe Leasmhara	<ul style="list-style-type: none"> Ní mheastar go mbeidh athrú aeráide mar fhócas tábhachtach ag infheisteoirí nó iasachtóirí.

7.6 Bainistíocht Riosca

D'aithin gach Cuideachta Oibriúcháin CIÉ roinnt rioscaí a bhaineann leis an aeráid agus tá siad á mbainistiú trínár gCóras Faisnéise Bainistíochta Riosca (RMIS). De réir mar a bhunaímid ár bpróiseas anailíse cásanna a thuilleadh, táthar ag súil go dtiocfaidh rioscaí breise chun cinn agus go n-áireofar iad sa RMIS mar aon le haon ghníomhartha maolaitheacha chun cabhrú leis an riosca a laghdú. Rinneadh anailís tosaigh chun ár rioscaí aeráide a aithint agus a chainníochtú, agus leanfaidh sí ag teacht chun cinn agus tabharfar tuairisc uirthi de réir mar a fhorbraíonn an anailís. Tugtar achoimre thíos ar na rioscaí a bhaineann leis an aeráid atá á mbainistiú ag Grúpa CIÉ tríd an RMI faoi láthair

Riosca	Cuntas	Catagóir TCFD
Athrú aeráide/luaineacht mhéadaitheach na haimsire	Ritheann cuid de líonra Iarnróid Éireann in aice leis an gcósta. Le himeacht aimsire, d'fhéadfadh creimeadh cósta bagairt a dhéanamh ar inmharthanacht leanúnach na mbealaí seo, rud a d'fhéadfadh titim droichead, tuilscrios claífort, nó ró-sheasamh an iarnróid cois farraige. Tá Iarnróid Éireann i mbun an Chláir Tionscadail um Chosaint Bonneagair Iarnróid Cósta Thoir (ECRIPP) chun éifeachtaí creimeadh cósta a mhaolú.	Riosca fisiceach – Ainsealach
	Meastar go gcuirfidh tionchair fhisiciúla an athraithe aeráide méadú ar mhinicíocht agus déine imeachtaí aimsire drochaimsire in Éirinn. Tá baol méadaithe ann go gcuirfear isteach go mór ar sheirbhís nó ar thionóisc mar gheall ar aimsir chrua.	Riosca fisiceach – Géar
Teicneolaíochtaí Nua	Tá riosca ag baint leis an aistriú pleanáilte flít bus agus iarnróid go feithiclí astaíochtaí nialasacha agus breoslaí malartacha ísealcharbóin a bhaineann le bonneagar luchtú nua a shuiteáil, uasghrádú iosta, costais mhéadaithe, riachtanais oiliúna, agus riosca sábháilteachta. Tá éiginnteacht ann freisin maidir le teicneolaíocht astaíochtaí ísle a bheith ar fáil a fhreastalódh ar an éileamh riachtanach.	Riosca aistrithe – Teicneolaíochta
Slándáil Acmhainní	De réir mar a aistríonn sochaithe i dtreo córais fuinnimh dícharbónaithe, tá dúshlán nua roimh earnáil na cumhachta mar gheall ar spleáchas méadaithe ar leictreachas. Ardóidh sciar na bhfoinsí in-athnuaite inathraithe i nginiúint leictreachais, agus beidh infheistíocht agus clochlú an chórais chumhachta ag teastáil chun na héilimh ar an eangach leictreach a chothromú. D'fhéadfadh dúshlán a bheith ann maidir le cobhsaíocht agus iontaofacht eangaí mar gheall ar an sciar méadaithe de leictreachas in-athnuaite, rud a léiríonn riosca i bhfianaise riachtanais shuntasacha fuinnimh an Ghrúpa CIÉ.	Riosca aistrithe – Teicneolaíochta
Moilleanna maidir le Spriocanna Inbhuanaitheachta a bhaint amach	Tá Éire tiomanta do spriocanna uailmhianacha aeráide náisiúnta agus spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh na hearnála poiblí. Tá an baol ann go dteipfidh ar na spriocanna Rialtais seo a bhaint amach a thabharfadh tionchair cháiliúla féideartha do Ghrúpa CIÉ.	Riosca aistrithe – Bunaithe ar Chlú
Tionchair bunaithe ar Chlú	D'fhéadfadh go mbeadh imní agus ionchais níos mó ó pháirtithe leasmhara maidir le hiarrachtaí maolaithe aeráide ó Ghrúpa CIÉ, lena n-áirítear freagrach/foinsíú eiticíúil agus soláthar réitigh lóistíochta ísealcharbóin as a bhféadfadh damáiste clú agus cailteanas margaidh a bheith ann má mhainníonn an Grúpa na hionchais sin a chomhlíonadh.	Riosca aistrithe – Bunaithe ar Chlú

Riosca	Cuntas	Catagóir TCFD
Ceanglais Infheistíochta Caipitil	Teastaíonn sraith thapa de thionscadail infheistíochta caipitil chun dícharbónú an chabhlaigh a chinntiú agus astaíochtaí a laghdú 51% faoi 2030. Tá an baol ann go mbeidh moill ann na feabhsuithe infheistíochta caipitil seo a sheachadadh mar gheall ar easpa moilleanna maoinithe nó bainistíochta tionscadail.	Aistriú – Margadh
	Tá costas suntasach airgeadais ag baint leis na tionscadail infheistíochta caipitil riachtanacha atá riachtanach le haghaidh dícharbónú. Tá an baol ann nach ionann infheistíocht acmhainne saoráide paisinéirí agus fostaithe agus riachtanais an choir chun donais eacnamaíochta agus an dícharbónaithe.	Aistriú – Margadh
Cur isteach ar an Slabhra Soláthair	Meastar go dtiocfaidh méadú faoi thrí ar an gceanglas domhanda maidir le mianraí criticiúla atá riachtanach chun teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain a tháirgeadh faoi 2050. Is minic a bhíonn soláthar mianraí dlúth go geografach agus d'fhéadfadh sé a bheith níos leochailí ó athruithe rialála, srianta trádála, nó éagobhsaíocht pholaitiúil. Beidh tionchar ag praghsanna arda nó luaineacha ar mhianraí ar sholáthar teicneolaíochtaí fuinnimh ghlain agus d'fhéadfadh sé moill a chur ar sholáthar Ghrúpa CIÉ d'fheithiclí astaíochtaí nialasacha.	Riosca aistrithe – Margadh
Costais Acmhainní	D'fhéadfadh costas méadaithe fuinnimh agus amhábhbar a bheith mar thoradh ar fhórsaí rialála agus margaidh do threalamh agus do shócmhainní as a dtiocfaidh caiteachas caipitil agus oibríochta níos airde ar fud Ghrúpa CIÉ.	Riosca aistrithe – Margadh
Meicníochtaí Praghsála Carbóin	D'fhéadfadh úsáid meicníochtaí praghsála carbóin in Éirinn tionchar airgeadais a léiriú do Ghrúpa CIÉ má tá moill ar aistriú an Ghrúpa i dtreo foinsí fuinnimh ísealcharbóin.	Riosca aistrithe – Beartas agus dlí
Rialacháin a Bhaineann le Aeráid	D'fhéadfadh ceanglais a bhaineann leis an aeráid a thabhairt isteach (i.e., Spriocanna an Phlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide, caighdeáin éifeachtúlachta breosla, riachtanais monatóireachta agus tuairiscithe GHG) costais bhreise a chur le comhlíonadh agus d'fhéadfadh impleachtaí a bheith acu ar chinntí leithdháilte caipitil agus méaduithe féideartha ar chostais ó mhainneachtain riachtanais nua a chomhlíonadh.	Riosca aistrithe – Beartas agus dlí

Tá deiseanna ann do Ghrúpa CIÉ san aistriú go geilleagar níos glaise. Is deis shuntasach do sheirbhísí Grúpa an laghdú pleanáilte ar astaíochtaí san earnáil iompair agus an méadú ar sholáthar i seirbhísí iompair phoiblí mar atá mínithe sa CAP agus sa Bheartas Soghluaisteachta Inbhuanaithe, tá cuid acu leagtha amach sa tábla thíos. Rinneadh anailís tosaigh chun deiseanna aeráide a chainníochtú go airgeadais, agus leanfaidh sí ag teacht chun cinn agus tabharfar tuairisc uirthi de réir mar a fhorbraíonn an anailís.

Deis	Cuntas	Catagóir TCFD
Rochtain mhéadaithe ar mhaoiniú glas chun tacú le tionscnaimh ghlasa	Ligfeadh rochtain CIÉ ar mhaoiniú glas trí sholáthraithe caipitil éagsúla do thionscadail a dhéanamh chun tacú le dícharbónú a stoc tógála agus foráil a dhéanamh do ghiniúint tithe freisin.	Margadh
	Caiteachas oibríochta laghdaithe trí fhuinneamh in-athnuaite a ghiniúint agus/nó trí chomhaontú ceannaigh cumhachta a cheannach. Cuirfidh sé athléimneacht agus neamhspleáchas fuinnimh méadaithe ar fáil freisin.	Foinse fuinnimh
Athrú Módúil	Méadú ar athrú módúil mar atá mínithe sa bheartas soghluaisteachta inbhuanaithe, áit a roghnaíonn daoine iompar poiblí agus taisteal gníomhach thar an ngluaisteán príobháideach.	Margadh
Éifeachtúlacht acmhainní níos fearr	Dul chun cinn i dteicneolaíochtaí éifeachtúlachta acmhainní agus an laghdú costais a ghabhann leis, rud a fhágann go nglacfar níos mó le foirgnimh agus trealamh atá níos tíosaí ar fhuinneamh chomh maith le modhanna iompair níos éifeachtúla a úsáid.	Éifeachtúlacht acmhainní
Muirir phlódaithe ag méadú an glacadh le hiompar poiblí	Aistriú margaidh i dtreo geilleagair ísealcharbóin, lena n-áirítear dreasacht mhéadaithe ón rialtas d'iompar astaíochtaí níos ísle, rud a fhágann go nglacfar níos mó le seirbhísí iompair poiblí.	Beartas agus dlí
Athléimneacht i rioscaí aeráide fisiciúla	Athléimneacht eagraíochtaí méadaithe i leith rioscaí aeráide fisiciúla as a dtiocfaidh cur isteach íoslghdaithe ar líonraí le linn imeachtaí foircneacha aeráide agus ar an gcaoi sin suiteáiltear an margadh mar rogha iompair níos iontaoifa in aimsir ghéarchéime.	Athléimneacht
Deiseanna míle deireanach	Deiseanna comhpháirtíochta chun iompar míle deireanach 'glas' a sholáthar do chustaiméirí.	Margadh
Forbairt cónaithe/tithíochta	Forbairt fhéideartha ar thithíocht os cionn garáistí leictreacha agus i spásanna eile atá ar fáil timpeall ar bhonneagar 'níos glaise'.	Margadh
Éagsúlú agus rannpháirtíocht réamhghníomhach sa mhargadh	Gníomhaíochtaí a éagsúlú trí rochtain a fháil ar mhargaí nua le tairiscintí nuálacha seirbhíse ísealcharbóin chomh maith le dul i dteagmháil go réamhghníomhach le custaiméirí agus leis an bpobal i gcoitinne chun tacú lena n-aistriú go geilleagar ísealcharbóin as a dtiocfaidh sruthanna ioncaim Éagsúlaithe agus rochtain ar an margadh chomh maith le rannpháirtíocht láidir sa mhargadh.	Margadh

In ár n-anailís tosaigh ar rioscaí agus deiseanna a bhaineann le haeráid Ghrúpa CIÉ, d'fhorbraíomar teasléaráid déine (Figióir 13) ag taispeáint na dtionchar is cumhachtaí ón athrú aeráide ar oibríochtaí gnó CIÉ agus slabhra breisluacha. Déantar anailís ar thrí phríomhríosca aeráide agus dhá dheis ag baint úsáide as an léarscáil teasa, agus áirítear méid an tionchair airgeadais do gach cás aeráide. Is é an riosca leis an tionchar réamh-mheasta is airde ná an riosca go mbeidh costais arda caipitil ann chun feithiclí astaíochtaí ísle nó nialasacha a fháil agus muid ag aistriú ár bhflíteanna. Is é an deis is suntasaí do Ghrúpa CIÉ an poitéinseal atá ann fhuinneamh in-athnuaite a ghiniúint agus a cheannach, rud a léiríonn coigilteas costais fadtéarmach féideartha agus slándáil fuinnimh méadaithe. Le linn 2023 déanfaidh an grúpa oibre anailíse cásanna cainníochtú ar thionchair airgeadais ár bpríomhríoscaí agus deiseanna.

Ligfidh an teasléaráid déine seo do Ghrúpa CIÉ na rioscaí agus na deiseanna féideartha a bhaineann le hathrú aeráide a mhapáil agus a chur in ord tosaíochta, agus cuirfear leis le himeacht ama le gach atriall den phróiseas anailíse cásanna.

Cásanna:

NZ = Glan-Nialas; méadú 1.5°C

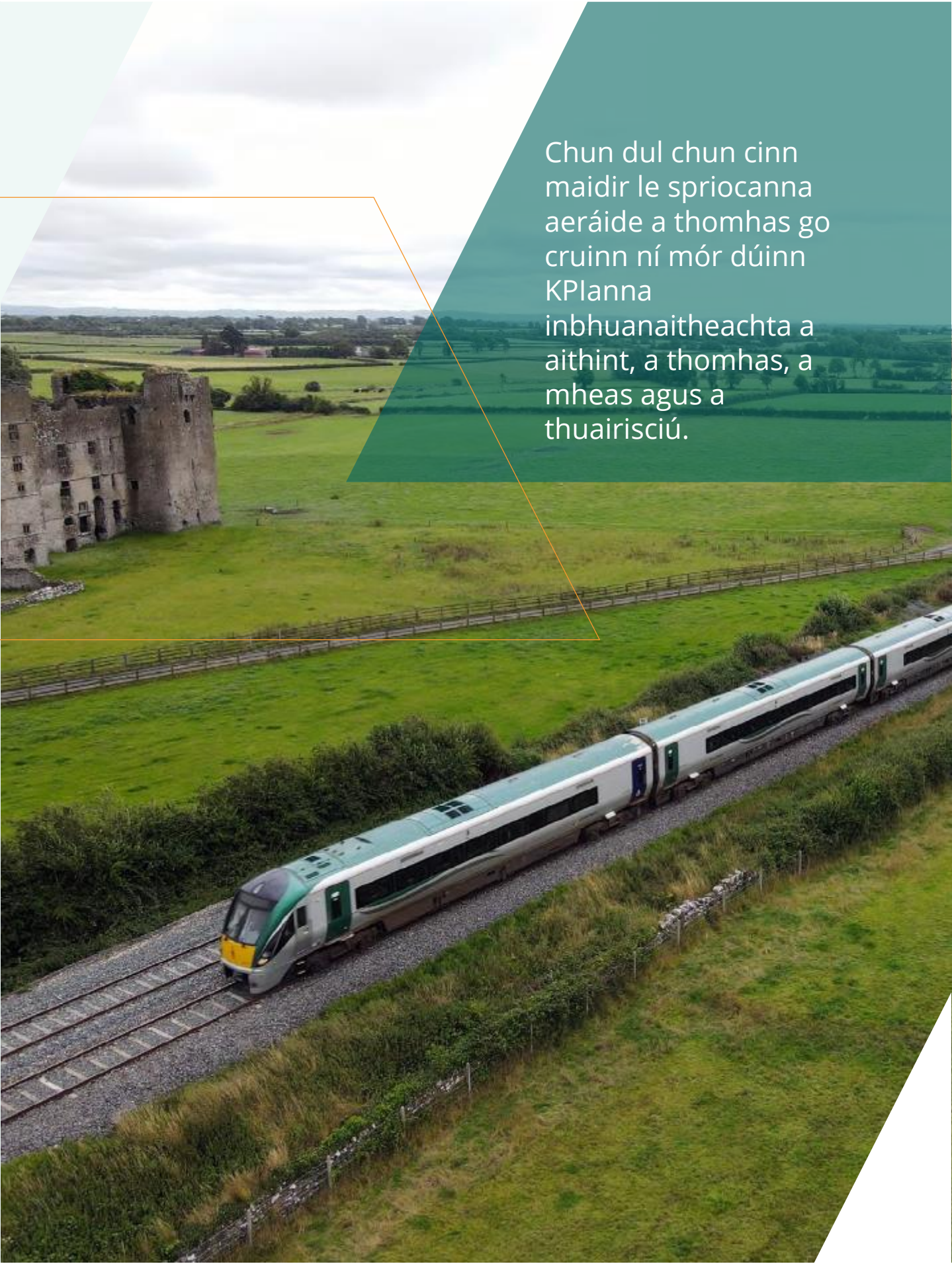
DT = Aistriú Moillithe; méadú 2-3°C

COR = Aeráid as na Railí; méadú 4°C

Tá dathchódú bunaithe ar riosca bunúsach agus luach táscach

	Riosca aistriithe					Riosca	Deis				
	Íseal							Mion	Measartha	Mór	Dian
	Rioscaí fisiciúla										
Deis											
	Tionchar airgeadais measta (€m)										
	2030			2040			2050				
	NZ	DT	COR	NZ	DT	COR	NZ	DT	COR		
R1a Riosca costas ard feithiclí astaíochtaí ísle/nialasacha (CapEx)											
R1b Riosca costas ard feithiclí astaíochtaí ísle/nialasacha (OpEx)											
R2 Praghsáil charbóin											
R3 Costais bhreosla											
O1 Rochtain mhéadaithe ar mhaoiniú glas chun tacú le tionscnaimh ghlasa											
O2 Fuinneamh in-athnuaite a ghiniúint agus a cheannach											
Tuile											
Deascadh trom											
Teochtaí ag athrú											

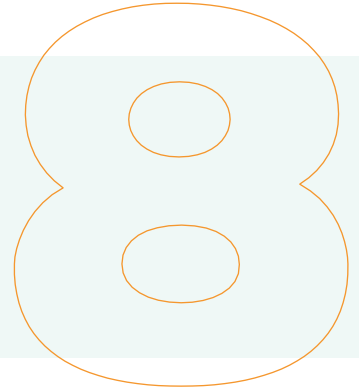
Figiúr 13. Teasláráid déine a thaispeánann méid tionchar na bpríomhríosaí agus na ndeiseanna a bhaineann leis an aeráid ar fud Ghrúpa CIÉ faoi gach cás aeráide.

A high-speed train, primarily silver with green accents, is shown in motion on a railway track. The train is moving from the bottom left towards the top right of the frame. The surrounding landscape is lush and green, featuring rolling hills, fields, and a prominent stone tower or castle ruin on the left side. The sky is overcast with grey clouds. A large, semi-transparent green shape is overlaid on the right side of the image, containing white text. An orange line connects the text area to the landscape below.

Chun dul chun cinn maidir le spriocanna aeráide a thomhas go cruinn ní mór dúinn KPlanna inbhuanaitheachta a aithint, a thomhas, a mheas agus a thuairisciú.

CUID 8

Réimse Gníomhaíochta: Aistriú Ísealcharbóin

SDG

SPRIOC SDG

- 7.2** Faoi 2030, sciar an fhuinnimh in-athnuaite sa mheascán fuinnimh domhanda a mhéadú go suntasach.
- 7.3** Faoi 2030, déan an ráta feabhsúcháin domhanda ar éifeachtúlacht fuinnimh a dhúbailt.
- 7.a** Faoi 2030, comhar idirnáisiúnta a fheabhsú chun rochtain ar thaighde agus teicneolaíocht fuinnimh ghlain a éascú, lena n-áirítear fuinneamh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus teicneolaíocht breosla iontaise chun cinn agus níos glaine, agus infheistíocht i mbonneagar fuinnimh agus teicneolaíocht fuinnimh ghlain a chur chun cinn.

- 13.2** Bearta athraithe aeráide a chomhtháthú i mbeartais, straitéisí agus pleanáil.

Spriocanna agus Cuspóirí Ísealcharbóin

Laghdú ár n-astaíochtaí GHG faoi 51% faoi 2030 Ailíníonn an sprioc seo le CAP 2023.

Ár spriocanna aeráide ag an SBTi a shocrú agus a bhailíochtú.

Conair dícharbónaithe a fhoilsiú ag imlíniú ár n-úsáid fuinnimh mheasta agus astaíochtaí gás ceaptha teasa go dtí 2035+ faoi 2023.

Feithiclí leictreacha nó hibrideacha 100% i bhflít feithiclí bóthair Bus Éireann faoi 2030.

Feithiclí leictreacha 100% i bhflít feithiclí bóthair Bus Éireann faoi 2030.

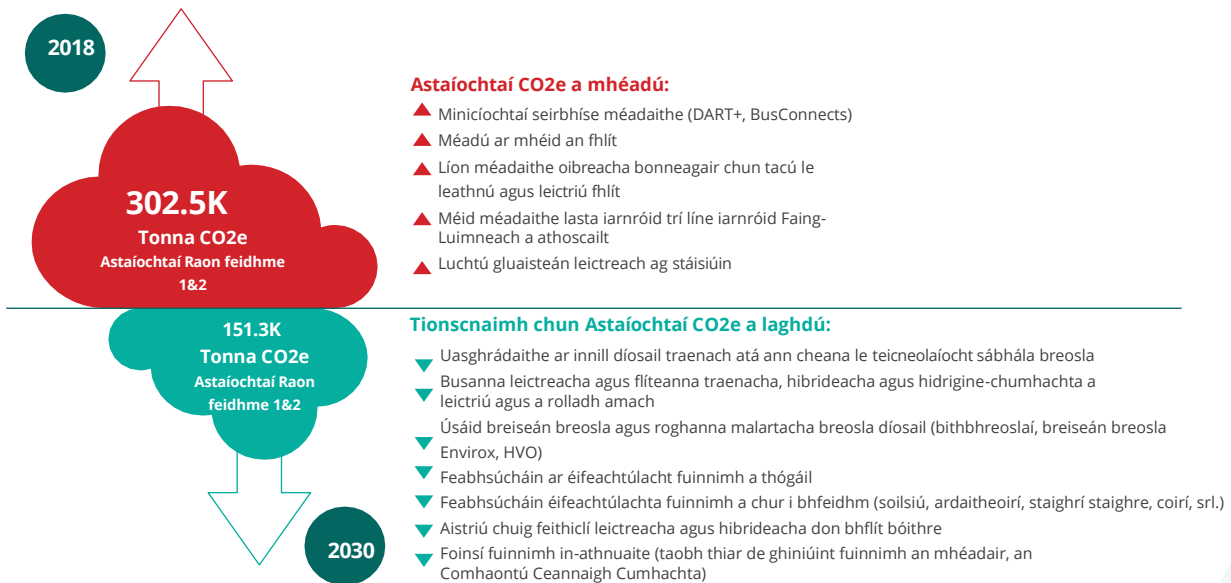

Cleachtadh scóipe cuimsitheach astaíochtaí carbóin Scóip 3 a chríochnú faoi 2023.

Is é an príomhchuspóir atá againn aistriú go flít astaíochtaí ísealcharbóin agus nialas, ag laghdú go mór ár spleáchas ar bhreoslaí iontaise. Tá Grúpa CIÉ ag obair go dlúth lenár bpáirtithe leasmhara chun córas iompair phoiblí leictirithe a sholáthar le hastaíochtaí sceithphíopa nialas. Na cláir iompair ar mhórsála agus na feabhsuithe bonneagair seo, i gcomhar leis an NTA, a bheith mar bhunús le hathdhearadh náisiúnta ar an líonra iompair phoiblí chun cabhrú le hathrú módúil a spreagadh agus spleáchas ar úsáid gluaisteán príobháideach a laghdú.

Oibrímid go dlúth leis an SEAI chun 'bearna- go-sprioc' CIÉ a chainníochtú, an difríocht idir ár n-astaíochtaí GHG agus ár spriocanna aeráide. Cuirfidh socrú spriocanna eolaíocht-bhunaithe lenár n-anailís bearna-go-sprioc agus cinnteoidh sé go mbeidh ár spriocanna ailínithe go hiomlán le haidhmeanna Chomhaontú Pháras.

An Dúshlán Dícharbónaithe

8.1 Aistriú Flít Bus

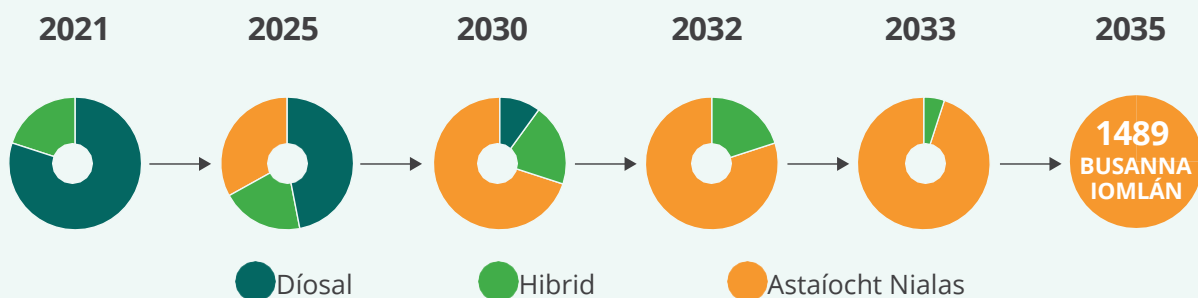
8.1.1 BusConnects

Is cuid lárnach de straitéis an NTA agus an Rialtais é BusConnects chun iompar poiblí a dhéanamh níos inrochtana. Tá sé mar aidhm ag an gclár líonra bus feabhsaithe agus seirbhísí bus níos iontaofa, níos éifeachtúlachta agus níos glaise a sholáthar ar fud na hÉireann. Cuimsíonn BusConnects clár leictrithe a fhágfaidh go mbeidh líonraí móra bus á n-oibriú ag busanna astaíochtaí nialasacha faoi 2035. Rollófar an clár BusConnects go Baile Átha Cliath, Corcaigh, Gaillimh, Luimneach agus Phort Láirge.

8.1.2 Aistriú Fhlít Bus Átha Cliath

Faoi 2030, seachadfaidh BusConnects Baile Átha Cliath 230km de chonairí bus chun iompar poiblí sábháilte, inrochtana agus éifeachtúil a sholáthar, agus brú tráchta, torann agus truailliú a laghdú. Méadófar méid fhlíit Bus Átha Cliath agus athrófar é go feithiclí astaíochtaí nialasacha faoi 2035 chun freastal ar an éileamh méadaitheach ar sheirbhísí. Beifear ag súil go sábhálfadha flít astaíochtaí nialasacha Bus Átha Cliath 30,000 tonna CO₂ go bliantúil agus go dtacóidh sé leis na spriocanna a leagtar amach sa CAP.

Aistriú chuig Busanna Astaíochta Nialais i mBaile Átha Cliath

Figiúr 14. Amlíne aistrithe NTA go busanna astaíochtaí nialasacha i mBaile Átha Cliath.
Foinse: Straitéis Iompair Mhórchéantar Bhaile Átha Cliath 2022-2042

In 2022, d'fhógair an NTA ordú go n-úsáidfeadh Bus Átha Cliath 100 bus ceallraí dhá urlár mar chuid de chreat-chomhaontú a ligfidh do bhusanna leictreacha breise a sholáthar sna cúig bliana amach romhainn. Meastar go rachaidh na busanna leictreacha ceallraí nua i seirbhís ag tosú i R4 2023 agus forlíonfaidh siad na 172 bus hibrideacha atá i bhfeidhm cheana féin.

8.1.3 Aistriú Fhlít Bus Éireann

Tá an flít bus uirbeach hibrideach, arna oibriú ag Bus Éireann ó 2021, comhdhéanta de 61 bus dhá urlár a fhreastalaíonn ar Chathair na Gaillimhe agus Luimneach. Scaoileann na busanna hibrideacha 30% níos lú astaíochtaí carbóin ná gnáthbhusanna díosail.

Rinne Bus Éireann, le tacaíocht ón NTA, obair ullmhúcháin in 2022 chun an chéad seirbhís bus lán-leictreach in Éirinn a lainséil. Ina dhiaidh sin, go luath i 2023, úsáideadh aon bhus déag deic-singil leictreach i mBaile Átha Luain. Bhí gá le huasghrádú cuimsitheach ar an iosta bus chun an t-athrú go flít leictreach chun bonneagar luchtaithe nua a shuiteáil, lena n-áirítear fostáisiún, agus cuirfidh sé le lár baile níos ciúine agus níos glaine i mBaile Átha Luain.

Cuireadh orduithe in 2022 le haghaidh 20 bus leictreach ceallraí dhá urlár in 2022 mar chuid de chreat-chomhaontú NTA a ligfidh do bhusanna leictreacha breise a sholáthar sna cúig bliana amach romhainn. Seolfaidh na busanna seo i Luimneach go déanach i 2023 agus sábhálfaidh siad thart ar 1, 800 tonna d'astaíochtaí carbóin sceithphíopa in aghaidh na bliana.

Faoin bPlean Gníomhaíochta ar Son na hAeráide, tá sé beartaithe ag Bus Éireann agus an NTA flít bus uirbeach astaíochtaí píopa eireabail nialas 100% a sheachadadh i mBaile Átha Cliath, Corcaigh, Phort Láirge, Luimneach agus Gaillimh faoi 2035, agus tá an bheirt acu ag obair i dtreo réitigh a fhorbairt chun tús a chur le haistriú an fhlít cóiste neamh-uirbeach agus achair níos faide faoi dheireadh na ndeich mbliana.

8.1.4 Hidrigin a Fhorbairt in Iompar

Tacaíonn Grúpa CIÉ le táirgeadh intíre agus le húsáid hidrigine glas chun tacú le slándáil fuinnimh náisiúnta agus chun breosla astaíochtaí nialasacha a sholáthar don earnáil iompair atá deacair a dhícharbónú.

Tá CIÉ agus Bus Éireann ag obair le comhpháirtithe chun teicneolaíochtaí fhlít astaíochtaí nialasacha a phiólótú mar chuid dár dtiomantas chun ár n-astaíochtaí carbóin a laghdú. Braitheann an straitéis reatha chun ár bhflíteanna a aistriú ar dtús ar theicneolaíocht BEV chun breoslaí iontaise a athsholáthar, áfach, tá úsáid FCEVanna atá á gcumhachtú ag hidrigin ghlas á iniúchadh freisin mar bhreosla malartach astaíochtaí nialasacha. Dhéanfaidh hidrigin san iompar comhtháthú na n-earnálacha iompair agus fuinnimh, ag soláthar breosla astaíochtaí nialasacha don earnáil iompair a bhí deacair a dhícharbónú go traidisiúnta agus réiteach stórála le haghaidh fuinnimh ciorraithe.

Tá Bus Éireann ag tástáil úsáid na teicneolaíochta hidrigine san iompar mar veicteoir fuinnimh comhlántach le feithiclí leictreacha ceallraí. Mar gheall ar an raon tiomána níos faide agus na hamanna athbhreoslaithe gearra, is rogha inmharthana é FCEV hidrigine seachas busanna leictreacha ceallraí, go háirithe ar sheirbhísí idir-uirbeacha níos faide. Tar éis [seoladh tosaigh na céad bhusanna hidrigine dhá urlár in Éirinn in 2021](#) mar chuid de phiólótach malartach teicneolaíochta breoslaí leis an NTA, lean Bus Éireann ag oibriú na dtrí bhus feadh chonair chomaitéireachta thuaisceart Bhaile Átha Cliath i rith 2022, ag bailiú go hiontaofa thar 100,000 ciliméadar saor ó astaíochtaí saor sceithphíopa ag baint úsáide as an teicneolaíocht cille breosla hidrigine.

Tá Grúpa CIÉ ag obair leis an earnáil fuinnimh, páirtithe leasmhara, lucht acadúil agus ceannairí iompair idirnáisiúnta chun slabhra luacha hidrigine a fhorbairt in Éirinn agus chun pleanáil a dhéanamh don chlaochlú oibríochtúil ar bhainistíocht roinnt seirbhísí teicneolaíochta flít astaíochtaí nialasacha.

8.2 Aistriú Flít Iarnróid

8.2.1 Clár DART+

Is tionscadal fairsingithe iarnróid líonra ar mhórskála é an Clár DART+ an NTA a dhéanfaidh réabhlóidiú ar thaisteal iarnróid sa GDA. Tá DART+ á chur i bhfeidhm ag Iarnród Éireann mar chuid den NDP, Tionscadal Éireann 2040 agus Straitéis Iompair NTA don GDA (2016-2035). Feicfidh sé go bhfásfaidh an líonra DART óna 50 km ar fhad go dtí os cionn 150 km, ag cabhrú le nascacht réigiúnach a threisiú agus iompar poiblí a dhéanamh mar an rogha is fearr le níos mó daoine.

Beidh an Clár DART+ i gceannas ar dhícharbónú líonra DART leathnaithe trí línte leictreacha lasnairde nua a thógáil agus an t-aistriú ó charráistí traenach faoi thiomáint díosail go carráistí leictreacha agus ceallraí-leictreacha. Tríd an líonra leathnaithe DART, seachadfaidh Iarnród Éireann turais astaíochtaí sceithphíopa nialasacha do phaisinéirí agus laghdóidh sé torann agus truailliú aeir ar fud an GDA.

“Táimid [ag infheistiú i gClár DART+] toisc go bhfuil scála an athraithe a chaithfimid a dhéanamh níos faide i gcomparáid - le soláthar níos fearr, roghanna iompair níos minice agus níos inrochtana do go leor daoine eile agus chun ár spriocanna astaíochtaí a bhaint amach.”

An tAire Iompair Eamon Ryan

I mí na Nollag 2021, shínigh Iarnród Éireann, le tacaíocht ón NTA, creat-chomhaontú fhlít comaitéireachta leis an gcuideachta Francach Alstom chun 750 carráiste traenach leictreach/ceallraí-leictreach a sheachadadh thar thréimhse ama deich mbliana. I mí na Samhna 2022, d'fhógair Iarnród Éireann ordú 90 carráiste traenach nua ceallraí-leictreach tar éis ordú tosaigh de 95 carráiste traenach leictreach agus ceallraí-leictreach in 2021. Tosóidh na carráistí nua ag dul i seirbhís ó 2025 ar aghaidh, ag méadú acmhainn an líonra DART.

I ndréacht-Straitéis Iompair GDA 2022-2042, beidh Dualgas Seirbhíse Poiblí (PSO) bus agus flít iarnróid comaitéireachta i Limistéar Cathrach Bhaile Átha Cliath 100% astaíochtaí leictreacha agus nialasacha faoi 2035. Is céim shuntasach i dtreo an chuspóra sin soláthar na gcarráistí traenach leictreacha ceallraí nua.

8.2.2 Bithbhreoslaí a úsáid

Roimh 2023, d'úsáid slabhra soláthair díosail Ghrúpa CIÉ breosla díosail B0 nach bhfuil aon ghné de bhithdhíosail ann. Tar éis trialacha comhoiriúnachta innill, ceadaíodh bithbhreosla le húsáid ag gach Cuideachta Oibriúcháin in 2022 agus rinneadh dianphróiseas soláthair chun ligean do bhithbhreosla B7 (tiúchan 7%) a thabhairt isteach ar fud an Ghrúpa CIÉ go luath i 2023.

Tacaíonn úsáid bithbhreoslaí i slabhra soláthair Ghrúpa CIÉ le cuspóirí Threoir Fuinnimh In-athnuaite an AE, a éilíonn go dtagann cuid áirithe den fhuinneamh a úsáidtear in iompar ó fhoinsí in-athnuaite. Déanann an Oibleagáid Breosla Iompair In-athnuaite maíreacht ar úsáid bithbhreoslaí in iompar in Éirinn agus leagtar amach oibleagáid ann go gcaithfidh soláthraithe breoslaí iompair de bhóthar céatadán áirithe de bhithbhreoslaí a áireamh ar fud a gcoitinne meascán breosla. Méadaíonn an ráta cumasc seo ar bhonn bliantúil agus é mar aidhm aistriú ó bhreoslaí iontaise 100% go meascáin bithbhreosla atá níos inbhuanaithe ó thaobh an chomhshaoil de.

CÁS-STAIDEAR

Cás-Staidéar: Paca Cumhachta Hibrid

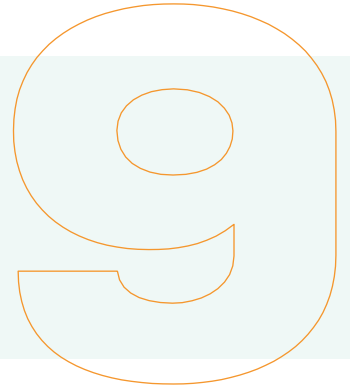
Tá roinnt tionscadal dícharbónaithe á gcur i bhfeidhm ag Iarnród Éireann ag baint leasa as na deiseanna dul chun cinn i dteicneolaíocht ísealcharbóin.

Chuir Iarnród Éireann tús le hoibreacha dearaidh dá Thrialacha Tiomáint Hibrid ICR in 2021 chun úsáid na teicneolaíochta hibride a thástáil ina flít iarnróid idirchathrach. Trí innill díosail an fhlít a fhorlíonadh le Paca Cumhachta Hibrid, sábhálfar breosla agus laghdóidh sé astaíochtaí GHG, truailliú aeir agus torann.

Rinneadh tástáil agus coimisiúnú ar na pacáí cumhachta in 2022. In 2023, leanfaidh an Triail Hibrid Drive le sé charr iarnróid a bhfuil sé beartaithe go mbeidh Pacaí Cumhachta feistithe orthu. Meastar go soláthróidh na traenacha hibrideacha laghdú 10% ar astaíochtaí carbóin agus sábhálfaidh siad 3,064 tonna carbóin gach bliain faoi 2025. Déanfaidh an teicneolaíocht tiomána hibrideach níos lú truailléan aeir agus torainn a tháirgeadh. Déanfar monatóireacht ar fheidhmíocht na bPacáí Cumhachta i rith 2023 d'fhonn an teicneolaíocht seo a leathnú tuilleadh ar fud an fhlít chun astaíochtaí carbóin foriomlána a laghdú.

CUID 9

Réimse Gníomhaíochta: Bainistíocht Fuinnimh

SDG

SPRIOC SDG

7.2 Faoi 2030, sciar an fhuinnimh in-athnuaite sa mheascán fuinnimh domhanda a mhéadú go suntasach.

7.3 Faoi 2030, déan an ráta feabhsúcháin domhanda ar éifeachtúlacht fuinnimh a dhúbailt.

Éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú 50% faoi 2030. Ailíníonn an sprioc seo le spriocanna éifeachtúlachta fuinnimh SEAI don earnáil phoiblí.

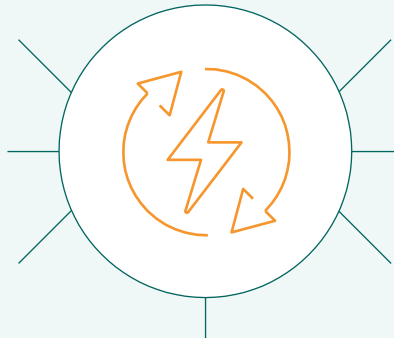

Leanúint ar aghaidh ag aithint láithreáin a bhainfeadh leas as giniúint leictreachais in-athnuaite ar an láthair agus an teicneolaíocht seo a chur i bhfeidhm chun ár n-éileamh ar eangach leictreach na hÉireann a laghdú.

Comhaontú ceannaigh cumhachta corparáideach (PPA) a chur i bhfeidhm chun ár leictreachas a fhoinsíú ó fhoinsí in-athnuaite.

Ár Spriocanna agus Cuspóirí Éifeachtúlachta Fuinnimh

Deiseanna a shaothrú chun ár bhfoirgnimh a uasghrádú le go mbeidh siad níos tiosaí ar fhuinneamh.

Tá sé mar aidhm ag Iarnród Éireann 100% de leictreachas tarraingthe agus fónais a fháil ó fhoinsí in-athnuaite faoi 2030.

Straitéis fuinnimh Ghrúpa a fhorbairt chun acmhainneacht bainistíochta fuinnimh, breosla agus gáis a mheas faoi 2024.

Iarnród Éireann chun 140 dá bhfoirgnimh atá ann cheana a uasghrádú go caighdeáin íosta Rátála Fuinnimh Foirgnimh (BER) B faoi 2030.

Tacófar le laghdú na n-astaíochtaí carbóin a theastaíonn ó CAP na hÉireann trí bhearta éifeachtúlachta fuinnimh, laghdú éilimh, agus úsáid fuinneamh in-athnuaite ar an láthair. Trí éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú agus foinsí fuinnimh in-athnuaite a ionchorprú, tá Grúpa CIÉ ag obair go gníomhach i dtreo cosáin ísealcharbóin a ailíniú lenár spriocanna fadtéarmacha aeráide agus fuinnimh.

Cuireann Bus Átha Cliath, Bus Éireann, agus Iarnród Éireann a n-úsáid fuinnimh bhliantúil faoi bhráid ardán M & SEAI&R chun na figiúirí tuairiscithe a fhíorú agus aon fheabhsuithe ar éifeachtúlacht fuinnimh a rinneadh i rith na bliana a aithint. Soláthraíonn an córas M&R tacaíochtaí d'eagraíochtaí planáil le haghaidh claochlú córais agus conair faoileoireachta a fhorbairt a thaispeánfaidh éifeachtúlacht fuinnimh agus astaíochtaí carbóin go dtí 2030 agus 2050.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Uasghrádaithe Soilsíú LED

Tá Grúpa CIÉ ag lorg deiseanna chun uasghrádú a dhéanamh ar shoilsíú LED nuair is féidir, agus é mar aidhm aige ídiú fuinnimh a laghdú chomh hard le 14% trí ghnáthshoilsíú a athsholáthar.

Tá córais soilsithe LED curtha i bhfeidhm cheana féin ag Bus Éireann agus Iarnród Éireann ar fud roinnt stáisiún agus iosta, agus tá uasghrádú breise soilsithe sceidealta in 2023. D'éirigh le Bus Éireann uasghrádú soilsithe a dhéanamh ar chúig láithrean, rud a d'fhág go raibh coigilteas carbóin measta de thart ar 25 tonna in aghaidh na bliana. Ar an gcaoi chéanna, tá suirbhé foirgnimh beartaithe ag Bus Átha Cliath ar fud ocht láthair chun sainriachtanais iarfhéistiú a aithint agus cuirfear tús le huasghrádú soilsithe in 2023 tar éis thorthaí an tsuirbhé. Meastar go sábhálfaidh an tionscnamh seo thart ar 18 tonna carbóin in aghaidh na bliana. Cuimseoidh na córais soilsithe nua-shuiteáilte rialuithe freisin chun uathobriú agus tomhaltas laghdaithe a chumasú i gceantair neamháitithe.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Bainistíocht Cumhachta

Tá Roinn TF an Ghrúpa CIÉ i gceannas ar thionscadal Bainistíochta Cumhachta Stáisiún Oibre a bhaileoidh sonraí maidir le húsáid fuinnimh ríomhaire, socruithe saincheaptha a chur i bhfeidhm agus lígean don Roinn TF úsáid chumhachta agus coigilteas costais chumhachta i CIÉ a mheas. Úsáidfear na sonraí chun feabhsúcháin a threorú is féidir a chur i bhfeidhm ansin ar fud an Ghrúpa agus cuideoidh siad leis an Roinn TF éifeachtúlacht úsáid ríomhairí a fheabhsú agus éileamh ar fhuinneamh a laghdú.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Córas PV Gréine Bhaile Phib

Tá sé mar aidhm ag Bus Átha Cliath an sciar den fhuinneamh in-athnuaite a úsáidtear le linn a gcuid oibríochtaí a mhéadú agus éifeachtúlacht fuinnimh a fheabhsú trí theicneolaíocht choigilte fuinnimh a thabhairt isteach. In 2021, feistíodh buaicchóras PV gréine 51 cileavata ar dhíon iosta bus Bhaile Phib chun leictreachas glas a ghiniúint don láithreán. In 2022, ghin an córas thart ar 8.7% d'úsáid leictreachais an láithreáin (46,511 kilowatt uair (kwh)) de leictreachas in-athnuaite, ag sábháil thart ar 15.8 tonna d'astaíochtaí CO2. Déanfaidh Bus Átha Cliath meastóireacht ar thorthaí an tionscadail seo agus é mar aidhm giniúint fuinnimh in-athnuaite ar an láthair a thabhairt isteach ar láithreáin breise.

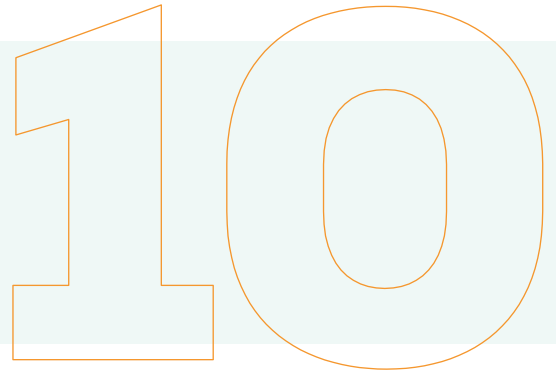
CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Clár Píolótach Rothair Leictreach

Chuaigh Bus Átha Cliath i gcomhpháirtíocht le Voi Technology chun tionscadal píolótach iompair inbhuanaithe 12 mhí a sheoladh d'fhostaithe. I mí an Mheithimh 2022, chuir Voi flít de 20 rothar leictreach ar fáil d'fhostaithe Bus Átha Cliath le húsáid agus iad ag taisteal idir na hocht iosta bus atá lonnaithe ar fud Bhaile Átha Cliath. Laghdaíonn roghnú astaíochtaí carbóin, truailliú aer agus torainn, agus plódú tráchta, taisteal trí rothar leictreach thar gluaisteán príobháideach. Tabharfaidh na sonraí úsáide rothair leictreach léargas chun cabhrú le custaiméirí a roghnú conas taisteal ar a dturais chéad mhíle agus míle deireanach.

CUID 10

Réimse Gníomhaíochta: Bithéagsúlacht

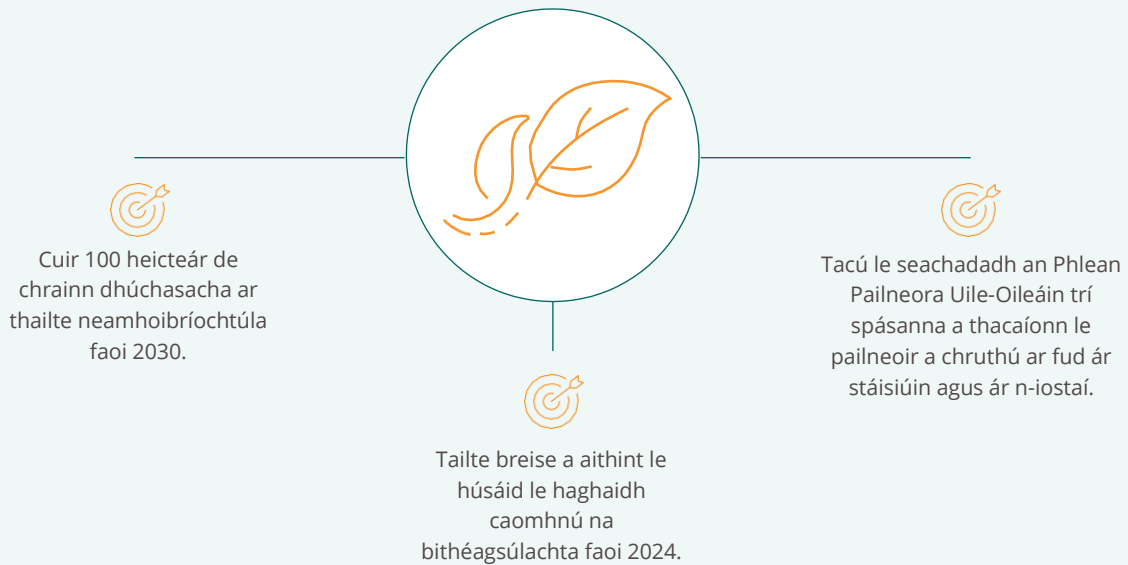
SDG

SPRIOC SDG

- 15.5** 15.5 Déan gníomh práinneach agus suntasach chun díghrádú gnáthóg nádúrtha a laghdú, stop a chur le cailliúint na bithéagsúlachta agus díothú speiceas atá faoi bhagairt a chosaint agus a chosc.
- 15.9** 2020 Faoi 2020, luachanna éiceachórais agus bithéagsúlachta a chomhtháthú i bpróisis phleanála agus forbartha náisiúnta agus áitiúla

Ár Spriocanna agus Cuspóirí Bithéagsúlachta

Mar cheann de na húinéirí talún is mó in Éirinn, tá Grúpa CIÉ ag tapú na deise chun sláinte ár n-éiceachóras a chosaint trí infheistíocht a dhéanamh i bplandáil dhúchasach ar fud an líonra agus trí chláir bhithéagsúlachta agus pleananna pailneora a thionscnamh.

Tá an obair atá déanta ag Grúpa CIÉ chun bithéagsúlacht áitiúil a chaomhnú ag teacht le haidhmeanna an [Phlean Gníomhaíochta Bithéagsúlachta Náisiúnta 2017-2021](#) agus an [Plean Náisiúnta Bithéagsúlachta 2022-2026](#) atá le teacht, a dhéanann iarracht freagracht chomhroinnte as caomhnú na bithéagsúlachta in Éirinn ag gach earnáil.

Cás-Staidéar: Treoirlínte Bithéagsúlachta

In 2022, d'fhoilsigh Iarnród Éireann sraith treoirlínte bithéagsúlachta d'fhoireann bonneagair mar chuid dá ngealltanas chun tionchair ar an gcomhshaol a íoslaghdú agus na tairbhí is mó a bhaint astu. Le níos mó ná 2,200 km de líonra iarnróid ag trasnú trí thridhreacha éagsúla, tá Iarnród Éireann ag tapú na deise chun raon leathan gnáthóg, speiceas agus éiceachóras a bhainistiú go hinbhuanaithe.

Treoirlínte Bithéagsúlachta i Gníomh

Féachann Iarnród Éireann lena chinntiú go gcosnaítear gléasra agus fiadhúlra áitiúil le linn gach céim de thionscadal nó d'fhorbairt:

Plandáil claifort

Tar éis tionscadal athnuachana le déanaí i Stáisiún Na Clocha Liatha d'fhág claifort lom, cuireadh síolta bláthanna fiáine dúchasacha Éireannacha sa cheantar chun bia a sholáthar do phailneoirí áitiúla agus chun an claifort a athbhunú tar éis oibreacha cothabhála a bheith críochnaithe.

Saol uisceach a ghabháil agus a scaoileadh

Nuair a rinne foireann Iarnród Éireann deisiúcháin ar theannta droichid níos luaithe i 2022, chinntigh siad nach ndearnadh dochar don fhiadhúlra áitiúil trí chill thirim a chruthú, iasc a ghabháil, agus iad a scaoileadh go sábháilte suas an abhainn ón láithreán oibre.

Cás-Staidéar: Coirceoga 'Dublin Buzz'

Tugadh an tionscnamh coirceog 'Dublin Buzz' isteach i 2021 nuair a suiteáladh coirceog i iosta Bhaile Phib. Lean an tionscnamh ag fás agus in 2022 bunaíodh an dara coirceog i bplota nár úsáideadh roimhe seo ag iosta na Cloiche Leithne. Ionchorpraíodh plandáil bláthanna fiáine timpeall na gcoirceog chun foinse bia a sholáthar do na beacha, agus soláthróidh na coirceoga teach do suas le 150,000 beacha i míonna an tsamhraidh. Tacaíonn 'Dublin Buzz' le beacha meala dúchasacha agus bithéagsúlacht uirbeach agus soláthróidh sé deis foghlama freisin d'fhostaithe Bus Átha Cliath ar mian leo a bheith páirteach i mbeachaireacht.

CÁS-STAIDÉAR

Cás-Staidéar: Pleananna Pailneora i gConairí Iompair

Tá Iarnród Éireann tiomanta do thacú le bithéagsúlacht dhúchasach, agus in 2019 chabhraigh sé le bainistíocht a thacaíonn [pailneoirí na gconairí iompair](#) a fhorbairt faoin [bPlean Pailneora Uile-Éireann](#).

Chun tacú le cuspóirí an phlean, tá Iarnród Éireann ag rolladh amach pleananna pailneora ar fud na stáisiún iarnróid go léir. Is éard a bheidh i gceist leis an gclár bonneagar feabhsúcháin pailneora a shuiteáil feadh an líonra iarnróid ag stáisiúin iarnróid agus i bpobail in aice láimhe. Faoi láthair tá 47 stáisiún traenach a ghlac le clár agus tá pleananna ann an clár seo a chur i gcrích ar fud gach ceann de na 145 stáisiún oibríochta sa líonra faoi 2030.

CÁS-STAIDÉAR

Cás-Staidéar: Gairdíní Bithéagsúlachta

Tá Bus Átha Cliath, Bus Éireann, agus Iarnród Éireann ag tacú le rochtain na bhfostaithe ar an dúlra agus ar an mbithéagsúlacht trí ghairdíní bithéagsúlachta a shuiteáil ag roinnt stáisiún iarnróid agus iostaí bus. I measc na ngairdíní seo tá bláthanna fiáine agus plandáil crann timpeall ar cheantair folláine is féidir le fostaithe a úsáid le linn a gcuid ama iamh-aga. Rollófar na ceantair seo ar fud lár na cathrach agus áiteanna seachtracha na cathrach, ag tacú le feasacht ar bhithéagsúlacht dhúchasach agus folláine choirp agus mheabhrach na bhfostaithe.

Tá Bus Éireann tiomanta do thacú le gairdíní agus scoileanna bithéagsúlachta pobail ar fud chathair Chorcaí trína mbaint le Tionscnamh Spásanna Glasa Chorcaí do Shláinte. In 2022, sheol siad gairdín pobail i gCnoc an Bhunreachta i gcomhar le Bailte Slachtmhara Bhaile Phib. Tá plandaí agus bláthanna dúchasacha éagsúla sa ghairdín a sholáthraíonn gnáthóg agus bia do bheacha aonair.

CÁS-STAIDÉAR

Cás-Staidéar: Túr Gabhlán Gaoithe agus Boscaí Nead

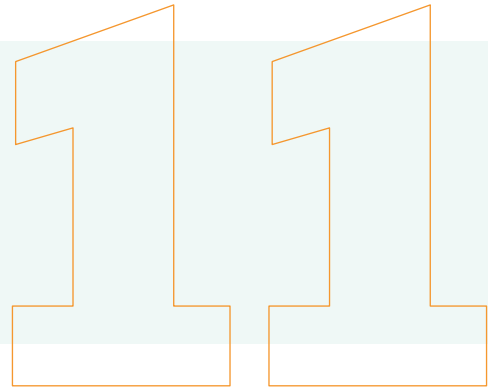
Thóg Iarnród Éireann, ag obair i gcomhar le IRD Dhúiche Ealla, túr gabhlán gaoithe i Stáisiún Ráth Mhór, Co. Ciarraí, chun láthair neadaithe a sholáthar do dhaonraí gabhlán gaoithe áitiúla. Ina theannta sin, tar éis comhairliúcháin le Cairde Éanlaith Éireann, chuir Bus Éireann boscaí neadacha gabhlán gaoithe isteach ina iosta Thobair an Chaipín chun tacú leis na daonraí gabhlán gaoithe atá ag cathair Chorcaí.

Tá iarrachtaí caomhnaithe ar nós suiteáil an túir gabhlán gaoithe agus na mboscaí neadacha rithábhachtach mar go bhfillleann gabhlán gaoithe ar an láithreán nead céanna gach bliain ar feadh a saoil ar fad.

CUID 11

Réimse Gníomhaíochta: Geilleagar Ciorclach

SDG

SPRIOC SDG

6.4 Faoi 2030, éifeachtúlacht úsáide uisce a mhéadú go suntasach thar gach earnáil.

12.5 2030 Faoi 2030, giniúint dramhaíola a laghdú go suntasach trí chosc, laghdú, athchúrsáil agus athúsáid.

12.7 Cleachtais soláthair phoiblí atá inbhuanaithe a chur chun cinn, de réir na mbeartas agus na dtosaíochtaí náisiúnta.

Ár Spriocanna agus Cuspóirí Geilleagair

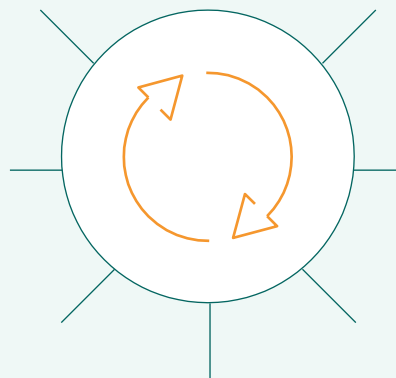
Tionscnaimh sábhála uisce a sheachadadh ar fud ár n-oibríochtaí i réimsí ina bhfuil úsáid ard uisce.

Iniúchadh uisce agus mapáil uisce a chríochnú faoi 2023 chun gach úsáid uisce ar fud an Ghrúpa CIÉ a aithint.

Clár maoirseachta uisce agus oiliúint a fhorbairt ar fud an Ghrúpa CIÉ.

Leanúint le tionscnaimh chiorclacha geilleagair a sheachadadh ar fud ár n-oibríochtaí chun aghaidh a thabhairt ar shruthanna dramhaíola mar bhallasta, dramhaíl ghuaiseach agus dramhaíl leictreonach.

Sprioc a shocrú maidir le húsáid uisce faoi 2024.

Leanúint ar aghaidh ag plé lenár bpríomhsholáthraithe maidir le feidhmíocht inbhuanaitheachta agus tacú le hathrú an mhargaidh i dtreo táirgí agus seirbhísí inbhuanaithe.

Méadú ar an ráta athchúrsála ar fud sprioc Ghrúpa CIÉ Bus Éireann agus Iarnród Éireann ar ráta athchúrsála 70% faoi 2030.

Tá Grúpa CIÉ ag obair chun ciorclán a uasmhéadú ar fud ár n-oibríochtaí agus ár slabhra breisluacha trí dhramhaíl plaistigh, pacáistiú, leictreonaic, ábhair thógála agus tógála, agus uisce, a íoslaghdú, agus an ráta athchúrsála a mhéadú ar fud gach Cuideachta Oibriúcháin Cuidíonn tionscnaimh gheilleagair chiorclaigh an Ghrúpa CIÉ le tacú le haidhmeanna reachtaíocht chomhshaoil na hÉireann agus na hEorpa

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Clár Athúsáid Fuartháin Inneall

Tá an Phríomh-Roinn Innealtóireachta Meicniúil Iarnróid Éireann ag fiosrú roghanna chun dramhaíl ghuaiseach a íoslaghdú. Tá Iarnród Éireann ag tástáil úsáid chórais láraithe athchúrsála fuartháin a laghdóidh an méid fuartháin atá riachtanach agus a íoslaghdóidh an gá le hacmhainní breise. Déanfar monatóireacht chúramach ar an gcóras agus tabharfar aghaidh ar aon saincheistean sula leathnófar an córas chuig iostaí iarnróid eile.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Staidéar ar Athúsáid Trasnáin

Úsáideann Iarnród Éireann trasnáin coincréite feadh na céadta ciliméadar dá líonra chun tacaíocht a sholáthar do na rianta iarnróid. Chun cur amú úsáid trasnáin coincréite a sheachaint, tá roghanna maidir le hathúsáid á iniúchadh acu. Baintear agus déantar meastóireacht ar na trasnáin úsáidte chun a fháil amach an féidir iad a athchur le haghaidh feidhmchlár iarnróid eile, agus más féidir, stóráiltear iad lena n-athúsáid. Maidir le trasnáin damáiste, tá staidéar ar bun ag Iarnród Éireann chun úsáidí tánaisteacha féideartha a mheas, mar shampla ar chosáin phríobháideacha, bóithre talmhaíochta nó ballaí coinneála.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Triail Meaisín Díola Aisiompaithe

Tá céim nuálaíoch glactha ag Bus Éireann i dtreo dramhaíl phlaisteach a laghdú trí thionscadal píolótach Meaisín Díola Aisiompaithe (RVM) a shuiteáil ina n-iosta Bus Áras agus Leitir Ceanainn. Déantar na coimeádáin dí a bhailítear ó na RVManna a dheighilt ón sruth dramhaíola agus a sheoladh lena n-athchúrsáil in ionad iad a phróiseáil mar dhramhaíl ghinearálta. Sa chéad sé mhí den chlár píolótach, bhailigh na RVManna níos mó ná 1,400 buidéal agus canna. Tá gné charthanachta ag an gclár píolótach 12 mhí freisin, agus € 6,000 á bhronnadh ar Grow Mental Health ar feadh ré na trialach.

Úsáidfeadh torthaí an chlár píolótach chun measúnú a dhéanamh ar an rolladh amach féideartha chuig láithreacha breise Bus Éireann roimh Scéim Tuairisceáin Taisce an rialtais atá le teacht.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Feachtas Cupán Comhfhiosacha

Sheol Ceaintín Iosta Bus Chorcaí “Feachtas Cupán Comhfhiosacha” agus é mar aidhm athúsáid cupáin caife a chur chun cinn thar chupáin aonúsáide trí dhreasachtaí a sholáthar le haghaidh athrú iompraíochta. Faigheann custaiméirí a thugann cupáin in-athúsáidte lascaine 30% ar chaife nó tae, ag spreagadh úsáid cupáin in-athúsáidte. Is tionscnamh buan é seo agus tá súil ag Bus Éireann é a leathnú go dtí ceaintín na Cloiche Leithne go luath i 2023.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Clár Deonaithe Ríomhaire Glúine

Sheol an Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ Clár Deonaithe Ríomhaire Glúine i 2022, nuair a scriosadh ríomhairí glúine foirne deireadh saoil inúsáidte agus bronnadh iad ar eagraíochtaí carthanúla in ionad iad a sheoladh le hathchúrsáil nó chuig láithreáin líonta talún.

11.1 Soláthar Inbhuanaithe

Is cur chuige é soláthar inbhuanaithe maidir le táirgí agus seirbhísí a cheannach a chuireann san áireamh tionchair eacnamaíoch, chomhshaoil agus shóisialta roghanna ceannaigh eagraíochta. Tá spriocanna tugtha isteach ag Grúpa CIÉ maidir le soláthar inbhuanaithe trínár mBeartais Ceannaigh Freagracha agus tá oiliúint curtha ar fáil acu ar fud an Ghrúpa chun soláthar inbhuanaithe a éascú. Leanfaidh Grúpa CIÉ ag plé lenár soláthraithe agus lenár slabhra breisluacha níos leithne lena chinntiú go ndéantar iad a bhainistiú le haghaidh inbhuanaitheachta.

In 2022, chuir Bus Éireann tús le clár spriocdhírthe rannpháirtíochta soláthraithe in 2022 chun feabhsú inbhuanaitheachta leanúnach ar an margadh a chur chun cinn.

Tá Beartas Ceannaigh Freagrach i bhfeidhm ag roinn soláthair Bus Éireann agus tá seicliosta inbhuanaitheachta forbartha aici freisin chun feidhmeannaigh soláthair a threorú agus tairiscintí á bhforbairt.

In 2022, thug Iarnród Éireann Beartas Ceannaigh Freagrach nua isteach le sprioc chun critéir roghnúcháin inbhuanaitheachta a ionchorprú i 100% dá dtairiscintí faoi 2030. Tá Iarnród Éireann ar an mbóthar ceart chun an sprioc seo a bhaint amach agus in 2022, bhí critéir roghnúcháin inbhuanaitheachta i 93% dá dtairiscintí.

In 2022, d’fhorbair CIÉ Tours beartas inbhuanaitheachta agus chuir sé tús le cleachtadh rannpháirtíochta páirtithe leasmhara chun seasamh an mhargaidh ar thurasóireacht inbhuanaithe a thuiscint níos fearr.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Athbhreithniú Tomhaltán

Chuir foireann Conarthaí Lárnacha Iarnróid Éireann agus a bhfoireann Comhshaoil tús le hathbhreithniú ar thomhaltán éagsúla a bhaineann leis na conarthaí glantacháin lárnacha d’fhonn méideanna tomhaltais a laghdú. Áirítear air sin cineálacha éagsúla táirgí boga (tuáillí páipéir, páipéar leithris) agus coimeádáin táirgí glantacháin. D’aithin foireann an tionscadail roghanna atá neamhdhíobhálach don chomhshaoil ar cheart dóibh tomhaltas a laghdú, mar shampla dáileoirí coimeádacha, cineál páipéir inbhuanaithe, agus aistriú chuig tuáillí tae. Tá cur chun feidhme an tionscadail beartaithe go luath i 2023.

11.2 Bainistíocht Uisce

Tá ról ríthábhachtach ag bainistíocht uisce agus úsáid éifeachtach ár n-acmhainní nádúrtha i gcur chun cinn an gheilleagair chiorclach. Trí dhramhaíl uisce a laghdú agus éifeachtúlacht úsáide uisce a uasmhéadú, is féidir le Grúpa CIÉ ár dtionchar ar an gcomhshaol a laghdú agus todhchaí níos inbhuanaithe a chinntiú dár gcuideachta agus do na pobail a ndéanaimid freastal orthu.

CÁS-STAIDEÁR

Cás-Staidéar: Iniúchtaí Uisce

Tá sraith iniúchtaí ar úsáid uisce tugtha isteach ag na Cuideachtaí Oibriúcháin Ghrúpa CIÉ chun a chinntiú go bhfuil na sonraí úsáide uisce go léir cruinn agus ar fáil go héasca. Nuair a bhunaítear treochtaí, is féidir roghanna maidir le húsáid laghdaithe a chinneadh agus spriocanna a leagan síos do gach Cuideachta Oibriúcháin.

In 2022, chuir Iarnród Éireann tús le hathbhreithniú ar bhainistíocht uisce, ag aithint méadair agus ag mapáil úsáid uisce. Chuir an t-iniúchadh sonraí ar fáil maidir le láithreacha a raibh athraitheas bliantúil ard acu, ag aithint láithreacha le haghaidh imscrúdú sceite agus ag cumasú gníomhaíochta feabhais agus clár cothabhála coisctheach.

Chríochnaigh Bus Éireann iniúchtaí fairsinge ar uisce braite ligthe ag sé phríomh-iosta in 2022 agus déanann méadair chliste suiteáilte monatóireacht ar úsáid uisce fíor-ama. Ligfidh na hiniúchtaí uisce seo do Bus Éireann fardal a bhunú d'áiteanna ina bhfuil ligin agus lochtanna ar úsáid uisce agus clár cothabhála coisctheach a bhunú bunaithe ar thorthaí an iniúchta.

Chuir Bus Átha Cliath tús freisin le méadair uisce chliste a shuiteáil in áiteanna atá ag brath ar úsáid uisce thobair lena chinntiú go ndéantar úsáid uisce a ghabháil go cruinn. Ligeann monatóireacht fíor-ama aon úsáid uisce neamhghnácha a bhrath láithreach, rud a fhágann gur féidir gníomhú go pras chun ligin a cheartú nó chun aghaidh a thabhairt ar neamhéifeachtúlachtaí.

CÁS-STAIDEÁR

Cás-Staidéar: Bailiú Uisce

Tá Bus Átha Cliath ag obair chun prionsabail chiorclacha a thabhairt isteach ina gcuid oibríochtaí trí mheasúnú a dhéanamh ar a n-úsáid acmhainní agus trí roghanna malartacha inbhuanaithe nó teicneolaíocht sábhála acmhainní a aithint. Gach bliain, úsáideann Bus Átha Cliath thart ar 6.1 milliún lítear uisce in iosta Chnoic an tSamhraidh chun a gcuid busanna a ní.

In 2022, suiteáladh córas bainte uisce báistí i iosta bus Chnoic an tSamhraidh chun úsáid ó phríomhlíonra uisce a laghdú agus brú ar sholáthar uisce Bhaile Átha Cliath a laghdú. Déantar uisce báistí a ghabháil ón díon, a scagadh isteach in umair, a chóireáil, agus ansin a phumpáil isteach sa chóras nigh bus. Meastar go sábhálfadh an córas bainte uisce báistí 3 mhilliún lítear uisce gach bliain. Tar éis anailís a dhéanamh ar thorthaí oibríochtaí tosaigh an chórais bainte uisce báistí, suiteálfar an teicneolaíocht seo i láithreacha breise iosta bus.

CUID 12

Réimse Gníomhaíochta: Athléimneach Aeráide

12

SDG

SPRIOC SDG

13.1 Athléimneacht agus cumas oiriúnaitheach i leith guaiseacha a bhaineann leis an aeráid agus tubaistí nádúrtha i ngach tír a neartú.

Tá tionchair fhisiceacha an athraithe aeráide – ag athrú patrúin báistí, déine méadaithe imeachtaí aimsire drochaimsire, ardú ar leibhéal na farraige, agus measartha domhanda téimh – le mothú in Éirinn cheana féin. De réir ár gclár fadtéarmach um phleanáil cásanna, tá Grúpa CIÉ ag cinntiú gur féidir lenár mbonneagar agus ár sócmhainní criticiúla tionchair an athraithe aeráide a sheasamh agus a aisghabháil.

CÁS-STAIÐÉAR

Cás-Staidéar: Tionscadal Bonneagair Cósta

Caithfear bealaí cósta líonra Iarnróid Éireann, mar gheall ar a ngaireacht don fharraige, a chosaint ar éifeachtaí díobhálacha creimeadh cósta.

D'aithin Iarnród Éireann go gcaithfear aird tosaíochta a thabhairt ar an gcuid den rian a leanann an cósta idir Baile Átha Cliath agus Loch Garman. In 2021, bunaíodh an Tionscadal um Chosaint Bonneagair Iarnróid Cósta Thoir (ECRIPP) agus é mar aidhm aige an t-Iarnród a chosaint ag na láithreacha seo. Is gnóthas mór é an tionscadal seo a bhfuil sé de chúram air an creimeadh suntasach cósta atá ag luasghéarú le blianta beaga anuas a mhaolú mar gheall ar athrú aeráide agus tionchair stoirme. Tá bunú foirmiúil ECRIPP agus a sruth maoinithe curtha chun cinn le haghaidh infheistíochta ilbhliantúil suntasach agus clár fairsing oibreacha beartaithe sna deich mbliana amach romhainn.

Tá an ceantar timpeall ar Chalafort Ros Láir leochaileach ó chreimeadh cósta agus éilíonn sé go gcuirfí bearta cosanta i bhfeidhm. Le roinnt blianta anuas, rinne Iarnród Éireann oibreacha cosanta práinneacha i Ros Láir agus chuir sé armúr carraige chun mórchaillteanas talún sa cheantar a fhritháreamh. Mar thoradh ar iarrachtaí réamhghníomhacha Iarnróid Éireann, tá cobhsaíocht an cheantair caomhnaithe ag na bearta cosanta i Ros Láir.

CUID 13

Réimse Gníomhaíochta: Rannpháirtíocht Pobail agus Oidhreacht

13

SDG

SPRIOC SDG

11.a Tacú le naisc dearfacha eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil idir ceantair uirbeacha, im-uirbeacha agus tuaithe

11.4 Iarrachtaí a neartú chun oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha an domhain a chosaint agus a chumhdach.

Trí obair Ghrúpa CIÉ le heagraíochtaí pobail agus le carthanais, cruthaímid comhpháirtíochtaí láidre a chumasaíonn infheistíocht áitiúil agus forbairt pobail. Trí rannpháirtíocht le heagraíochtaí áitiúla, tá Grúpa CIÉ in ann tacaíocht bhríoch a sholáthar do thionscnaimh tógála pobail a thugann aghaidh ar shaincheistanna amhail laghdú na bochtaineachta, slándáil bia, agus maoirseacht chomhshaoil.

Tá Grúpa CIÉ i gceannas ar roinnt tionscadal freisin chun ár n-oidhreacht chultúrtha a chaomhnú. Mar sholáthraí stairiúil iompair bus agus iarnróid in Éirinn, tá Grúpa CIÉ i riocht maith chun rochtain ar fhoirgnimh agus cartlanna doiciméad a bhfuil tábhacht stairiúil leo a chur chun cinn.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Glasbhealaí

Leanann Grúpa CIÉ agus Iarnród Éireann ag tacú le forbairt conaire nua Glasbhealach ar línte iarnróid dúnta agus tréigthe ar fud na hÉireann. Bhí baint ag CIÉ Group le forbairt na nGlasbhealaí ó Phort Láirge go Dún Garbhán; i gCiarraí Thuaidh agus ón Muileann gCearr go Baile Átha Luain. Tá sé i gceist againn chomh maith forbairtí a éascú ó Phort Láirge go Ros Mhic Thriúin, ó Mhainistir na Corann go hEochaill agus ón Uaimh go dtí Cúirt an Rí, chomh maith le tacú le haon fhorbairtí amach anseo.

Tá soláthar iarnróid as úsáid agus maoin Ghrúpa CIÉ mar bhonn agus taca ag ár dtiomantas chun ár sócmhainní agus ár scála a úsáid chun infheistíocht a dhéanamh i dturasóireacht inbhuanaithe agus i gcaipiteal nádúrtha ar fud na tíre.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Suiteáil Ealaíne Pobail 'Actually I Can'

Chuaigh Iarnród Éireann i gcomhar leis an tseirbhís d'aos óg Sphere 17, Seirbhísí d'Aos óige Choláiste na Tríonóide, agus comhairleacht ealaíne poiblí Fresco agus a líonra ealaíontóirí chun sraith saothar ealaíne poiblí a dhearadh agus a chruthú ag stáisiúin DART i mBaile Átha Cliath Thuaidh i rith 2022.

D'oibrigh daoine óga áitiúla idir 10-18 mbliana d'aois ar na tionscadail ealaíne ó chéad phlé, smaointe coincheapa agus pleanáil, go cruthú agus saothair láithreáin. Péinteáladh na ballaí ag stáisiúin Bhinn Éadair, Chill Bharróg, agus Dhomhnach Míde DART ar bhealaí cruthaitheacha agus teibí de réir na bpríomhthéamaí a d'aithin na daoine óga rannpháirteacha.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Comhpháirtíocht Bród Bhaile Átha Cliath

Chun Bród Bhaile Átha Cliath 2022 a cheiliúradh, fillte Iarnród Éireann agus an NTA dhá charráiste DART sna dathanna tuar ceatha íocónacha LADTA+. Thaistil na carráistí seo trí línte DART Bhaile Átha Cliath agus Cill Mhantáin ar feadh roinnt míonna, ag gníomhú mar thaispeántas amhairc tacaíochta do Bród Bhaile Átha Cliath.

Thacaigh Bus Átha Cliath le féile Bróid Bhaile Átha Cliath Pride ó 2008 ar iarratas óna bhfostaithe LADTA+. Tar éis rath a gcomhpháirtíochta Bróid 2021 le Nuacht Pobail Aerach, chuaigh siad i gcomhpháirtíocht le LADTA Éire do Bhród 2022 chun feachtas a cheapadh chun seirbhísí LADTA Éire a thaispeáint agus a chur chun cinn agus é sin á dhéanamh, athdhearbhaigh dintiúir éagsúlachta agus uilechuimsitheachta Bus Átha Cliath agus tacaíocht fhadtéarmach Bród Bhaile Átha Cliath.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Comhpháirtíocht Focus Ireland #HomeForChristmas

Chuaigh Iarnród Éireann le Focus Ireland don 6ú bliain as a chéile chun feachtas a sheoladh chun cistí ríthábhachtacha a chruinniú chun cabhrú le seirbhísí túsline agus tithíocht a sholáthar go rathúil do dhaoine atá gan dídean. I mí na Nollag 2022, thacaigh Iarnród Éireann leis an gcarthanas ar roinnt bealaí lena n-áirítear rogha ar líne a sholáthar do dhaoine €4 a bhronnadh ar Focus Ireland le ticéad iarnróid a cheannach. Bhronn siad spás fógraíochta ar Focus Ireland in éineacht le cóir fáilteach Nollag chun airgead a dhéanamh don charthanas ag roinnt stáisiún ar fud na tíre.

Rinne Iarnród Éireann urraíocht ar roinnt ceolchoirmeacha a bhí ar siúl in Ardeaglais Theampall Chríost i mí na Nollag 2022 ina raibh cór Bhaile Átha Cliath Chomhchoiteann Ukulele, Mundy, cór Bhaile Brigín agus cór Soiscéalach Fhine Gall agus go leor eile.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Feachtas Fill-a-Bus

Téann Bus Éireann i gcomhpháirtíocht go rialta le heagraíochtaí pobail áitiúla chun feachtais 'Fill-A-Bus' a óstáil ar fud na tíre, agus é mar aidhm bus a líonadh le síntiúis earraí neamh-meatacha ó bhaill an phobail. Déanann a gcomhpháirtí eagraíochta carthanachta na hearraí go léir a thugtar a dháileadh go háitiúil ar dhaoine aonair agus ar theaghlaigh i ngátar.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Gradaim Spiorad Pobail

Ó 2004 i leith, tá Bus Átha Cliath ag tacú le grúpaí deonacha agus pobail ar fud an GDA trí na Dámhachtainí Spioraid Pobail. Go dtí seo, fuair 2,165 grúpa maoiniú ó Bus Átha Cliath a chuidigh le go leor cúiseanna fiúntacha i bpobail ar fud an GDA

Dublin Bus
Community Spirit
Initiative

Sa bhliain 2022, d'fhógair Bus Átha Cliath na 65 buaiteoir na nGradaim Spiorad Pobail, ar bronnadh deontais de €5,000, €2,000 nó €1,000 orthu chun tacú lena dtionscadail phobail.

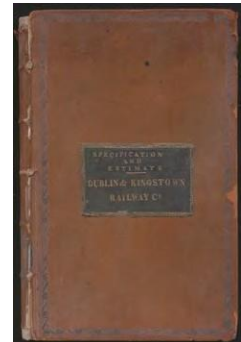
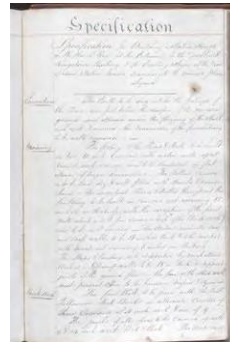
CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Tionscadal Scanóra Cartlainne

Tá níos mó ná 50,000 doiciméad fisiceach i gcartlann Stáisiún Heuston. Stóráiltear roinnt doiciméad chun críocha comhlíonta dlíthiúla agus stóráiltear cuid eile dá luach stairiúil.

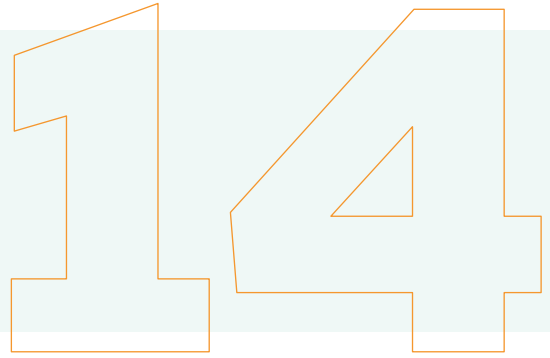
Chun na cáipéisí stairiúla seo a chaomhnú, fuarthas Scanóir Leabhar speisialaithe in 2022. Cuideoidh an Scanóir Leabhar le héifeachtúlacht an phróisis cartlainne scanadh a mhéadú, agus amach anseo foilseofar na cáipéisí oidhreachta scanta chuig ardán a ligfidh do rochtain an phobail.

Rinneadh na Tuarascálacha Bliantúla stairiúil CIÉ, a théann siar go 1884, a scanadh, a dhigitú agus a uaslódáil chuig [suíomh gréasáin CIÉ](#) ag deireadh 2022. Rinneadh an tionscadal seo le comhoibriú agus cúnamh ó [Chumann Taifead Iarnróid na hÉireann](#).

CUID 14

Réimse Gníomhaíochta: Obair Chuibhiúil agus Folláine

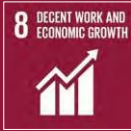

SDG

SPRIOC SDG

3.d Cumas na dtíortha uile a neartú chun rabhadh luath, laghdú riosca agus bainistíocht a dhéanamh ar rioscaí sláinte náisiúnta agus domhanda

8.8 Cearta saothair a chosaint agus timpeallachtaí oibre sábháilte a chur chun cinn do gach oibrí.

14.1 Obair Chuibhiúil

Soláthraíonn Grúpa CIÉ timpeallacht oibre shábháilte ar ardchaighdeán do gach fostaí, forbairt scileanna agus inniúlachtaí a éascú, dífhostaíocht a laghdú, agus folláine aonair agus sóisialta a chur chun cinn, trí bheartais a chur i bhfeidhm a chosnaíonn cearta saothair agus cearta daonna san ionad oibre,

Tá Beartas Dínit agus Meas i bhfeidhm ag Bus Átha Cliath, Bus Éireann, agus Iarnród Éireann chun ionad oibre cothrom uilechuimsitheach a chinntiú ina ndéantar daoine a luacháil agus a chóireáil le meas. Clúdaíonn an beartas gach fostaí agus déileálann sé le gearáin faoi bhulaíocht, ciapadh agus ciapadh gnéasach.

Coinníonn fostaithe Bus Átha Cliath, Bus Éireann, agus Iarnród Éireann an ceart chun cómhargála trí bhallaíocht san Aontas Náisiúnta Bus agus Iarnróid a ligeann d'fhostóirí agus d'oibríthe téarmaí agus coinníollacha a gcuid oibre a phlé agus a chaibidliú.

Gheall Grúpa CIÉ breabaireacht, sracaireacht agus cineálacha eile éillithe a sheachaint, agus d'fhorbair sé beartais agus cláir chun aghaidh a thabhairt ar éilliú go himhneánach agus laistigh dár slabhra soláthair.

Comhshocrú Domhanda na Náisiún Aontaithe	Beartas
Cearta an Duine	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Coinníollacha oibre agus conarthaí fostaíochta de réir <u>Achta fá Choimisiún na hÉireann um Chearta an Duine agus Comhionannas 2014</u>
Cearta Saothair	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Beartas Sláinte agus Sábháilteachta nó Ráiteas Sábháilteachta ✓ Plean Freagartha COVID-19 ✓ Nochtadh Cosanta Beartas agus Nós Imeachta ✓ Beartas Dínit agus Meas ✓ Beartas Éagsúlachta agus Ionchuimsithe ✓ Coinníollacha oibre agus conarthaí fostaíochta i gcomhréir leis an <u>Acht um an Dlí Coiriúil (Gáinneáil ar Dhaoine) (Leasú), 2013, 2000</u> ✓ <u>An tAcht um Chosaint Daoine Óga (Fostaíocht) 1996</u>, agus reachtaíocht eile a chuireann cosc ar shaothar éigeantais, ar shaothar leanaí, agus ar dhálaí oibre guaiseacha
Frith-Éilliú	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Beartas Frith-Éillithe agus Frith- ✓ Bhreabaireachta

14.2 Folláine

Déanann Grúpa CIÉ a dhícheall áit shábháilte, shláintiúil agus dhearfach a sholáthar chun oibriú do gach fostaí, ag cinntiú cosaint agus cur chun cinn chearta an duine agus cearta saothair. Tá beartas Sláinte agus Sábháilteachta i bhfeidhm ag gach ceann de Chuideachtaí Oibriúcháin an Ghrúpa CIE chun folláine ár bhfostaithe agus ár bpaisinéirí a chosaint.

Tá Roinn Leighis Iarnróid Éireann i gceannas ar fhorbairt straitéis folláine fostaí traschuideachta a bhfuil sé mar aidhm aici a bheith i bhfeidhm faoi 2025. Déanfar an straitéis a dhearadh agus a chur i bhfeidhm de réir thorthaí iniúchta folláine fostaí ar fud an Ghrúpa, ag críochnú sa deireadh le straitéis sláinte agus folláine san ionad oibre Ghrúpa CIÉ agus clár sláinte agus folláine do gach Cuideachta Oibriúcháin.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Clár Adhainte

In 2020, chuaigh Oifigeach Cur Chun Cinn Sláinte CIÉ agus an Príomhoifigeach Leighis i gcomhpháirtíocht le Roinn Diaibéiteas agus le Coláiste na Tríonóide, Baile Átha Cliath chun staidéar a dhéanamh ar thiománaithe bus agus ar a riosca do Dhaibéiteas Chineál 2. Bunaithe ar thorthaí an staidéir, d'fhorbair foireann sláinte agus folláine Iarnróid Éireann togra le haghaidh tionscnamh píolótach folláine a bhfuil sé mar aidhm aige stíl mhaireachtála shláintiúil a chur chun cinn agus aghaidh a thabhairt ar dhálaí sláinte coisctheacha ainsealacha atá le déanamh in 2022.

Cuireadh rochtain ar fáil do rannpháirtithe ar fud Iarnród Éireann ar an aip 'Igiton Go', ardán ar líne a sholáthraíonn seisiúin oiliúna sláinte, a d'éascaigh tacaíocht oideachais do ghrúpaí ar líne, agus rochtain ar acmhainní breise sláinte agus oideachais. Tá an aip dírithe ar chabhru le rannpháirtithe a gcuid fuinnimh a mhéadú, mothú níos eolasaí agus níos muiníní i gcúrsaí a bhaineann le sláinte, agus spreagtha chun athruithe riachtanacha ar stíl mhaireachtála a dhéanamh trí nósanna beaga a chur i bhfeidhm go comhsheasmhach agus tógáil orthu ar fud an chláir. In 2022, bhí 430 síntiúsóir leis an aip ar líne 'Igiton G', agus d'fhreastail 192 duine ar imeachtaí beo mar chuid den tionscnamh seo. Tar éis na dtorthaí agus an aiseolais ón gclár píolótach tosaigh sé mhí in 2022, déanfar an tionscnamh sláinte a mheas agus a thairiscint d'fhoireann bhreise ar fud an Ghrúpa CIÉ.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Garchabhróirí Meabhair-Shláinte Bús Éireann

In 2022, d'fhorbair Bus Éireann clár folláine a dhírigh ar cheithre fholláine straitéiseacha: Folláine Coirp, Mheabhrach, Airgeadais agus Shóisialta. Cuireadh roinnt tionscnamh i bhfeidhm a bhí ailínithe leis na piléir agus na haidhmeanna sin; is é sin líonra Garchabhróirí Meabhair Shláinte a fhorbairt le 30 ball foirne ag críochnú oiliúna. Seo an chéad cheann don earnáil iompair in Éirinn agus cuireann sé Bus Éireann mar cheannaire tionscail sa réimse. Chun nasc sóisialta ar fud na cuideachta a fheabhsú tuilleadh, cuireadh oiliúint ar 12 seaimpíní folláine agus cuirfidh siad tionscnaimh áitiúla agus cuideachtaí chun cinn ar bhonn leanúnach.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Clár Fostóirí Cúraim Iarnróid Éireann

Chuaigh Iarnród Éireann i gcomhpháirtíocht le Cúramóirí Teaghlaigh na hÉireann in 2022 mar bhealach chun tacaíochtaí agus acmhainní a sholáthar d'fhostaithe a bhfuil freagrachtaí cúraim orthu sa bhaile. Mar bhall den chlár 'Fostóirí Cúraim', oibreoidh Iarnród Éireann le Cúramóirí Teaghlaigh na hÉireann chun clár gníomhaíochtaí agus beartas a chruthú chun a chinntiú go n-aithnítear, go dtacaítear go dtugtar freastail d'fhoireann Iarnróid Éireann ina ngairmeacha gairmiúla agus iad ag cothromú a bhfreagrachtaí cúraim sa bhaile.

CUID 15

Réimse Gníomhaíochta: Éagsúlacht agus Comhdheis

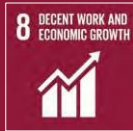
15

SDG

SPRIOC SDG

- 5.1** Cuir deireadh le gach cineál idirdhealaithe i gcoinne na mban agus na gcailíní go léir i ngach áit.
- 5.5** Rannpháirtíocht iomlán agus éifeachtach na mban a chinntiú agus comhdheiseanna do cheannaireacht ag gach leibhéal den chinnteoireacht sa saol polaitiúil, eacnamaíoch agus poiblí.

- 8.5** Faoi 2030, fostaíocht iomlán táirgiúil agus obair chuibhiúil a bhaint amach do gach bean agus fear, lena n-áirítear do dhaoine óga agus do dhaoine faoi mhíchumas, agus pá comhionann as obair ar luach comhionann.

Ár Spriocanna agus Cuspóirí Bithéagsúlachta

Leanúint ar aghaidh ag iarraidh cothromaíocht inscne a bhaint amach inár bhfórsa saothair agus deiseanna a sholáthar le haghaidh breisoideachais agus oiliúna chun an éagsúlacht ar fud an Ghrúpa CIÉ a fheabhsú.

Cuirfidh Cuideachta Shealbhaíochta CIÉ oiliúint claonta aithne ar fáil don fhoireann a thosóidh in 2023.

Spriocanna Bus Éireann ag baint amach ionadaíocht chomhionann ar a mBord Stiúrthóirí faoi 2030 agus méadú ar líon na maoirseoirí seirbhíse baineannach ó 2% in 2019 go 10% in 2030.

Díríonn Iarnród Éireann le méadú 100% ar líon na bhfhostaithe baineannaigh faoi 2030.

Cinntíonn uilechuimsitheacht go bhfuil sé de chumhacht ag gach duine ag Grúpa CIÉ páirt a ghlacadh, smaointe nua a chur leis, agus comhdheiseanna a fháil. Tá Grúpa CIÉ tiomanta do chomhdheiseanna a sholáthar do gach fostaí maidir le hearcaíocht, forbairt gairme agus cur chun cinn, oibriú i dtreo pobail agus ionad oibre cothromasach.

15.1 Éagsúlacht agus Cuimsiú san Ionad Oibre

Tá Beartas Éagsúlachta agus Ionchuimsithe i bhfeidhm ag Bus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann, atá deartha chun timpeallacht oibre atá éifeachtach agus sásúil a chinntiú dá bhfostaithe, freastal ar riachtanais a gcustaiméirí, agus an nasc leis na pobail a bhfreastalaíonn siad orthu mar sholáthraithe iompair phoiblí a dhoimhniú.

Mar shínitheoirí bunaidh Chairt Éagsúlachta na hÉireann, d'fhorbair na Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ córais earcaíochta agus cur chun cinn bunaithe ar chomhionannas, éagsúlacht agus neamh-idirdhealú mar atá cumhdaithe ina mBeartas Earcaíochta agus Roghnúcháin.

	Bus Átha Cliath	Bus Éireann	Iarnród Éireann
Beartas Éagsúlachta agus Ionchuimsithe			
Beartas Earcaíochta agus Roghnúcháin			
Beartas Earcaíochta agus Roghnúcháin			
Beartas Earcaíochta agus Roghnúcháin			

Bhuaigh Iarnród Éireann an Dámhachtain AD Institiúid Cairte Pearsanra agus Forbartha 2022 sa chatagóir Foghlama agus Forbartha dá gclár chun bua na mban a fhorbairt san ionad oibre.

Mar aitheantas ar a gcur chuige i leith earcaíochta uilechuimsitheach, bhuaigh Bus Éireann Gradam an Tionscnaimh Éagsúlachta ag Dámhachtainí Náisiúnta Éagsúlachta agus Ionchuimsithe 2022. Díríonn earcaíocht Bus Éireann go gníomhach ar mhná, ar ghrúpaí a bhfuil dúshlán socheacnamaíoch acu, agus orthu siúd a bhfuil riachtanais

In 2021, ghnóthaigh Bus Átha Cliath an Gradam Cré-umha Infheisteoirí san Éagsúlacht, ag taispeáint a dtiomantas do chomhionannas, éagsúlacht agus ionchuimsiú i gcleachtais ghnó na heagraíochta a leabú.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Éagsúlacht san Earcaíocht

Oibríonn Bus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann i gcomhpháirtíocht le Clár Rochtana ar Phrintíseacht TU Bhaile Átha Cliath a bhfuil sé mar aidhm aige tacú le haistriú daoine óga (16-24 bliana d'aois) ó chúlráí faoi mhíbhuntáiste go scéim printíseachta.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Curaidh Comhionannais agus Éagsúlachta

Thosaigh Bus Éireann ag obair i gcomhpháirtíocht le hIonad Éagsúlachta na hÉireann in 2022 chun líonra de churaidh comhionannais agus éagsúlachta a bhunú a chuirfidh cultúr san ionad oibre éagsúil, tacúil agus uilechuimsitheach chun cinn go gníomhach.

CÁS-STADÉAR

Cás-Staidéar: Beartas LADTA+ san Ionad Oibre

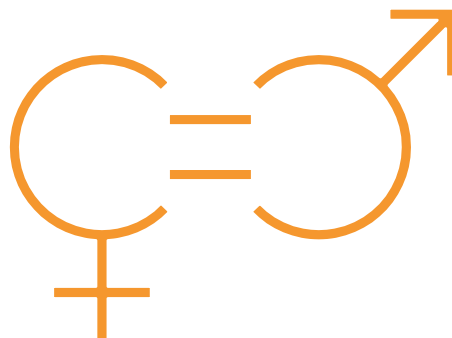
Tá beartais agus tionscnaimh forbartha ag Bus Átha Cliath chun na críche tacú lena bhfostaithe LADTA+. In 2017, sheol siad Beartas agus Treoirínte um Aistriú Inscne san Ionad Oibre a sholáthraíonn faisnéis chuimsitheach d'fhostaithe agus dá mbainisteoirí i Bus Átha Cliath ar fhéiniúlacht inscne agus ar aistriú inscne. Tá an beartas ar cheann de na beartais is cuimsithí agus is forásaí sa tír, chomh maith le bheith ar cheann de na chéad eagraíochtaí in Éirinn a thug isteach beartas den chineál seo. Bhuaigh an beartas Gradam AD na hÉireann CIPD 2018 sa chatagóir Éagsúlachta agus Ionchuimsithe

15.2 Tuarascálacha ar Bhearna Pá Inscne

Sa bhliain 2022, d'fhoilsigh Bus Átha Cliath, Bus Éireann agus Iarnród Éireann a gcéad tuarascálacha bliantúla ar bhearna pá inscne. Trí thuiriscí ar bhearna pá inscne a dhéanamh, is féidir le heagraíochtaí aon difríochtaí pá nó ionadaíochta idir fostaithe fireanna agus baineanna a aithint agus gníomhú chun aghaidh a thabhairt orthu.

Cé gur gnách go n-úsáideann mná níos mó iompair phoiblí, ní mná ach 17% den fhórsa saothair iompair ar fud 46 tír. Tá sé riachtanach go n-oibreoimid chun aghaidh a thabhairt ar an éagthroime i bhfórsa saothair na hearnála iompair, ag tosú le tuairiscí ar aon bhearnaí pá ar fud an Ghrúpa CIÉ. Ina theannta sin, tá Cuideachtaí Oibriúcháin an Ghrúpa CIÉ ag obair go gníomhach chun constaicí ar iontráil do mhná a bhaint lena n-áirítear aghaidh a thabhairt ar chlaonadh inscne in earcaíocht agus deiseanna forbartha gairme a chur chun cinn d'fhostaithe baineanna.

Trí thosaíocht a thabhairt d'éagsúlacht inscne agus tuarascálacha bliantúla ar bhearna pá inscne a fhoilsiú, cuirfidh Cuideachtaí Oibriúcháin CIÉ trédhearcacht, cuntasacht chun cinn, agus cuideoidh siad le cultúr san ionad oibre níos éagsúla agus níos cuimsithí a thógáil.

Cuideachta Oibriúcháin	Achoimre ar an dTuarascáil ar Bhearna Pá Inscne	Tionscnaimh i bhFeidhm
Bus Átha Cliath	<ul style="list-style-type: none"> Bearna pá meánach: 2.4% i bhfabhar na mban Bearna pá meánach: 3.5% i bhfabhar na bhfear Cé go bhfuil gannionadaíocht ag mná sa chuideachta, gan ach 8% d'fhostaithe baineanna ann, tá 37% de na mná i róil ar phá níos airde arb iad is cúis leis an mbearna pá íseal inscne. Tá gannionadaíocht ar leith ag mná i róil tiomána bus agus innealtóireachta, agus leanfaidh Bus Átha Cliath ag obair chun mná a mhealladh isteach sna réimsí seo. 	<ul style="list-style-type: none"> Ó 2016 i leith, tá laethanta oscailte ag Bus Átha Cliath do mhná agus é mar aidhm níos mó ban a earcú i róil tiomána bus. Idir Lúnasa 2019 agus Nollaig 2022, mhéadaigh Bus Átha Cliath líon na dtiománaithe baineanna faoi 72%, agus d'fhreastail níos mó ná 70% de na tosaithe nua seo ar lá oscailte. Leanfaidh na laethanta oscailte seo ar aghaidh i 2023. Chun aghaidh a thabhairt ar thearcionadaíocht baineanna laistigh den rannóg innealtóireachta ag Bus Átha Cliath, dhírigh siad ar níos mó ban a mhealladh chun iarratas a dhéanamh ar an gclár meicneoir feithicle trom printíseach. In Éirinn is mná iad níos lú ná 1% de phrintísigh ceardaíochta. In iontógáil printíseachta Bus Átha Cliath 2020 agus 2022 ghlac siad le meicnic feithicilí troma printíseach baineann, mar sin is ionann iad anois agus 4% de na printísigh.
Bus Éireann	<ul style="list-style-type: none"> Meánbhearna pá inscne: 10.2% i bhfabhar na mban Meánbhearna pá inscne: 5.6% i bhfabhar na mban Tá gannionadaíocht ag fostaithe baineanna ag Bus Éireann, arb ionann iad agus 10% den lucht saothair Ceapadh an chéad Chathaoirleach baineann in 2022 Spríoc nua: Ionadaíocht chomhionann a bhaint amach ar an mBord Stiúirthóirí faoi 2030. Spríoc nua: Méadú ar líon na maoirseoirí seirbhíse ban ó 2% in 2019 go 10% faoi 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> A chinntiú go bhfuil fógraí poist neodrach ó thaobh inscne de chun rogha leathan iarrthóirí a mhealladh cé go bhfuil gach feachtas earcaíochta ionadaíoch go hiomlán agus go bhfuil an fhoireann éagsúil Bus Éireann san áireamh. In 2022, thug Bus Éireann isteach clár tiománaithe bus faoi oiliúint ag mealladh iad siúd a raibh ceadúnais 'B' acu ina raibh sé ina cheadúnas 'D' amháin cheana féin. Is dóichí go mbeidh ceadúnais 'D' ag fir. Painéil faoisimh maoirseora agus cur chun cinn a bhunú chun níos mó ban-iarratasóirí a spreagadh chun róil mhaoirseachta. Trí oibriú ar phainéal faoisimh ligtear don fhostaí léargas réalaíoch a fhorbairt ar a bhfuil i gceist leis an ról, a d'fhéadfadh a bheith difriúil le dearcadh an iarratasóra ar an ról. Cuidíonn painéil faoisimh le feistiú a chinntiú idir an duine agus an ról agus cabhraíonn sé le fostaithe a choinneáil níos faide. Urraíocht a thabhairt do bheirt bhan gach bliain chun clár DCU do cheannaireacht ban 'Take the Lead' a chríochnú. Reáchtáil clár píolótach 'Empowering Women in Business' le Skillsnet Positive2Work agus rinne sé 'ceardlanna forbartha gairme' a phiólóitú le Skillsnet Positive2Work chun tacú le soghluaisteacht inmheánach.
Iarnród Éireann	<ul style="list-style-type: none"> Bearna pá meánach: 6.32% i bhfabhar na mban Bearna pá meánach: 12.9% i bhfabhar na mban Gá le hionadaíocht mhéadaithe ban thar gach ról mar phríomhthionscnaimh. Spríoc nua; líon na bhfostaithe baineanna a dhúbailt go 22% faoi 2030. 	<ul style="list-style-type: none"> Comhcheanglaíonn an Clár Mná sa Cheannaireacht agus an Líonra Mná in Iarnród ceardlanna foghlama agus forbartha gairme chun mná a chumhachtú agus líonra tacúil de phiaraí comhchosúla a chruthú. Spreagann an Clár Try a Trade scoileanna cailíní agus measctha cuairt a thabhairt ar cheardlanna printíseachta Inse Chór agus "triall a bhaint as ceird," i go leor cásanna den chéad uair. Glacann Iarnród Éireann páirt sa chláir World of Work le Open Doors agus le Ptech Ireland. Díríonn an dá eagraíocht ar scileanna agus inniúlachtaí a fhorbairt do mhic léinn óga agus léargas a thabhairt dóibh ar an ionad oibre.

CUID 16

Réimse Gníomhaíochta: Forbairt atá Dírithe ar Idirthurais

16

SDG

SPRIOC SDG

11.3 2030 Faoi 2030, uirbiú uilechuimsitheach agus inbhuanaithe a fheabhsú agus an cumas chun pleanáil agus bainistíocht rannpháirtíochta, comhtháite agus inbhuanaithe ar lonnaithe daonna i ngach tír.

Is prionsabal dearaidh uirbeach é Forbairt Dírithe ar Idirthurais (TOD) a chruthaíonn córais dlúth, siúil, dírithe ar choisithe, úsáid measctha dírithe ar iompair phoiblí ar ardchaighdeán. Tá CIÉ tiomanta do TOD a chomhtháthú nuair is féidir trí na sealúchais réadmhaoine fairsinge atá suite go lárnach i gabhálas Ghrúpa CIÉ a úsáid. Tá an cumas againn soláthar tithíochta, fostaíochta agus spásanna uirbeacha a bharrfheabhsú i ngar do na seirbhísí iompair ardcháilíochta a bhíonn riachtanach chun tacú le TOD. Tá CIÉ ag obair ar phlean deich mbliana chun príomhthionscadail Mháistirphlean a sheachadadh ar fud na tíre.

16.1 Stáisiún Heuston, Baile Átha Cliath

Déanfaidh Máistirphlean Stáisiún Heuston maoirseacht ar fhorbairt láithreán athfhorbraíochta den chuid is mó ina cheann scríbe le haghaidh maireachtála, oibre, aclaíochta agus sóisialú. Cuirfidh an suíomh 10 heicteár saoráidí tráchtála, cónaithe agus fóillíochta measctha ar fáil a d'fhéadfadh breis is 1,000 aonad cónaithe nua, rochtain ar chiliméadar amháin de spás ar imeall na habhann, agus bonneagar nua iompair do choisithe agus do choisithe gníomhacha a bheith mar thoradh air. Beidh an Máistirphlean atá molta ag teacht le leathnú pleanáilte ar bhonneagar iompair phoiblí, lena n-áirítear tionscadail DART+ agus BusConnects, ag seachadadh iompair inrochtana agus áisiúil ar fud Bhaile Átha Cliath. Tá oibreacha dearaidh tosaigh ar siúl chun bonneagar agus saoráidí glasa a sholáthar lena n-áirítear crosaire abhann nua do choisithe agus rothar isteach i Heuston agus saoráid páirce rothar spáis 2, 500 chomh maith le dearáí d'fhoirgneamh suntasach oifige nua a tógadh de réir phrionsabail an fhoirgnimh ghlais.

16.2 Stáisiún Uí Chonghaile, Baile Átha Cliath

Chuir CIÉ tús le forbairt thionscadal Áirse Bhaile Átha Cliath ag Stáisiún Uí Chonghaile i 2022. Cuimseoidh an fhorbairt spás oifige fairsing, 187 árasán agus óstán seomra leapa 200+.

16.3 Stáisiún Cholbaird, Luimneach

D'ullmhaigh an Ghníomhaireacht Forbartha Talún (LDA) Creat Spásúil do thailte ag Stáisiún Cholbaird Luimneach i gcomhar le Grúpa CIÉ, Comhairle Cathrach agus Contae Luimnigh agus Feidhmeannas na Seirbhíse Sláinte. Cruthóidh an Creat Spásúil naisc iompair inbhuanaithe idir pobail agus tógáil ceantair uirbeacha nua a sholáthróidh ragobair 2,800 teach. Tá Grúpa CIÉ ag obair le LDA chun láithreáin a shainiú a d'fhéadfaí a chur ar fáil do TOD.

16.4 Stáisiún an Cheanntaigh, Gaillimh

Ionchorpróidh forbairt Chnoic Agaistín ag Ceathrú Stáisiún an Cheanntaigh, Gaillimh níos mó ná 400 aonad cónaithe, spás miandíola, óstáin agus oifige mar aon le ceantair agus áiseanna fearainn poiblí ar ardchaighdeán do rothaithe os cionn 3.3 heicteár. Meastar go n-iarrfar cead pleanála d'oifigí agus d'árasáin ar an gcuid eile den láithreán.

16.5 Cé Uí Argáin, Corcaigh

Ag Cé Uí Argáin, Corcaigh, cuimsíonn an fhorbairt úsáide measctha spás oifige substaintiúil, Óstán Boutique DEAN, 325 aonad cónaithe agus aonaid mhiondíola. Osclaíodh réimsí nua den réimse poiblí le réimsí eile le cur i gcrích de réir mar a théann oibreacha tógála chun cinn.

CUID 17

Réimse Gníomhaíochta: Comhpháirtíochtaí agus Comhroinnt Eolais

SDG

SPRIOC SDG

17.7 Comhpháirtíochtaí éifeachtacha poiblí, poiblí-príobháideacha agus sochaí sibhialta a spreagadh agus a chur chun cinn, ag cur le taithí agus straitéisí acmhainní na gcomhpháirtíochtaí.

I mbliana, lean Grúpa CIÉ ag neartú ár gcomhpháirtíochtaí le heagraíochtaí a bhfuil comhspricanna inbhuanaitheachta acu agus atá ríthábhachtach chun deis tionchair a thairiscint. Táimid ag obair go dlúth lenár gcomhpháirtithe ar réimse dúshlán inbhuanaitheachta, acmhainní a chomhthiomsú, saineolas, agus sócmhainní straitéiseacha, d'fhonn seachadadh a dhéanamh ar scála.

CÁS-STAIIDÉAR

Cás-Staidéar: Tionscadal Sonraí Microsoft

Aithníonn Grúpa CIÉ luach agus riachtanas réiteach láidir bainistíochta sonraí inbhuanaitheachta agus léargas. In 2021, chuaigh Grúpa CIÉ i gcomhpháirtíocht le Microsoft chun an t-ardán Scamail le haghaidh Inbhuanaitheachta a fhorbairt tuilleadh agus an cumas chun léirshamlú sonraí a sholáthar chun feidhmíocht inbhuanaitheachta a rianú, dul chun cinn i gcoinne spriocanna inbhuanaitheachta a rianú agus léargas a sholáthar a theastaíonn chun athléimneacht a thógáil i leith rioscaí a bhaineann leis an aeráid. Le linn 2022, d'oibrigh ionadaithe ó Ranna Inbhuanaitheachta agus TF CIÉ le foireann forbartha táirgí Microsoft chun moltaí a roinnt maidir le tuairisciú aeráide dea-chleachtas agus na cumais a theastaíonn ón Scamail le haghaidh Inbhuanaitheachta chun freastal ar an riachtanais eagraíochta corparáidí móra.

Thug Microsoft cuireadh freisin don Phríomhoifigeach Inbhuanaitheachta CIÉ a bheith páirteach ina bPobal Cleachtas Inbhuanaitheachta, áit a dtagann cleachtóirí inbhuanaitheachta le chéile go rialta chun dul chun cinn agus dúshlán a roinnt ar thuras inbhuanaitheachta a gcuideachta.

17.1 Clár Taighde NexSys UCD

Chun a chinntiú go dtacaíonn taighde bunaithe ar fhianaise le seachadadh líonra iompair astaíochtaí nialasacha, táimid ag obair le hInstitiúid Fuinnimh UCD mar chuid de chomhpháirtíocht straitéiseach taighde NexSys (An Chéad Chóras Fuinnimh Giniúna Eile) atá dírithe ar earnáil fuinnimh na hÉireann a dhíchárbónú.

Tá CIÉ ag gabháil le hInstitiúid Fuinnimh UCD chun dhá thionscadal spriocdhírthe a chomh-dhearadh faoin gclár NexSys a dhéanfaidh imscrúdú ar éileamh fuinnimh ar fud an líonra iompair ar fad agus an t-aistriú go teicneolaíocht fhliú astaíochtaí nialasacha agus ísle. Mar chomhpháirtí tionscail i NexSys, úsáidfidh Grúpa CIÉ na torthaí chun bonn eolais a chur faoi phleanáil straitéiseach agus faoi phríomhchinnintí infheistíochta.

“Tá an t-aistriú go glanchóras fuinnimh carbóin nialas ar cheann de na príomhdhúshláin atá roimh an domhan agus is gníomh ríthábhachtach é chun athrú aeráide a mhaolú. [Cuideoidh tionscadal NexSys] linn aghaidh a thabhairt ar na dúshláin sin ar bhealach inbhuanaithe, cothrom.”

Simon Harris, An tAire Breisoideachais agus Ardoideachais, Taighde, Nuálaíochta agus Eolaíochta

17.2 Comhpháirtíochtaí Acadúla

Chuaigh CIÉ isteach i gclár Máistreacht Inbhuanaithe Coláiste na hOllscoile, Corcaigh mar chomhpháirtí fiontar, ag obair le comhordaitheoirí an chláir chun cabhrú le gníomhaíocht aeráide agus inbhuanaitheacht a dhearadh i réitigh fiontar agus i gcláir oideachais do mhic léinn. Mar chomhpháirtí fiontar, cuirfidh CIÉ isteach sa chlár Todhchaíochtaí Inbhuanaithe agus cruthóidh sé an chéad ghlúin eile de ghairmithe inbhuanaitheachta agus aeráide.

D'oibríomar le hOllscoil na Gaillimhe, UCC, UCD agus le hOllscoil Chathair Bhaile Átha Cliath ar roinnt clár taighde nuálaíochta aistrithe glan-nialas ”

17.3 Imeacht Lionsa Folláine OECD

Le linn 2022, reáchtáil an OECD sraith agallaimh agus ceardlann le príomhghníomhaíthe a raibh baint acu leis an gcomhshaol agus le hinbhuanaitheacht, agus leis na hearnálacha iompair, úsáide talún agus tithíochta in Éirinn. Tugadh cuireadh d'ionadaithe ón nGrúpa CIÉ páirt a ghlacadh sa tionscadal inbhuanaitheachta agus roinnt a dhéanamh faoinár straitéis inbhuanaitheachta agus gníomhaíochtaí pleanáilte chun tacú le glanchóras iompair nialas.

Cuireadh príomh-léargas agus moltaí beartais ó anailís an OECD i láthair Grúpa CIÉ agus rannpháirtithe eile agus iarradh orthu aiseolas a sholáthar, agus ina dhiaidh sin foilsíodh tuarascáil an OECD/CCAC, “[Redesigning Ireland's Transport for Net Zero: Towards Systems that Work for People and the Planet](#)”. Luadh an tuarascáil seo níos déanaí i CAP 2023 na hÉireann.

17.4 Hydrogen Mobility Ireland

Is ball de Hydrogen Mobility Ireland (HMI) Grúpa CIÉ, grúpa páirtithe leasmhara Éireannacha atá ag iarraidh úsáid hidrígine a fhorbairt le haghaidh iompair in Éirinn chun cabhrú le freastal ar an dúshlán a bhaineann le hiompar a dhíchárbónú agus iompar a choinneáil praiticiúil agus inacmhainne. Cuimsíonn HMI baill tionscail ó gach cearn de na tionscail iompair agus fuinnimh agus tá sé bunaithe ar ionchur ó raon geallsealbhóirí beartais ó Phoblacht na hÉireann agus ó Thuaisceart Éireann.

Lean Grúpa CIÉ ag neartú ár gcomhpháirtíochtaí le heagraíochtaí a bhfuil comhspricanna inbhuanaitheachta acu agus atá ríthábhachtach chun deis tionchair a thairiscint.

CUID 18

Cultúr Inbhuanaitheachta a Leabú

Ag Grúpa CIÉ, aithnímid go bhfuil ról lárnach ag ár bhfostaithe inár dtodhchaí mar ghnó inbhuanaithe. Chun scileanna agus saineolas a fhorbairt, táimid ag tacú le hoiliúint in inbhuanaitheacht, aeráid agus soláthar glas.

18.1 Forbairt Scileanna Fostaithe

18.1.1 Pas Inbhuanaitheachta

In 2022, ghlac Grúpa CIÉ páirt le 20FiftyPartners chun cúrsa oiliúna Pas Inbhuanaitheachta ar líne a thairiscint do gach fostaí ar bhonn céimnithe. Tá an Pas Inbhuanaitheachta deartha chun cumhacht a thabhairt d'fhoireann de gach disciplín agus leibhéal scile tuiscint a fháil ar an gcaoi a mbeidh ról ríthábhachtach ag a ngníomhartha inbhuanaithe i gcomhfhreagairt na tíre ar athrú aeráide Trí oiliúint chaighdeánaithe a thairiscint ar fud an Ghrúpa, is féidir linn tuiscint na hinbhuanaitheachta a leabú ar fud na cuideachta agus gach ball foirne a áireamh i seachadadh ár straitéise inbhuanaitheachta. Rinneadh an Pas Inbhuanaitheachta a rolladh amach i dtosach chuig foireann Chuideachta Shealbháiochta CIÉ agus CIÉ Tours in 2022 agus cuirfear ar aghaidh chuig fostaithe na Cuideachta Oibriúcháin é ar bhonn céimnithe in 2023.

18.1.2 Clár Ceannaireachta Inbhuanaitheachta

Mar aon leis an oiliúint bunaidh ar Pas Inbhuanaitheachta, thug Grúpa CIÉ an deis d'fhoireann ar fud an Ghrúpa clárú i bhforbairt inbhuanaitheachta le clár leibhéal 7 creidiúnaithe ag Ollscoil Luimnigh.

Cuireadh tús leis an gclár i Meán Fómhair 2022 agus ghlac 83 fostaí ar fud ranna agus disciplíní éagsúla páirt sa chlár seo.

18.2 Oiliúint Feidhmiúcháin

Seachadadh seimineáir inbhuanaitheachta agus ESG chuig Bord CIÉ agus foirne bainistíochta sinsearaí, ag soláthar léargas ar straitéis inbhuanaitheachta agus ESG agus tuairisciú agus reachtaíocht; lena n-áirítear riosca agus deiseanna aeráide, Treoir Tuairiscithe Tacaíochta agus Inbhuanaitheachta Corparáidigh an AE.

Trí na scileanna agus an t-eolas a sholáthar dár bhfostaithe chun athrú aeráide agus inbhuanaitheacht a thuiscint, is féidir linn oibriú le chéile chun ár gcuspóirí inbhuanaitheachta a bhaint amach.

18.3 Clár Ciorcal Fáis GIY

D'eagraigh foireann Inbhuanaitheachta CIÉ an clár rannpháirtíochta 'Grow It Yourself' do roinnt fostaithe de chuid na Cuideachta Sealbhaíochta, arna éascú ag an bhfiontar sóisialta Grow It Yourself (GIY) Ireland. Fuair na rannpháirtithe trealamh tosaigh agus acmhainní oideachais chun tacú leo a gcuid luibheanna agus glasraí inite féin a shaothrú. Chuir clár GIY béim ar a thábhachtaí atá sé go bhfásfa dh daoine a gcuid bia féin agus na naisc idir earnáil an bhia agus athrú aeráide.

CUID 19

Ár bhFís do 2023

Agus muid ag machnamh ar an dul chun cinn a rinneadh le bliain anuas, táimid bródúil as na céimeanna a glacadh i dtreo líonra iompair inbhuanaithe a sholáthar. Ag croílár ár dtiomantais tá an aidhm uailmhianach ár bhflíteanna agus ár n-oibríochtaí a dhícharbónú, gnóthas a éilíonn infheistíocht shuntasach agus pleanáil straitéiseach. Le linn 2022, d'oibríomar chun an cleachtas is fearr a chinntiú i rialachas inbhuanaitheachta, bainistíocht acmhainní, caipiteal nádúrtha a chosaint, agus chaitheamar acmhainní agus iarrachtaí suntasacha chun ár stáisiúin agus iostaí a ullmhú don aistriú go feithiclí astaíochtaí nialasacha. Tugaimid breac-chuntas anois ar ár gcuspóirí agus ar ár bhfís don bhliain atá le teacht, ag cur leis an mbunús láidir atá bunaithe againn, agus muid ag leanúint ar aghaidh ag cur ár dturas inbhuanaitheachta ar aghaidh.

Ceann de na príomhréimsí fócais don Ghrúpa in 2023 is ea beartas a chomhordú ar phríomhréimsí inbhuanaitheachta lena n-áirítear soláthar poiblí glas, bainistíocht uisce agus bainistíocht fuinnimh. Díreoidh Grúpa CIÉ freisin ar infheistíocht a dhéanamh i mbonneagar, i gcumarsáid agus i gcur i bhfeidhm ciorclán feabhsaithe trí bhearta chun dul i ngleic le plaistigh aonúsáide i gconarthaí, deiseanna scálaithe le haghaidh fóimhar uisce báistí, tacú le tionscnaimh chun dul i ngleic le dramhaíl, agus rátaí athchúrsála a fheabhsú ar fud an Ghrúpa.

Ina theannta sin, oibreoidh Grúpa CIÉ lenár gcomhpháirtithe sa SEAI, NTA agus DoT chun conaire faoileoireachta a chruthú chun ár laghdú 51% ar astaíochtaí agus feabhsúcháin 50% ar éifeachtúlacht fuinnimh a bhaint amach faoi 2030. Táimid tiomanta do SBTi agus cuirfimid tús leis an bpróiseas ullmhúcháin le haghaidh fóirú SBTanna. Leanfaimid orainn ag forbairt ár straitéise chun gach cineál turais ar fud an líonra a dhícharbónú. Áireofar leis seo triail HVO, meascáin mhéadaithe bithbhreosla agus hidrigin i bhflíteanna iarnróid agus bus ar chineálacha turais atá deacair a laghdú. Leanfaimid orainn ag ról a ghlacadh i dtacú le forbairt an gheilleagair hidrigin, ag obair le tionscail, lucht acadúil agus páirtithe leasmhara beartais.

Mar chuid dár n-iarrachtaí leanúnacha chun ár bhfeidhmíocht chomhshaoil a fheabhsú, leanfaimid Grúpa CIÉ ag comhtháthú cúinsí bithéagsúlachta inár bpróisis chinnteoireachta, ag aithint an ghá atá lenár dtionchar agus ár spleáchais ar bhithéagsúlacht a mheas agus a bhainistiú. Leathnófar pleananna pailneora ar fud ár stáisiún agus ár n-iosta, agus déanfaimid bealaí a lorg go gníomhach chun bithéagsúlacht a chur chun cinn ar fud ár sócmhainní talún. Ina theannta sin, déanfaimid measúnú ar dheiseanna chun ailíniú leis an Tascfhórsa ar Nochtadh Airgeadais a bhaineann leis an Dúlra, a sholáthraíonn treoir ar na cleachtais is fearr chun caipiteal nádúrtha a chosaint.

Glacfaidh Grúpa CIÉ céimeanna freisin chun ullmhú do na caighdeáin tuairiscithe inbhuanaitheachta atá á gcur i bhfeidhm san AE agus in Éirinn, lena n-áirítear creataí NewEra agus CSRD, rialacháin Tacsanomaíochta an AE agus an tuairiscíú a éilítear faoi chreataí Dílúth Domhanda na Náisiún Aontaithe, CDP, agus TCFD. Meastar gur deachleachtais faoin gcreat TCFD anailís ar chásanna aeráide agus measúnú airgeadais ar rioscaí agus deiseanna aeráide a thabhairt le chéile. In 2023, bunóimid na struchtúir riachtanacha chun an anailís seo a dhéanamh mar ullmhúchán don tuairiscíú CSRD, agus ár bhfreagra bainistíochta ar an eolas faoi na rioscaí agus na deiseanna a bhaineann leis an aeráid atá os comhair an Ghrúpa CIÉ.

In 2023, leagfaidh Grúpa CIÉ beartas amach maidir le bainistíocht sonraí inbhuanaitheachta ar fud an Ghrúpa ar fud aonaid ghnó agus fheidhmeanna TF gach Cuideachta Oibriúcháin. Déanfar méadrachtaí inbhuanaitheachta a mhapáil ar fud aonaid eagrúcháin gach Cuideachta Oibriúcháin, agus déanfar méadrachtaí sonraí agus próisis tuairiscithe a athbhreithniú agus a fhíorú chun comhsheasmhacht a chinntiú ar fud an Ghrúpa. Tacóidh an obair seo le córas tuairiscithe a fhorbairt chun réiteach do mhéadrachtaí a shruthlíniú, a éascú agus a uathoibriú agus tuairisciú a dhéanamh ar nochtadh inbhuanaitheachta.

Tá Grúpa CIÉ ag iarraidh scileanna agus cumhachtú fostaithe a thógáil chun aghaidh a thabhairt ar ghníomhaíocht aeráide agus inbhuanaitheacht chun cabhrú linn ár gcuspóirí inbhuanaitheachta a bhaint amach.

In 2023, neartóimid ár bpobal cleachtas inbhuanaitheachta tríd an gclár ceannaireachta inbhuanaitheachta agus leanfaimid orainn oiliúint inbhuanaitheachta d'fhostaithe ar fud gach leibhéal den chuideachta a rolladh amach d'fhonn athrú cultúir a chur i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa maidir le hinbhuanaitheacht.

Tá straitéis inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ dinimiciúil ó thaobh nádúir de, ag freagairt do chúlra beartais atá ag teacht chun cinn agus práinn mhéadaithe le gníomhú. Cé go bhfuil fairsinge ár straitéise inbhuanaitheachta 2020 leathan agus an uailmhian ard; i rith 2023 leanfaimid orainn ag obair le chéile mar Ghrúpa, a chinntiú go dtacaíonn ár straitéis inbhuanaitheachta le seachadadh na ndúshlán náisiúnta a bhaineann leis an aistriú go geilleagar níos glaise.

Liosta na nGiorrúchán

ARC	Coiste Iniúcháireachta agus Riosca
RFF	Rátáil Fuinnimh Foirgnimh
BEV	Feithicil Leictreach Ceallraí
CAP	Plean Gníomhachta ar son na hAeráide
CCAC	Comhairle Chomhairleach um Athrú Aeráide
CNC	Tionscadal um Nochtadh Carbóin
PRÍOMHFHEIDHMEANNACH	An Príomhoifigeach Feidhmiúcháin
CO2	Dé-ocsaíd Charbóin
CO2e	Coibhéis dé-ocsaíd charbóin
CSO	Príomhoifigeach Inbhuanaitheachta
CSRD	An Treoir um Thuairisciú Inbhuanaitheachta Corparáidí
DAA	Údarás Aerfort Bhaile Átha Cliath;
DCU	Ollscoil Chathair Bhaile Átha Cliath
DECC	An Roinn Comhshaoil, Aeráide agus Cumarsáide
DoT	An Roinn Iompair
ECRIPP	Tionscadal Cosanta Bonneagair Iarnróid an Chósta Thoir
GCC	An Ghníomhaireacht um Chaomhnú Comhshaoil
ESG	Comhshaol, Sóisialta agus Rialachas
AE	An tAontas Eorpach
EV	Feithiclí Leictreacha
FCEV	Feithicil bhreosla-chille leictreach
GDA	Mórchéantar Bhaile Átha Cliath
GCT	Gás Ceaptha Teasa
HMI	Hydrogen Mobility Ireland
ICR	Intercity rail
IPCC	Painéal Idir-Rialtasach ar an Athrú Aeráide
Km	Ciliméadair
KPI	Eochairtháscaire Feidhmíochta
kWh	Uair cileavata
LDA	An Ghníomhaireacht Forbartha Talún
LED	Dé-óid Astaithe Solais
M&R	Faireachán agus Tuairisciú
M3	Méadair ciúbach
MWh	Uair Meigeavata
PFN	An Plean Forbartha Náisiúnta
NewEra	An tÚdarás um Gheilleagar Nua agus um Théarnamh
NGFS	Líonra chun an Córas Airgeadais a Ghlasú
NPF	Creat Pleanála Náisiúnta
ÚNI	Údarás Náisiúnta Iompair

ECFE	An Eagraíocht um Chomhar agus Fhorbairt Eacnamaíochta
OPW	Oifig na nOibreacha Poiblí
FV	Fótavoltach
PPA	Comhaontú Ceannaigh Cumhachta
PSO	Dualgas Seirbhíse Poiblí
RCP	Conair Tiúchan Ionadaí
RMIS	Córas Faisnéise Bainistíochta Riosca
RVM	Meaisín Díola Aisiompaithe
SAG	Grúpa Comhairleach um Inbhuanaitheacht
SBT	Spríocanna Bunaithe ar Eolaíocht
SBTi	Tionscnamh Spríocanna Bunaithe ar Eolaíocht
SDGs	Spríocanna Forbartha Inbhuanaithe
SEAI	Údarás Fuinnimh Inmharthana na hÉireann
SSG	Grúpa Stiúrtha um Inbhuanaitheacht an Ghrúpa
TCFD	Tascfhórsa um Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid
tCO_{2e}	Tonnaí de choibhéis dé-ocsaíd charbóin
TOD	Forbairt atá Dírithe ar Idirthurais
UCD	Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath
UN	Náisiún Aontaithe

AGUISÍN I

Ár KPlanna Inbhuanaitheachta

Ríomhtar astaíochtaí Scóip 1, 2 agus 3 ag úsáid fachtóirí astaíochtaí ó Roinn Comhshaoil, Bia agus Gnóthaí Tuaithe na RA (DEFRA) agus Údarás Fuinnimh Inbhuanaithe na hÉireann (SEAI). Féach Aguisín IV le haghaidh fachtóirí tiontaithe a úsáidtear.

Príomhtháscairí Feidhmíochta Iarnróid Éireann

Colún 1: Eacnamaíoch

Luach Geilleagrach a Ghiniúint

Daoine a Nascadh	2022	2021	2020	2019	2018
Turais phaisinéirí (milliúin)	35.8	17.4	17.9	50.2	47.9
Turais phaisinéirí (méadú %)	106%	-2.80%	-64.20%	5.10%	5.30%

Colún 2: Sóisialta

Cathracha agus pobail inbhuanaithe

Inrochtaineacht	2022	2021	2020	2019	2018
Stáisiúin inrochtana go hiomlán	114	114	110	110	110
Rannpháirtíocht Pobail	2022	2021	2020	2019	2018
Eagraíochtaí comhpháirtíochta/ tairbhíthe a ndearnadh teagmháil leo go díreach	36	51	33	12	-

Cathracha agus pobail inbhuanaithe

Infheistiú inár bhfostaithe	2022	2021	2020	2019	2018
Líon na bhFostaithe:	4231	4231	4135	4009	3831
Sábháilteacht	2022	2021	2020	2019	2018
Timpistí ama cailte ag an bhfostaí - intuairiscithe	53	43	35	55	47
Comhionannas inscne	2022	2021	2020	2019	2018
% Fostaithe Baineann	11%	11%	11%	11%	10%
Mná i Róil Bainistíochta Sinsearachacha (%)	17%	17%	19%	20%	18%
Comhaltaí Boird baineanna (%)	57%	57%	57%	57%	50%

Colún 3: Comhshaol					
Gníomhú ar son na hAeráide agus Caighdeán an Aeir					
Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (GCT)	2022	2021	2020	2019	2018
Scóip 1 – Astaíochtaí iompair (míle tCO ₂ e)	124.67	122.22	104.9	126.73	123.26
Scóip 2 – Astaíochtaí indíreacha ón leictreachas arna cheannach (míle tCO ₂)	19.1	19.65	17.58	21.09	23.86
Scóip 3 – Neamhdhíreach eile (míle tCO ₂ e)**	32.47	-	-	-	-
Iomlán na n-astaíochtaí (míle tCO ₂ e)	176.24				
Éifeachtúlacht fuinnimh	2022	2021	2020	2019	2018
Tomhaltas díosail traenach B0 (lítear)	44,342,630	43,479,272	36,968,720	45,150,850	43,830,400
Tomhaltas díosail traenach B0 (MWh) (Fachtóir tiontaithe SEAI Díosal 10.169 L/kWh)	450,920	442,141	375,935	459,139	445,711
Úsáid díosail bóthair (díosal réamhchúirt) lítear	1,492,557	1,440,676	1,443,752	1,443,700	1,476,100
Úsáid díosail bóthair (díosal réamhchúirt) (MWh) (Fachtóir tiontaithe SEAI 10.169 L/kWh)	15,178	14,650	14,682	14,681	15,010
Leictreachas le haghaidh tarraingthe (MWh)	23,600	23,453	23,235	27,695	26,222
Leictreachas do shócmhainní seasta (MWh)	32,718	31,805	35,804	35,791	37,031
Leictreachas iomlán (MWh)	56,318	55,258	59,039	63,486	63,253
Úsáid gáis (MWh)	9,406	9,277	9,979	9,278	9,032
Ídiú Iomlán Fuinnimh (MWh)	531,822	521,326	459,634	546,584	533,007
Astaíochtaí Eile a Bhaineann le Breosla agus Fuinneamh (Díosal agus Gás)	2022	2021	2020	2019	2018
Díosal B0 Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	27.73	27.34	23.24	28.39	27.56
Díosal Réamhchúirte Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	0.91	0.88	0.88	0.88	0.90
Astaíochtaí Thobair-go-Umar Gáis (míle tCO ₂ e)	0.29	0.27	0.31	0.29	0.28
Astaíochtaí Thobair-Go-Umar Leictreachais (míle tCO ₂ e)	1.40	1.37	1.47	1.58	1.57
Comhréir an Fhlít	2022	2021	2020	2019	2018
Gluaisteáin fhlít le hinneall hibrídeach (%)	15%	6%	4%	0%	0%
Flíat atá faoi chumhacht iomlán ag leictreachas (%) (Gluaisteáin DART mar% de na carranna / carráistí iomlána)	24%	24%	24%	24%	24%
Ídiú agus Táirgeacht Freagrach					
Bainistíú dramhaíola	2022	2021	2020	2019	2018
Dramhaíl iomlán ginte (tonaí)	2084	1580	1512	2314	2337
Dramhaíl athchúrsáilte (tonaí)	1091	769	726	1221	1272
Dramhaíl athchúrsáilte/aisghafa (%)	52%	49%	48%	53%	54%
Dramhaíl ghuaiseach (tonna)	707	853	1132	765	909
Bainistíocht uisce	2022	2021	2020	2019	2018
Tomhaltas uisce (méadair chiúbacha)	365,603	220,461	-	-	-

**Cuimsíonn astaíochtaí scóip 3 astaíochtaí ó uisce, dramhaíl, aerthaisteal agus astaíochtaí Thobair go Umar ó úsáid breosla

Príomhtháscairí Feidhmíochta Bus Éireann:

Colún 1: Eacnamaíoch

Luach Geilleagrach a Ghiniúint					
Daoine a Nascadh	2022	2021	2020	2019	2018
Turais phaisinéirí (milliúin)	89.5	57.5	51	89	84
Líon na mbusanna ag feidhmiú	1099	1178	1047	1,138	1,148

Colún 2: Sóisialta

Cathracha agus pobail inbhuanaithe					
Inrochtaineacht	2022	2021	2020	2019	2018
Stáisiúin/stadanna go hiomlán inrochtana a bhainistítear (%)	100%	100%	90%	75%	65%
Rannpháirtíocht Pobail	2022	2021	2020	2019	2018
Eagraíochtaí comhpháirtíochta/ tairbhíthe a ndearnadh teagmháil leo go díreach	20	15	22	13	12
Líon scoláirí a iompraítear faoin Scéim Iompair Scoile in aghaidh an lae scoile	151,000	122,000	114,000	120,800	117,800
Líon scoláirí a iompraítear in aghaidh an lae scoile ag a bhfuil riachtanais oideachais speisialta orthu	17,500	16,000	14,500	14,300	13,400
Cathracha agus pobail inbhuanaithe					
Infheistiú inár bhfostaithe	2022	2021	2020	2019	2018
Líon na bhFostaithe:	2827	2787	2,711	2,710	2,647
Sábháilteacht	2022	2021	2020	2019	2018
Ráta timpiste an fhostaí in aghaidh an 100 fostaí	0.79	0.83	1.03	1.32	1.76
Comhionannas inscne	2022	2021	2020	2019	2018
% Fostaithe Baineann	10%	10%	10%	9%	9%
Mná i Róil Bainistíochta Sinsearachacha (%)	39%	34%	33%	30%	32%
Comhaltaí Boird baineanna (%)	29%	33%	17%	25%	25%

Colún 3: Comhshaol					
Gníomhú ar son na hAeráide agus Caighdeán an Aeir					
Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (GCT)	2022	2021	2020	2019	2018
Scóip 1 – Astaíochtaí díreacha (míle tCO ₂)	72.67	70.34	70.29	83.89	77.33
Scóip 2 -Astaíochtaí indíreacha ón leictreachas arna cheannach (míle tCO ₂)	1.36	1.62	1.5	1.79	1.98
Scóip 3 – Neamhdhíreach eile (míle tCO ₂ e)**	17.17	-	-	-	-
Iomlán na n-astaíochtaí (míle tCO ₂ e)	91.20	-	-	-	-
Éifeachtúlacht fuinnimh	2022	2021	2020	2019	2018
Úsáid díosail (míle lítear díosail)	26,885	25,993	25,869	30,992	28,491
Úsáid díosail (MWh) (Fachtóir tiontaithe SEAI 10.169 L/kWh)	273,398	264,323	263,059	315,157	289,727
Leictreachas iomlán (MWh)	4017	4543	5029	5389	5236
Úsáid gáis (MWh)	5084	5683	6041	6100	6189
Úsáid Ceirisín (MWh)	638	-	602	529	519
Ídiú Iomlán Fuinnimh (MWh)	283,137	274,549	274,731	327,175	301,671
Astaíochtaí Eile a Bhaineann le Breosla agus Fuinneamh (Díosal agus Gás)	2022	2021	2020	2019	2018
Díosal B0 Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	14.26	13.86	14.11	16.45	14.92
Astaíochtaí Thobair-go-Umar Gáis (míle tCO ₂ e)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00
Cumasc bithbhreosla ar an meán díosail Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	2.57	2.41	2.09	2.95	2.91
Gasoil (ceirisín) Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	0.04	0.00	0.04	0.03	0.03
Astaíochtaí Thobair-Go-Umar Leictreachais (míle tCO ₂ e)	0.10	0.11	0.12	0.13	0.13
Comhréir an Fhlít	2022	2021	2020	2019	2018
Flít seirbhíse le hinneall caighdeánach Euro VI (%)	80%	63%	55%	53%	43.00%
Flít seirbhíse le hinneall hibrideach (%)	8%	9%	0	0	0
Flít seirbhíse ar astaíochtaí sceithphíopa nialasacha iad (faoi thiomáint go hiomlán ag leictreachas nó hidrigin) (%)	0.4%	0.3%	0	0	0
Ídiú agus Táirgeacht Freagrach	2022	2021	2020	2019	2018
Bainistiú dramhaíola	2022	2021	2020	2019	2018
Dramhaíl iomlán ginte (tonaí)	620	623	681	782	745
Dramhaíl athchúrsáilte (tonaí)	120.9	93.45	47.67	76	45
Dramhaíl athchúrsáilte/aisghafa (% den dramhaíl a bhailítear le hathchúrsáil)	20%	15%	7	9.7	6
Dramhaíl ghuaiseach (tonna)	583	398	-	-	-
Bainistíocht uisce	2022	2021	2020	2019	2018
Tomhaltas uisce (méadair chiúbacha)	43,768*	48,719	-	-	-

*Sceitheadh a tharla i nDroichead Átha atá faoi imscrúdú, ní chuimsíonn figiúr 2022 Droichead Átha.

**Cuimsíonn astaíochtaí scóip 3 astaíochtaí ó uisce, dramhaíl, aerthaisteal agus astaíochtaí Thobair go Umar ó úsáid breosla

Príomhtháscairí Feidhmíochta Bus Átha Cliath:

Colún 1: Eacnamaíoch

Luach Geilleagrach a Ghiniúint

Daoine a Nascadh	2022	2021	2020	2019	2018
Turais Phaisinéirí (milliún)	121	70	69	142	143
KM Paisinéirí (milliún)	968	559	555	1,147	979
Líon na mbusanna ag feidhmiú	1056	1034	994	1,016	1,010

Colún 2: Sóisialta

Cathracha agus pobail inbhuanaithe

Inrochtaineacht	2022	2021	2020	2019	2018
Stáisiúin/stadanna go hiomlán inrochtana (%)	100%	100%	100%	100%	100%
Rannpháirtíocht Pobail	2022	2021	2020	2019	2018
Líon na nGrúpaí ar dámhadh deontais mhaoinithe 'Spiorad Pobail' orthu	65	65	-	88	85

Cathracha agus pobail inbhuanaithe

Infheistiú inár bhfostaithe	2022	2021	2020	2019	2018
Líon na bhFostaithe:	3827	3,680	3,573	3,552	3,432
Comhionannas inscne	2022	2021	2020	2019	2018
% Fostaithe Baineann	8%	8%	7%	7%	7%
Mná i Róil Bainistíochta Sinsearachacha (%)	21%	22%	22%	22%	22%
Comhaltaí Boird baineanna (%)	38%	50%	44%	44%	44%

Colún 3: Comhshaol					
Gníomhú ar son na hAeráide agus Caighdeán an Aeir					
Astaíochtaí Gás Ceaptha Teasa (GCT)	2022	2021	2020	2019	2018
Scóip 1 – Astaíochtaí díreacha (míle tCO ₂)	66.58	61.42	62.33	69.39	74.08
Scóip 2 -Astaíochtaí indíreacha ón leictreachas arna cheannach (míle tCO ₂)	1.47	1.56	1.32	1.52	1.68
Scóip 3 – Neamhdhíreach eile (míle tCO ₂ e)**	15.71	-	-	-	-
Iomlán na n-astaíochtaí (míle tCO ₂ e)	83.76	-	-	-	-
Éifeachtúlacht fuinnimh	2022	2021	2020	2019	2018
Úsáid díosail (míle lítear)	24,116	22,148	22,440	25,029	26,759
Úsáid díosail (MWh) (Fachtóir tiontaithe SEAI 10.169 L/kWh)	245,236	225,225	228,187	254,518	272,115
Leictreachas iomlán (MWh)	4,324	4,401	4,423	4,576	4,463
Úsáid gáis (MWh)	9,036	9,189	10,020	10,785	11,111
Ídiú Iomlán Fuinnimh (MWh)	258,596	238,814	242,630	269,880	287,689
Ídiú Iomlán Fuinnimh (MWh)	283,137	274,549	274,731	327,175	301,671
Astaíochtaí Eile a Bhaineann le Breosla agus Fuinneamh (Díosal agus Gás)	2022	2021	2020	2019	2018
Díosal B0 Astaíochtaí Thobair-go-Umar (míle tCO ₂ e)	15.16	13.93	14.11	15.74	16.82
Astaíochtaí Thobair-go-Umar Gáis (míle tCO ₂ e)	0.28	0.29	0.31	0.34	0.35
Astaíochtaí Thobair-Go-Umar Leictreachais (míle tCO ₂ e)	0.11	0.11	0.11	0.11	0.11
Comhréir an Fhlít	2022	2021	2020	2019	2018
Flít le hinneall caighdeánach Euro IV (%)	9%	15%	14%	14%	14%
Flít le hinneall caighdeánach Euro V (%)	14%	7%	7%	15%	15%
Flít seirbhíse le hinneall caighdeánach Euro VI (%)	53%	60%	57%	56%	46%
Flít le hinneall hibrideach (%)	22%	15.00%	0.88%	0.88%	0%
Flít seirbhíse atá cumhachtaithe ag leictreachas go hiomlán (%)	0%	0%	0%	0%	0%
Meán-aois fhlít na mbusanna (blianta)	6.34	6.8	7	7	6
Ídiú agus Táirgeacht Freagrach					
Bainistíú dramhaíola	2022	2021	2020	2019	2018
Dramhaíl iomlán ginte (tonaí)	640	733	817	821	912
Dramhaíl athchúrsáilte (tonaí)	478	463	563	627	658
Dramhaíl athchúrsáilte/aisghafa (% den dramhaíl a bhailítear le hathchúrsáil)	73%	63%	69%	64%	72%
Dramhaíl Ghuaiseach	1102	-	-	-	-
Bainistíocht uisce	2022	2021	2020	2019	2018
Tomhaltas uisce (méadair chiúbacha)	85,567	75,185	61,221	56,754	-

AGUISÍN II

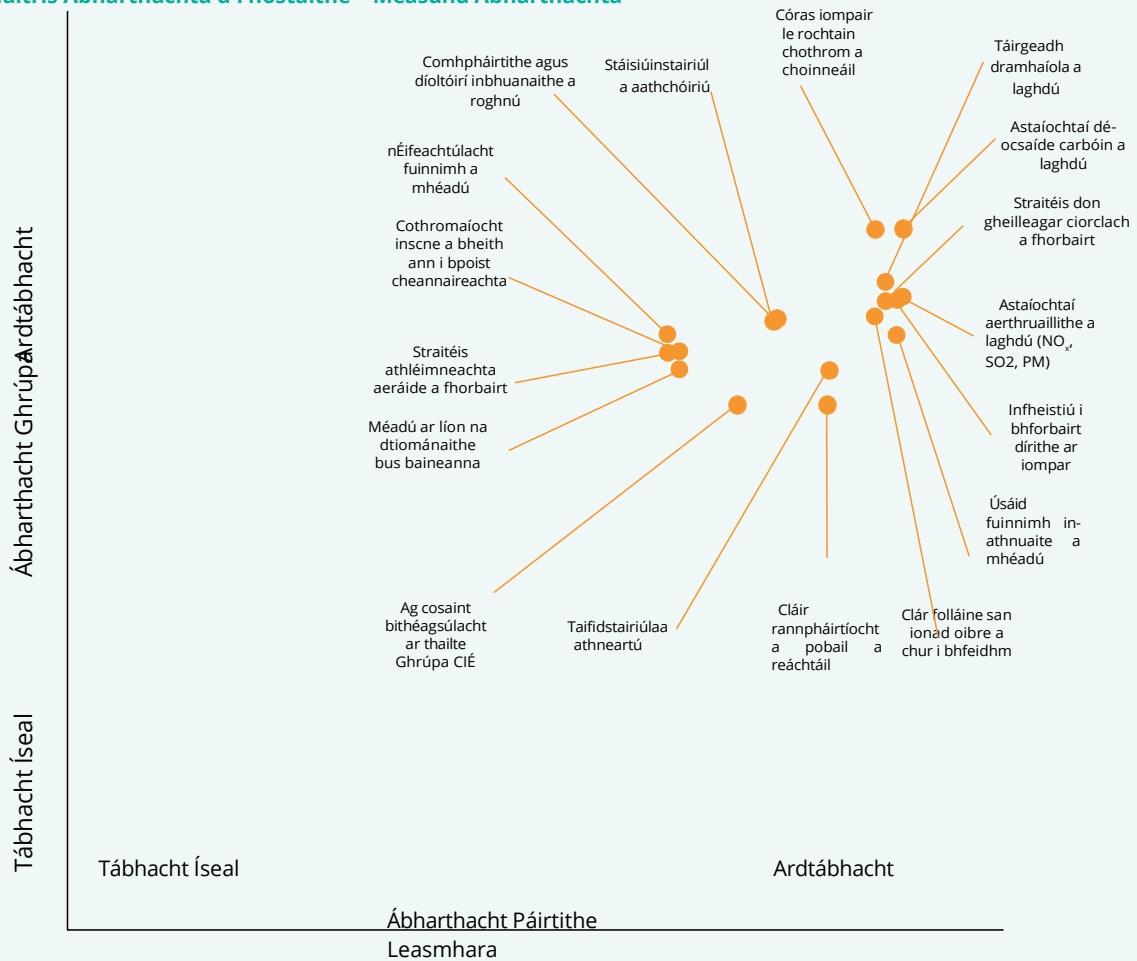
Rannpháirtíocht Páirtithe Leasmhara

Measann Grúpa CIÉ go bhfuil rannpháirtíocht pháirtithe leasmhara mar chuid ríthábhachtach den fhorbairt inbhuanaithe, rud a ligeann dúinn tuiscint níos fearr a fháil ar ionchais na bpáirtithe leasmhara maidir le hinbhuanaitheacht agus comhthoil inmheánach a thógáil maidir le príomhthosaíochtaí inbhuanaitheachta. Cuidíonn rannpháirtíocht ár bpáirtithe leasmhara – fostaithe, paisinéirí, eagraíochtaí, agus an Rialtas – lena chinntiú go léiríonn cinnteoireacht Ghrúpa CIÉ riachtanais, luachanna agus ábhair inní na bpobal a ndéanaimid freastal orthu.

Trí dheiseanna a chruthú d'ionchur pháirtí leasmhar, éascaíonn CIÉ cinnteoireacht straitéiseach, beartais eolasacha, agus glacadh agus tacaíocht níos mó le tionscnaimh inbhuanaitheachta. Leanfaidh Grúpa CIÉ ag tabhairt tosaíochta do rannpháirtíocht na bpáirtithe leasmhara agus tabharfaidh sé cuireadh dár bpáirtithe leasmhara a n-ionchur ar ár gcur chuige straitéiseach i leith inbhuanaitheachta a roinnt.

In 2021, dháil Grúpa CIÉ an chéad suirbhé páirtithe leasmhara inbhuanaitheachta chuig fhostaithe ar fud na gcuideachtaí oibriúcháin chun feasacht a mhúscailt faoi bhéim an Ghrúpa ar inbhuanaitheacht agus aiseolas a bhailiú ar straitéis an Ghrúpa agus ar thosaíocht a thabhairt do thionscnaimh. Tiomsaíodh torthaí an tsuirbhé agus breacadh síos iad ar an mairtís ábharthachta thíos, a léiríonn go bhfuil na gníomhartha tosaíochta is airde do Ghrúpa CIÉ agus a chuid fostaithe ag laghdú astuithe CO2 agus truailliú aeir, agus ag seachadadh forbairt dírithe ar iompar. As na hocht ngníomh a fuair an rátáil tosaíochta is airde ó fhostaithe, bhí baint ag cúig cinn acu le cáilíocht chomhshaoil.

Mairtís Ábharthachta d'Fhostaithe – Measúnú Ábharthachta

Soláthraíonn an tábla seo a leanas sraith samplaí den rannpháirtíocht pháirtí leasmhair a rinne Grúpa CIÉ i 2022.

Grúpa Páirtithe Leasmhara	Próiseas Rannpháirtíochta	Ábhair Rannpháirtíochta
Fostaithe	<p>Bíonn Grúpa CIÉ i dteagmháil lenár bhfostaithe go rialta trí:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suirbhéanna - Cruinnithe halla an bhaile - Foirne glasa - Bealaí inmheánacha meán sóisialta cuideachta - Oiliúint agus aiseolas inbhuanaitheachta 	<p>Is mór le Grúpa CIÉ rannpháirtíocht na bhfostaithe mar tá sé ríthábhachtach chun ár straitéis inbhuanaitheachta a sheachadadh go rathúil. Trí dheiseanna a chruthú le haghaidh aiseolais agus cumarsáide, soláthraíonn fostaithe ag Grúpa CIÉ aiseolas ar thionscnaimh inbhuanaitheachta agus spreagtar iad chun tionscnaimh nua a mholadh is féidir a chur i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa.</p> <p>In 2022, áiríodh ar rannpháirtíocht na bhfostaithe aiseolas agus idirphlé ar ábhair mar shláinte agus folláine, oiliúint inbhuanaitheachta, sláinte agus sábháilteacht, éifeachtúlacht fuinnimh, agus éachtaí inbhuanaitheachta. Chruthaigh an oiliúint inbhuanaitheachta d'fhostaithe a cuireadh ar fáil Acadamh Réidh Aeráide deiseanna d'fhoireann ar fud Ghrúpa CIÉ ionchur a sholáthar ar an CIÉ.</p>
Eagraíochtaí	<p>Bíonn Grúpa CIÉ i dteagmháil go rialta le heagraíochtaí eile trí na rudaí seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cláir taighde - Comhpháirtíochtaí - Ballraíocht sa Ghrúpa Oibre - Comhoibriú tionscail 	<p>Aithníonn Grúpa CIÉ an tábhacht a bhaineann le comhpháirtíochtaí táirgiúla agus comhthairbheacha a bhunú le heagraíochtaí eile atá ag obair i dtreo na hinbhuanaitheachta. Bímid i dteagmháil go rialta le hinstitiúidí acadúla, le grúpaí tionscail, agus le gnóthais eile chun malartú eolais a éascú agus torthaí tionscail agus acadúla a ionchorprú i seachadadh ár straitéise inbhuanaitheachta. Tá sonraí breise maidir lenár gcomhpháirtíochtaí le fáil sa chuid Comhpháirtíochtaí den tuarascáil seo.</p>
Custaiméirí	<p>Fáiltíonn Grúpa CIÉ roimh aiseolas agus idirphlé lenár gcustaiméirí trí na hardáin seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suirbhéanna sástachta an chustaiméara - Meáin shóisialta - Seirbhís do chustaiméirí 	<p>Tá Grúpa CIÉ tiomanta d'ardchaighdeán seirbhíse a sholáthar dár gcustaiméirí. Chun a chinntiú gur féidir lenár gcustaiméirí a gcuid riachtanas agus taithí a chur in iúl, fáiltímid roimh aiseolas ar inrochtaineacht, infhaighteacht seirbhíse, cur i láthair, sábháilteacht agus slándáil, tráthúlacht, compord agus inbhuanaitheacht.</p>

Grúpa Páirtithe Leasmhara	Próiseas Rannpháirtíochta	Ábhair Rannpháirtíochta
Rialtas	<p>Cruinnithe beartais, díospóireachtaí agus comhairliúcháin phoiblí leis na gníomhaireachtaí seo a leanas:</p> <ul style="list-style-type: none"> - DoT - ÚNI - DECC - NewERA - SEAI 	<p>Téann Grúpa CIÉ i rannpháirtíocht le ranna rialtais agus gníomhaireachtaí seachtracha éagsúla ar bheartais agus ar thionscnaimh a chuidíonn linn ár spriocanna agus ár straitéis aeráide a bhaint amach, agus tacú le forbairt beartais náisiúnta maidir le hathrú aeráide. I measc na mbeartas agus na n-ábhar a pléadh tá:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Scéim Oibleagáide Bithbhreosla - Rialachán Bonneagair Breoslaí Malartacha an AE - Straitéis Náisiúnta Hidrigin na hÉireann - Beartas Soghluaisteachta Inbhuanaithe - Creat Gníomhaíochta ar son na hAeráide do Chuideachtaí Leath-Stáit
Soláthraithe	<ul style="list-style-type: none"> - Próiseas tairisceana agus critéir inbhuanaitheachta - Ceistneoir feidhmíochta inbhuanaitheachta - Seimineár gréasáin rannpháirtíochta sa mhargadh 	<p>Bíonn Grúpa CIÉ i rannpháirtíocht lenár soláthraithe go rialta chun ár n-ionchais maidir le feidhmíocht inbhuanaitheachta ár dtáirgí agus ár seirbhísí ceannaithe a chur in iúl agus chun tuiscint níos fearr a fháil ar chumas an mhargaidh ardfheidhmíocht inbhuanaitheachta a sholáthar.</p>

AGUISÍN III

Beartais CIÉ agus Ailíniú Comhshocraithe Domhanda na Náisiún Aontaithe

Príomhbheartas	I bhfeidhm	Ailíniú Dlíth Domhanda na Náisiún Aontaithe
Beartas Comhtháite ESG		Comhshaol, Cearta Saothair
Beartas Comhshaoil		Comhshaol
Beartas Sláinte agus		Cearta Saothair
Sclábhaíocht an lae inniu, obair éigeantais, agus dúshaothrú leanaí*		Cearta an Duine, Cearta Saothair
Éagsúlacht agus		Cearta an Duine, Cearta Saothair
Cód Eitice Gnó		Cearta Saothair, Frith-Éilliú
Frith-Bhreabaireacht agus Éilliú		Frith-Éilliú
Sceithireacht		Frith-Éilliú
Slándáil Faisnéise/Príobháideacht Sonraí		Cearta an
Bearta Bainistíochta Riosca		Cearta Saothair
Beartas Soláthair Inbhuanaithe		Comhshaol
Sásamh an Chustaiméara		Cearta Saothair

*Níl beartas sainráite ag Grúpa CIÉ a thoirisceann sclábhaíocht an lae inniu, obair éigeantais agus dúshaothrú leanaí, áfach, leanann ár mbeartais agus ár gcleachtais fruilithe san ionad oibre reachtaíocht na hÉireann a dhéanann eisiámh go sainráite ar sclábhaíocht an lae inniu, ar obair éigeantais agus ar dhúshaothrú leanaí.

AGUISÍN IV

Tascfhórsa um Nochtadh Airgeadais a Bhaineann leis an Aeráid

		Nochtaí Molta	Nochtadh Grúpa CIÉ
Rialachas	Rialachas na heagraíochta maidir le rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid a nochtadh.	Déan cur síos ar mhaoirseacht an bhoird ar rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid.	<ul style="list-style-type: none"> Tá freagracht ar Bhord CIÉ as straitéis an Ghrúpa agus as feidhmíocht inbhuanaitheachta. Tá freagracht fhoriomlán ar POF an Ghrúpa CIÉ as saincheisteanna a bhaineann leis an aeráid. In 2020, chruthaigh POF an Ghrúpa an SAG, fochoiste de Bhord an Ghrúpa CIÉ a thuairiscíonn go ráithiúil do Bhord CIÉ ar dhul chun cinn tionscnamh inbhuanaitheachta. Tá maoirseacht ag an SAG ar sheachadadh straitéis inbhuanaitheachta an Ghrúpa agus ar fheidhmíocht gníomhaíochta aeráide. Déanann Coiste Iniúcháireachta agus Riosca (ARC) Bhoird CIÉ athbhreithniú rialta ar phríomhrioscaí Ghrúpa CIÉ agus déanann sé moltaí do Bhord Ghrúpa CIÉ maidir leis an dóigh a gcaitear leo. Is buanmhír ar an gclár oibre í athbhreithniú ar na rioscaí a chuireann an ARC i láthair ag gach cruinniú boird de chuid CIÉ. Leanfaidh Grúpa CIÉ ag neartú maoirseacht an Bhoird ar rioscaí a bhaineann leis an aeráid de réir mar is gá chun tacú le leabú ár straitéise inbhuanaitheachta. <p>Tá mionsonraí breise ar rialachas aeráide Ghrúpa CIÉ le fáil sa chuid Rialachais.</p>
		Déan cur síos ar ról na bainistíochta i measúnú agus i mbainistiú rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid.	Déan cur síos ar ról na bainistíochta i measúnú agus i mbainistiú rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid.

	Nochtaí Molta	Nochtadh Grúpa CIÉ
<p>Straitéis</p> <p>Na tionchair iarbhir agus fhéideartha a bhaineann le rioscaí a nochtadh agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid ar ghnólachtaí, straitéis agus phleanáil airgeadais na heagraíochta sa chás go bhfuil an fhaisnéis sin ábhartha</p>	<p>Déan cur síos ar na rioscaí agus na deiseanna a bhaineann leis an aeráid a d'aithin an eagraíocht sa ghearrthéarma, sa mheántéarma agus san fhadtéarma.</p>	<ul style="list-style-type: none"> D'eisigh Grúpa CIÉ a chéad straitéis inbhuanaitheachta in 2020 atá bunaithe ar phrionsabail na SDGanna agus a théann trasna na dtír ghné den fhorbairt inbhuanaithe: eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil. Cinntíonn Trí Cholún na hInbhuanaitheachta CIÉ cur chuige comhtháite i dtreo na hInbhuanaitheachta agus cuidíonn sé linn ár rioscaí aeráide a mhaolú agus leas a bhaint as ár ndeiseanna.
	<p>Déan cur síos ar thionchar na rioscaí agus na ndeiseanna a bhaineann leis an aeráid ar ghnólachtaí, straitéis agus pleanáil airgeadais na heagraíochta</p>	<ul style="list-style-type: none"> Déantar Rioscaí Aeráide/ESG a chatagóiriú mar Rioscaí Fisiciúla a bhaineann le tionchair fhisiciúla an athraithe aeráide – Rioscaí ainsealacha agus Géarmhíochaine, agus Aistriú chuig samhail ghnó ísealcharbóin – Beartas agus Díl/Rialáil, Teicneolaíocht, Margadh, Teastas. Díríonn Grúpa CIÉ ar rioscaí a bhfuil tionchar straitéiseach agus airgeadais ábhartha acu ar an ngnó, lena n-áirítear rioscaí a bhaineann leis an aeráid/ESG. In 2022, cheadaigh an Bord CIÉ cruthú an chiste inbhuanaitheachta chun seachadadh ár straitéise a mhaoiniú. Is ciste rollach cúig bliana é seo chun cabhrú linn na spriocanna agus na haidhmeanna a bhaint amach mar atá leagtha amach inár straitéis inbhuanaitheachta Ghrúpa CIÉ. Tá rialachas tionscadal faoin gciste inbhuanaitheachta ailínithe leis an gCód Caiteachais Phoiblí.
	<p>Déan cur síos ar athléimneacht straitéis na heagraíochta, agus cásanna éagsúla a bhaineann leis an aeráid á gcur san áireamh, lena n-áirítear cás 2°C nó cás níos ísle.</p>	<ul style="list-style-type: none"> In 2022, ba é fócas an Ghrúpa CIÉ ár gcreat bainistíochta riosca aeráide a fhorbairt tuilleadh agus ullmhú chun anailís a dhéanamh ar chásanna aeráide ar fud na gCuideachtaí Oibríocháin chun cabhrú le sainathint, sainiú, agus ár rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid a chainníochtú agus ár straitéis tástála struis. Cuireadh tús lenár gcuid oibre sa réimse seo le dhá chás aeráide a shainathint agus a shainiú, cás aeráide idirthréimhseach atá comhsheasmhach le téamh domhanda a theorannú go 1.5°C, agus cás a thaispeánann le rioscaí méadaithe aeráide fisiciúla atá comhsheasmhach le 4°C de théamh domhanda. Tógadh na cásanna seo ag úsáid ionchuir ón tSamhail Idirnáisiúnta Aeráide agus Fuinnimh na Gníomhaireachta Fuinnimh Idirnáisiúnta, EPA, réamh-mheastacháin aeráide, Cásanna NGFS agus bealaí tiúchana GHG IPCC. Agus ár gcásanna aeráide á n-úsáid mar phointe tosaigh, rinne CIÉ iniúchadh ar na tionchair ghnó a d'fhéadfadh a bheith ann faoi na boinn tuisceana éagsúla seo. Leanfaidh Grúpa CIÉ ag forbairt ár bpróiseas anailíse cásanna agus aitheantais riosca in 2023, ag tosú le Grúpa Oibre traschuideachta a bhunú a aithneoidh an chuid is mó de na rioscaí agus na deiseanna ábhartha do CIÉ, sula ndéanfar measúnú cuimsitheach ar fud ár n-oibríochtaí iomlána agus ár slabhra breisluacha. <p>Is féidir mionsonraí breise ar chásanna aeráide an Ghrúpa CIÉ a fháil sa chuid Anailíse Cás.</p>

		Nochtaí Molta	Nochtadh Grúpa CIÉ
Bainistíocht Riosca	Nocht an chaoi a n-aithníonn, a mheasann agus a bhainistíonn an eagraíocht rioscaí a bhaineann leis an aeráid a nochtadh.	Déan cur síos ar phróisis na heagraíochta chun rioscaí a bhaineann leis an aeráid a aithint agus a mheas.	<ul style="list-style-type: none"> Sa chás go n-aithnítear riosca nó deis aeráide, déanfaidh an tÚinéir Riosca measúnú ar thionchar an riosca agus na minicíochta ar cheart é a mheas trí úsáid a bhaint as an gCreat Bainistíochta Riosca CIÉ. Má shainaithnítear agus má chinntear nach bhfuil an riosca ag leibhéal inghlactha agus go bhfuil sé os cionn an goile riosca, déanfar é a nuashonrú le gníomhartha maolaithe chun an riosca iarmharach nó pleanáilte a laghdú. <p>Tá mionsonraí breise maidir le bainistíocht riosca aeráide Ghrúpa CIÉ le fáil sa chuid Bainistíochta Riosca.</p>
		Déan cur síos ar phróisis na heagraíochta chun rioscaí a bhaineann leis an aeráid a bhainistiú	<ul style="list-style-type: none"> Úsáideann Grúpa CIÉ Córas Faisnéise Bainistíochta Riosca (RMIS) chun rioscaí a thaifeadh agus monatóireacht a dhéanamh orthu a mheastar a bhfuil tionchar straitéiseach acu ar an ngnólacht. D'aithin gach Cuideachta Oibriúcháin CIÉ roinnt rioscaí a bhaineann leis an aeráid agus tá siad á mbainistiú trína RMIS. De réir mar a bhunaímid ár bpróiseas anailíse cásanna a thuilleadh, táthar ag súil go dtiocfaidh rioscaí breise chun cinn agus go n-áireofar iad sa RMIS mar aon le haon gníomhartha maolaitheacha chun cabhrú leis an riosca a laghdú. Tá sé mar aidhm ag Grúpa CIÉ anailís bhreise a dhéanamh chun gach riosca a chainníochtú go airgeadais a luaithe a bheidh an clár nuashonraithe riosca aeráide ceadaithe. <p>Tá mionsonraí breise maidir le bainistíocht riosca aeráide Ghrúpa CIÉ le fáil sa chuid Bainistíochta Riosca.</p>
		Déan cur síos ar an gcaoi a ndéantar próisis chun rioscaí a bhaineann leis an aeráid a aithint, a mheas agus a bhainistiú a chomhtháthú i mbainistíocht riosca foriomlán na heagraíochta	<ul style="list-style-type: none"> Tá na próisis chun rioscaí a bhaineann le haeráid/ESG a aithint, a mheas agus a bhainistiú comhtháite go hiomlán le córas bainistíochta riosca foriomlán CIÉ mar atá mínithe i gCreat Bainistíochta Riosca na cuideachta Úsáideann Grúpa CIÉ Córas Faisnéise Bainistíochta Riosca (RMIS) chun rioscaí a thaifeadh agus monatóireacht a dhéanamh orthu a mheastar a bhfuil tionchar straitéiseach acu ar an ngnólacht. Tagann rioscaí a bhaineann leis an aeráid faoin struchtúr rialachais céanna le gach riosca eile agus tuairiscítear iad don Bhord tríd an ARC. <p>Tá mionsonraí breise maidir le bainistíocht riosca aeráide Ghrúpa CIÉ le fáil sa chuid Bainistíochta Riosca.</p>

		Nochtaí Molta	Nochtadh Grúpa CIÉ
Méadrachtaí agus Spriocanna	Nocht na méadrachtaí agus na spriocanna a úsáidtear chun rioscaí agus deiseanna ábhartha a bhaineann leis an aeráid a mheas agus a bhainistiú i gcás ina bhfuil an fhaisnéis sin ábhartha.	Nocht na méadrachtaí a úsáideann an eagraíocht chun rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid a mheas de réir a straitéise agus a próiseas bainistíochta riosca.	<ul style="list-style-type: none"> Déanann cuideachtaí oibriúcháin Ghrúpa CIÉ raon KPlanna a thomhas chun dul chun cinn a rianú i dtreo ár spriocanna agus ár n-uaimhianta inbhuanaitheachta. Tá na KPlanna seo roinnte ina ndeighleoga eacnamaíocha, sóisialta agus comhshaoil, rud a léiríonn an straitéis inbhuanaitheachta trí cholún. Tuairiscítear roghnú KPlanna do gach Cuideachta Oibriúcháin sa chuid KPlanna Inbhuanaitheachta.
		Scóip 1, Scóip 2, agus más iomchuí, astaíochtaí gás ceaptha teasa Scóip 3 (GHG), agus na rioscaí gaolmhara a nochtadh	<ul style="list-style-type: none"> Aibhsíonn moltaí TCFD an tábhacht atá le heagraíochtaí a n-astaíochtaí Scóip 1, Scóip 2, agus Scóip 3 a nochtadh. Tuairiscítear scóip 1, 2, agus 3 astaíocht do gach Cuideachta Oibriúcháin sa chuid KPlanna Inbhuanaitheachta.
		Déan cur síos ar na spriocanna a úsáideann an eagraíocht chun rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid agus feidhmíocht i gcoinne spriocanna a bhainistiú.	<p>Tá spriocanna Ghrúpa CIÉ ar aon dul leis na spriocanna mar atá leagtha amach ag an Rialtas i bPlean Gníomhaíochta ar son na hAeráide 2023. Áirítear ar na spriocanna seo:</p> <ul style="list-style-type: none"> Laghdú ár n-astaíochtaí GHG faoi 51% faoi 2030 (2018 bliain bhunlíne) Ár bhflít bus díosail a aistriú chuig feithiclí astaíochtaí nialasacha Líonra iarnróid leathnaithe agus leictirthe a sheachadadh tríd an gClár DART+ Éifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú 50% faoi 2030 (2018 bliain bhunlíne) Tionscnaimh sábhála uisce a sheachadadh ar fud ár n-oibríochtaí i réimsí ina bhfuil úsáid ard uisce An ráta athchúrsála a mhéadú ar fud Ghrúpa CIÉ Cuir critéir inbhuanaitheachta san áireamh i 100% de na tairiscintí faoi 2030 Cuir 40 heicteár de chrainn dhúchasacha ar thailte neamhoibríochtúla faoi 2030 Ailíniú a thaispeáint le Creat Tacsanomaíochta an AE faoi 2024 Leanúint ar aghaidh ag iarraidh cothromaíocht inscne a bhaint amach inár bhfórsa saothair <p>Is féidir mionsonraí breise ar spriocanna an Ghrúpa CIÉ a fháil sa chuid Spriocanna agus Cuspóirí.</p>

AGUISÍN V

Ailíniú agus Ranníocaíocht an Ghrúpa CIÉ leis na SDGanna

CIÉ agus na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe		
Sprioc Forbartha Inbhuanaithe	Fo-sprioc SDG	Ról Ghrúpa CIÉ
 <p>SDG 3: Saolta sláintiúla a chinntiú agus folláine a chur chun cinn do chách ag gach aois</p>	3.d Cumas na dtíortha uile a neartú chun rabhadh luath, laghdú riosca agus bainistíocht a dhéanamh ar rioscaí sláinte náisiúnta agus domhanda	<ul style="list-style-type: none"> Beartais folláine agus sláinte agus sábháilteachta a chur i bhfeidhm san ionad oibre chun sláinte agus folláine ár bhfostaithe a chur chun cinn.
 <p>SDG 5: Comhionannas inscne a bhaint amach agus gach bean agus cailín a chumhachtú</p>	5.1 Cuir deireadh le gach cineál idirdhealaithe i gcoinne na mban agus na gcailíní go léir i ngach áit 5.5 Rannpháirtíocht iomlán agus éifeachtach na mban a chinntiú agus comhdheiseanna do cheannaireacht ag gach leibhéal den chinnteoireacht sa saol polaitiúil, eacnamaíoch agus poiblí	<ul style="list-style-type: none"> Beartais earcaíochta agus oiliúna a thionscnamh atá dírithe ar líon na mban atá ag obair sa tionscal iompair atá dírithe ar fhir go traidisiúnta a mhéadú. Anailísí Bearna Pá Inscne a dhéanamh do gach Cuideachta Oibriúcháin agus é mar aidhm aon bhearna a chúngú agus a dhíchur
 <p>SDG 6: Infhaighteacht agus bainistíocht inbhuanaithe uisce agus sláintíochta a chinntiú do chách</p>	6.4 Faoi 2030, éifeachtúlacht úsáide uisce a mhéadú go suntasach thar gach earnáil	<ul style="list-style-type: none"> Clár maoirseachta uisce a fhorbairt agus infheistíocht a dhéanamh i dteicneolaíochtaí sábhála uisce
 <p>SDG 7: A chinntiú go mbeidh rochtain ann ar fhuinneamh inachmhainne, iontaofa agus nua-aimseartha do chách</p>	7.2 Faoi 2030, sciar an fhuinnimh in-athnuaite sa mheascán fuinnimh domhanda a mhéadú go suntasach. 7.3 Faoi 2030, déan an ráta feabhsúcháin domhanda ar éifeachtúlacht fuinnimh a dhúbailt. 7.a Faoi 2030, rochtain ar thaighde agus teicneolaíocht fuinnimh ghlain a éascú, lena n-áirítear fuinneamh in-athnuaite, éifeachtúlacht fuinnimh agus teicneolaíocht breosla iontaise chun cinn agus níos glaine, agus infheistíocht i mbonneagar fuinnimh agus teicneolaíocht fuinnimh ghlain a chur chun cinn	<ul style="list-style-type: none"> Athbheithniú a dhéanamh ar dheiseanna chun ár n-úsáid leictreachais in-athnuaite a mhéadú. Infheistiú i leictriú ár bhflít bus agus iarnróid chun aistriú ó úsáid breoslaí iontaise. Triail a dhéanamh ar úsáid breoslaí ísealcharbóin, lena n-áirítear bithbhreoslaí agus hidrigin, mar theicneolaíocht chomhlántach le leictriú Teicneolaíochtaí agus tionscnaimh coigilte fuinnimh a thabhairt isteach chun cabhrú le héifeachtúlacht fuinnimh a mhéadú.
 <p>SDG 8: Fás eacnamaíoch inbhuanaithe, uilechuimsitheach agus inbhuanaithe a chur chun cinn, fostaíocht iomlán táirgiúil agus obair chuibhiúil do chách</p>	8.5 Faoi 2030, fostaíocht iomlán táirgiúil agus obair chuibhiúil a bhaint amach do gach bean agus fear, lena n-áirítear do dhaoine óga agus do dhaoine faoi mhíchumas, agus pá comhionann as obair ar luach comhionann. 8.8 Cearta saothair a chosaint agus timpeallachtaí oibre sábháilte a chur chun cinn do gach oibrí	<ul style="list-style-type: none"> Chuaigh Grúpa CIÉ le DLúth Domhanda na Náisiún Aontaithe chun an cleachtas is fearr a chinntiú maidir le cearta daonna agus saothair san ionad oibre a chosaint Beartais a chur i bhfeidhm a chuireann timpeallacht oibre éagsúil, shábháilte agus shlán chun cinn d'fhostaithe Ghrúpa CIÉ.
 <p>SDG 9: Bonneagar athléimneach a thógáil, tionsclaíocht chuimsitheach inbhuanaithe a chur chun cinn agus nuálaíocht a chothú</p>	9.4 Faoi 2030, tionscail bhonneagair agus iarfheistiú a uasghrádú chun iad a dhéanamh inbhuanaithe, le héifeachtacht úsáide acmhainní méadaithe agus glacadh níos mó le teicneolaíochtaí atá glan agus slán ó thaobh an chomhshaoil de	<ul style="list-style-type: none"> Ár stáisiúin bus agus iarnróid agus iosta a athchóiriú chun bonneagar agus feithiclí leictreacha a luchtú. Staidéar féidearthachta a dhéanamh ar iarfheistiú foirgneamh oifige CIÉ.

CIÉ agus na Spriocanna Forbartha Inbhuanaithe		
Sprioc Forbartha Inbhuanaithe	Fo-sprioc SDG	Ról Ghrúpa CIÉ
 <p>SDG 11: Déan cathracha agus lonnaíochtaí daonna go hionchumsitheach, sábháilte, athléimneach agus inbhuanaithe</p>	<p>11.2 By 2030, rochtain a sholáthar ar chórais iompair atá sábháilte, inacmhainne, inrochtana agus inbhuanaithe do chách, sábháilteacht ar bhóithre a fheabhsú, go háirithe trí iompar poiblí a leathnú, agus aird ar leith á tabhairt ar riachtanais na ndaoine sin atá i gcásanna leochaileacha, na mban, na leanaí, na ndaoine faoi mhíchumas agus na ndaoine breacaosta</p> <p>11.a Tacú le naisc dearfacha eacnamaíoch, sóisialta agus comhshaoil idir ceantair uirbeacha, im-uirbeacha agus tuaithe</p> <p>11.4 Iarrachtaí a neartú chun oidhreacht chultúrtha agus nádúrtha an domhain a chosaint agus a chumhdach.</p> <p>11.6 Faoi 2030, laghdaigh drochthionchar comhshaoil per capita cathracha, lena n-áirítear trí aird ar leith a thabhairt ar cháilíocht an aeir agus ar bhainistíocht chathrach agus dramhaíola eile</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ag obair leis an NTA chun an Clár Soghluaisteachta Tuaithe Ceangal na hÉireann a sheachadadh, ag méadú rochtana ar iompar poiblí faoin tuath in Éirinn. • Tionscadail a fhorbairt chun oidhreacht agus sócmhainní stairiúla Ghrúpa CIÉ a chaomhnú agus rochtain a cheadú orthu. • Forbhreathnú ar chlaoclú ár bhflít go teicneolaíocht astaíochtaí sceithphíopa nialasacha, ag laghdú astaíochtaí truailléan aeir inár dtimpeallacht áitiúil
 <p>SDG 12: Leanúnacht in-athnuaite a chinntiú i dTomhaltas agus i dTairgeacht.</p>	<p>12.5 Faoi 2030, giniúint dramhaíola a laghdú go suntasach trí chosc, laghdú, athchúrsáil agus athúsáid.</p> <p>12.7 Cleachtais soláthair phoiblí atá inbhuanaithe a chur chun cinn, de réir na mbeartas agus na dtosaíochtaí náisiúnta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tá tionscnaimh chiorclacha á gcur i bhfeidhm chun dramhaíl ghinearálta a laghdú agus an ráta athchúrsála a mhéadú ar fud Ghrúpa • Tógadh Beartas Ceannaigh Freagrach nua isteach le sprioc chun critéir roghnúcháin inbhuanaitheachta san áireamh agus conarthaí ar fud an Ghrúpa • Oiliúint a dhéanamh d'fhoireann soláthair ar phrionsabail an tsoláthair ghlais
 <p>SDG 13: Gníomhú práinneach chun athrú na h-aeráide agus na hiarmhairtí a bhaineann leis a chomhrac.</p>	<p>13.1 Athléimneacht agus cumas oiriúnaitheach i leith guaiseacha a bhaineann leis an aeráid agus tubaistí nádúrtha i ngach tír a neartú.</p> <p>13.2 Bearta athraithe aeráide a chomhtháthú i mbeartais, straitéisí agus pleanáil</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Rioscaí a bhaineann leis an aeráid san áireamh i mbainistíocht riosca CIÉ • Cás aeráide a chur i gcrích anailís chun a aithint agus a bhainistiú ár rioscaí agus deiseanna a bhaineann leis an aeráid • Maolú i gcoinne tionchair fisiciúla an athraithe aeráide ar ár sócmhainní agus ar ár mbonneagar.
 <p>SDG 15: Úsáid inbhuanaithe éiceachóras talún a chosaint, a athshlánú agus a chur chun cinn</p>	<p>15.5 Déan gníomh práinneach agus suntasach chun díghrádú gnáthóg nádúrtha a laghdú, stop a chur le cailliúint na bithéagsúlachta agus díothú speiceas atá faoi bhagairt a chosaint agus a chosc.</p> <p>15.9 Faoi 2020, luachanna éiceachórais agus bithéagsúlachta a chomhtháthú i bpróisis phleanála agus forbartha náisiúnta agus áitiúla</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Tionscadail bithéagsúlachta a chur i bhfeidhm ar fud an Ghrúpa CIÉ, le cosaint speicis dhúchasacha agus éiceachórais. • Tar éis Threoirlínte Bithéagsúlachta Iarnród Éireann chun éiceachórais áitiúla a chosaint le linn tionscadail bhonneagair Iarnróid Éireann.

AGUISÍN VI

Fachtóirí Tiontaithe

Catagóir Astaíochtaí	Foinse Astaíochtaí CO ₂ e	Fachtóirí Tiontaithe	Foinse
Scóip 1	Gás Nádúrtha	0.000204741 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Gáis Nádúrtha'
	Ceirisín	0.000257004 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Ceirisín'
	BioLPG	0 tCO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'BioLPG'
	Díosal (iontaise)	0.00263868 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Díosal (iontaise)'
	Díosal (cumasc)	0.00248028 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Díosal (cumasc)'
	R410A gas	2.088 tonna CO ₂ /kg	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 'R410A'
	HFC32 gás	0.675 tonna CO ₂ /kg	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 'HFC32'
	Ceirisín	0.000257004 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Ceirisín'
Scóip 2	Leictreachas eangaí - Éire 2022	0.0003392 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí Tiontaithe SEAI 'Leictreachas eangaí - Éire 2022'
	Leictreachas eangaí - Éire 2021	0.0003556 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí Tiontaithe SEAI 'Leictreachas eangaí - Éire 2021'
	Leictreachas eangaí - Éire 2020	0.0002977 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí Tiontaithe SEAI 'Leictreachas eangaí - Éire 2020'
	Leictreachas eangaí - Éire 2019	0.0003392 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí Tiontaithe SEAI 'Leictreachas eangaí - Éire 2019'
	Leictreachas eangaí - Éire 2018	0.0003773 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí Tiontaithe SEAI 'Leictreachas eangaí - Éire 2018'
Scóip 3	Aerthaisteal	0.00266 tonna CO ₂ /km	An Roinn Caiteachais Phoiblí agus Athchóirithe
	Dramhaíl in-athchúrsáilte	0.021280 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'plaisteach/miotail/leictreach athchúrsáil'
	Dramhaíl inmhúirínithe	0.0089105813 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'dramhaíl mheasccha bia/gairdín múirín'
	Dramhaíl - aisghabháil fuinnimh	0.0212801 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'dóchán bruscair'
	Athchúrsáil dramhaíola cairtchláir	0.0212801 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'athchúrsáil páipéir/cairtchláir/dóchán'
	Athchúrsáil dramhaíola gloine	0.0212801 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'athchúrsáil/dóchán gloine'
	HFC32 gás	0.675 tonna CO ₂ /kg	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 'HFC32'
	Ceirisín	0.000257004 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóirí tiontaithe SEAI 'Ceirisín'
	Athchúrsáil dramhaíola miotail	0.00098470835 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'athchúrsáil - miotail tógála'
	Athchúrsáil dramhaíola WEEE	0.0212801 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe DEFRA 2022 'plaisteach/miotail/leictreach athchúrsáil'
	Dramhaíl ghuaiseach	0.824 tonna CO ₂ /tonna	Fachtóirí Tiontaithe EpE do dhramhaíl ghuaiseach

Catagóir Astaíochtaí	Foinse Astaíochtaí CO ₂ e	Fachtóir Tiontaithe	Foinse
Scóip 3 ar lean	Uisce isteach (soláthar uisce)	0.000149 tonna CO ₂ /m ³	Fachtóir Tiontaithe DEFRA 2022 'soláthar uisce'
	Uisce amach (cóireáil uisce)	0.000272 tonna CO ₂ /m ³	Fachtóir Tiontaithe DEFRA 2022 'cóireáil uisce'
	Astaíochtaí Díosail (iontaise) thobair-go-umar	0.00062874 tonna CO ₂ /L	Fachtóir Tiontaithe DEFRA 2022 'ola díosail mianraí 100% tobar-go-umar'
	Astaíochtaí Díosail (cumasc) thobair-go-umar	0.00060986 tonna CO ₂ /L	Fachtóir Tiontaithe DEFRA 2022 'cumasc bithbhreosla meán díosail'
	Astaíochtaí ceirisín thobair-go-umar	0.00005888 tonna CO ₂ /L	Fachtóir Tiontaithe DEFRA WTT Astaíochtaí Gasoil
	Astaíochtaí gáis nádúrtha thobair-go-umar	0.0000311 tonna CO ₂ /kWh	Fachtóir Tiontaithe DEFRA 2022 'oll-CV gáis nádúrtha'
	Astaíochtaí leictreachais thobair-go-umar	0.0000248333 tonna CO ₂ /kWh	An Coimisiún Eorpach 'Déine leictreachais astaíochtaí san Aontas Eorpach 2020'

